

HOGE RAAD VAN FINANCIEN

AFDELING

"FINANCIERINGSBEHOEFTE VAN DE OVERHEID"

JAARVERSLAG 1996

MEI 1996

Woord vooraf.

Dit Jaarverslag bevat, naast de synthese, twee delen.

De synthese geeft een overzicht van de belangrijkste doelstellingen voor de periode 1997-2000 voor de Gezamenlijke Overheid en haar deelsectoren.

In deel I dat het Advies en aanbevelingen omvat worden in een eerste hoofdstuk de objectieven voor de Gezamenlijke Overheid en voor de Entiteiten "I" en "II" uitgewerkt waarbij tevens de randvoorwaarden worden weergegeven waarbinnen die objectieven gerealiseerd kunnen worden. In een tweede hoofdstuk komen de methodologische aspecten en uitgangspunten, evenals een globaal overzicht van de resultaten met betrekking tot de normatieve simulaties voor de Gemeenschappen en de Gewesten, aan bod.

In deel II, dat de evaluatie en de detailaanbevelingen omvat, worden in een eerste hoofdstuk de resultaten van de uitvoering van de begroting 1995 van de Federale Overheid en de Sociale Zekerheid vergeleken met de budgettaire objectieven. De evaluatie t.o.v. de ESER-objectieven gebeurde in het Advies van februari (1). Bovendien wordt een kort commentaar gegeven op de begrotingsvooruitzichten voor 1996. In een tweede hoofdstuk worden de recente evoluties (1994-1995) met betrekking tot de begrotingen van de Gemeenschappen en de Gewesten besproken en wordt de uitvoering ervan vergeleken met de normen. Daarnaast worden de begrotingen 1996 eveneens vergeleken met de door de Afdeling vooropgestelde maximaal toelaatbare saldi. Tenslotte worden in dit deel de objectieven per Gemeenschap en Gewest gedetailleerd weergegeven en worden er voor elk van de deelentiteiten een aantal conclusies geformuleerd.

Brussel, 28 mei 1996.

1 Hoge Raad van Financiën, Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid, Advies betreffende de uitvoering van het Convergenceplan in 1995, februari 1996.

De leden van de Afdeling :

de h. P. VAN ROMPUY, voorzitter.

de hh. A. VERPLAETSE
W. FRAEYS
J.P. PAUWELS
vertegenwoordigers van de Nationale Bank van België.

de hh. G. BROUHNS
vertegenwoordiger van de Minister van Financiën.
M. VAN der STICHELE

de hh. W. MEEUSEN
J. VUCHELEN (*)
R. DESCHAMPS
R. TOLLET
P. KESTENS
G. CLEMER

vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, de Regering van de Franse Gemeenschap, de Waalse Gewestregering en de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Waarnemers :

de hh. L. DE RYCK
H. BOGAERT

Het secretariaat :

de hh. A. VAN de VOORDE
A. BOON
R. SAVAGE
mevr. C. SPINNOY

(*) Vervangt de heer L. Coene vanaf 1 februari 1996.

INHOUDSTAFEL

SYNTHESE

1. Inleiding
2. De gewijzigde macro-economische omgeving
3. De budgettaire objectieven voor 1997
4. De budgettaire objectieven op middellange termijn
 - 4.1. De objectieven in termen van primair overschot en netto-financieringsbehoeften
 - 4.2. Het objectief inzake de schuldgraad
5. Aanbevelingen m.b.t. de toelaatbare tekorten van de Gemeenschappen en de Gewesten

DEEL I ADVIES EN AANBEVELINGEN*HOOFDSTUK I. Globale aanbevelingen voor 1997 en het traject van de schuldafbouw*

1. Inleiding
2. De concrete implicaties van de gewijzigde context
3. De diverse objectieven op korte, halflange en lange termijn
4. De budgettaire korte termijnaanbevelingen voor 1997
5. De nieuwe hypothesen inzake de macro-financiële omgeving op halflange en lange termijn
6. Vergelijkende resultaten op halflange en lange termijn van verschillende scenario's

7. Een illustratief referentietraject 1996-2000 per grote Entiteit en voor de verschillende overheidsniveaus
 - 7.1. Illustratief traject voor Entiteit "I" en haar subsectoren
 - 7.2. Illustratief traject voor Entiteit "II" en haar subsectoren
 - 7.3. Illustratief traject voor de Gezamenlijke Overheid

HOOFSTUK II Globale aanbevelingen voor het geheel van de Gemeenschappen en de Gewesten

1. Methodologische beschouwingen bij de normatieve simulaties
 - 1.1. Algemene uitgangspunten
 - 1.2. Macro-economische parameters
 - 1.3. Indicatieve geconsolideerde rekening van de Gemeenschappen en de Gewesten
 - 1.4. Raming van de interestlasten
 - 1.5. De totale schuld
 - 1.6. Raming van de ontvangsten
 - 1.6.1. Raming van de toegewezen middelen
 - 1.6.2. Raming van de andere ontvangsten
2. Geconsolideerde aanbevelingen voor de Gemeenschappen en de Gewesten

DEEL II DE EVALUATIE VAN DE BEGROTINGSEVOLUTIES 1994-1996 EN DETAILOBJECTIEVEN M.B.T. 1997-2000

HOOFDSTUK I De begrotingsevoluties m.b.t. de Federale Overheid en de Sociale Zekerheid 1994-1996

1. De begrotingsevoluties voor de Federale Overheid
 - 1.1. De evolutie van de ontvangsten en de uitgaven in 1995
 - 1.1.1. De evolutie van de ontvangsten in 1995
 - 1.1.2. De geordonnanceerde uitgaven voor 1995
 - 1.1.3. Het netto te financieren saldo in 1995

- 1.2. De evolutie van de ontvangsten en uitgaven in 1996
 - 1.2.1. De evolutie van de ontvangsten in 1996
 - 1.2.2. De evolutie van de uitgavenkredieten in 1996
 - 1.2.3. De evolutie van het netto te financieren saldo in 1996
 - 1.3. Conclusies
2. De evoluties in de sector van de Sociale Zekerheid
 - 2.1. De evoluties in de Sociale Zekerheid voor werknemers in 1994-1996
 - 2.2. De evoluties van de Sociale Zekerheid voor zelfstandigen 1994-1996
 - 2.3. Conclusies

HOOFDSTUK II Begrotingsevoluties m.b.t. de Gemeenschappen en de Gewesten 1994-1996 en detailobjectieven m.b.t. 1997-2000

1. Inleiding en methodologische verwijzingen
2. Overzicht van de normnaleving 1992-1996
3. De Vlaamse Gemeenschap
 - 3.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving
 - 3.2. De begroting 1996
 - 3.3. De aanbevelingen voor 1997-2000
 - 3.4. Besluiten
4. De Franse Gemeenschap
 - 4.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving
 - 4.2. De begroting 1996
 - 4.3. De aanbevelingen voor 1997-2000
 - 4.4. Besluiten
5. Het Waalse Gewest
 - 5.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving
 - 5.2. De begroting 1996
 - 5.3. De aanbevelingen voor 1997-2000
 - 5.4. Besluiten

6. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
 - 6.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving
 - 6.2. De begroting 1996
 - 6.3. De aanbevelingen voor 1997-2000
 - 6.4. Besluiten
7. De Duitstalige Gemeenschap
 - 7.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving
 - 7.2. De begroting 1996
 - 7.3. De aanbevelingen voor 1997-2000
 - 7.4. Besluiten
8. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
 - 8.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving
 - 8.2. De begroting 1996
 - 8.3. De aanbevelingen voor 1997-2000
 - 8.4. Besluiten
9. De Franse Gemeenschapscommissie
 - 9.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving
 - 9.2. De begroting 1996
 - 9.3. De aanbevelingen voor 1997-2000
 - 9.4. Besluiten

BIJLAGEN

LIJST VAN DE AFKORTINGEN

ALESH	:	Amortisatiefonds van de leningen voor de Sociale Huisvesting
BBP	:	Bruto binnenlands produkt
BFW	:	Bijzondere wet betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten
BGHGT	:	Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën
BNP	:	Bruto nationaal produkt
BS	:	Belgisch Staatsblad
BTW	:	Belasting over de toegevoegde waarde
CO	:	Centrale Overheid (FO + G&G)
DAB	:	Dienst met Afzonderlijk Beheer
EU	:	Europese Unie
EMS	:	Europees Monetair Stelsel
EMU	:	Europese Monetaire Unie
FGC	:	Franse Gemeenschapscommissie
FO	:	Federale Overheid
G&G	:	Gemeenschappen en Gewesten
GGC	:	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
GO	:	Gezamenlijke Overheid
IMF	:	Internationaal Monetair Fonds
KVD	:	Kredietverleningen en deelnemingen
LO	:	Lokale Overheden
NFB	:	Netto-financieringsbehoeften
NFS	:	Netto te financieren saldo
OCMW	:	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO	:	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PB	:	Personenbelasting
SOFICO	:	Société Wallonne de Financement complémentaire des Infrastructures
SZ	:	Sociale Zekerheid

SYNTHESE

1. Inleiding.

Het voorliggend Advies bevat een actualisering van de aanbevelingen die de Afdeling in haar jaarverslag van mei 1995 heeft geformuleerd in het licht van de gewijzigde macro-economische context. Nochtans handhaaft de Afdeling onverminderd het vorig jaar geadviseerde traject van de schuld-BBP-verhouding; zij preciseert in het bijzonder de budgettaire doelstellingen die op korte en middellange termijn noodzakelijk zijn om de voorgestelde vermindering van de schuldgraad mogelijk te maken.

2. De gewijzigde macro-economische omgeving.

De vertraging van de economische groei die de Europese economie in 1995-1996 treft, heeft de onzekerheid omtrent de economische vooruitzichten op middellange termijn (1997-1999) verscherpt. Wat 1997 betreft, stelt de Afdeling een reële groei van het BBP van 2,4% voorop. Vanaf 1998 wordt de gemiddelde jaarlijkse groei neerwaarts herzien tot 2% (i.p.v. 2,25% in het Advies van 1995) en wordt de jaarlijkse stijging van de BBP-deflator op 2,25% geraamd (i.p.v. 2,5%). De gemiddelde impliciete intrestvoet op de overheidsschuld wordt in lijn met de lagere groeivoorzichten eveneens neerwaarts herzien (6,8% i.p.v. 7,3%).

Zowel de conjuncturele inzinking in 1995-1996 als de minder gunstige groeivoorzichten voor de periode 1997-1999 impliceren - bij ongewijzigd beleid - een tragere afbouw van de schuldgraad in vergelijking met het referentietraject dat in het Advies van vorig jaar werd voorgesteld.

Uitgaande van het objectief van 3% voor de netto-financieringsbehoeften van de Gezamenlijke Overheid in 1996, heeft de recente groeivertraging tot gevolg dat het ermee overeenstemmende primair saldo dit jaar op 5,7% van het BBP wordt geraamd i.p.v. de in het Advies van mei 1995 vooropgestelde 6,2%.

3. De budgettaire objectieven voor 1997.

Het hoeft geen betoog dat de budgettaire realisaties in 1997 van uitzonderlijk belang zijn voor de evaluatieprocedure van de convergentiecriteria die in het Verdrag van Maastricht vervat zijn.

Omwille van deze bekommernis adviseert de Afdeling het objectief voor de netto-financieringsbehoeften van de Gezamenlijke Overheid in 1997 op 2,8% van het BBP te stellen. Dergelijke doelstelling draagt ongetwijfeld bij tot de geloofwaardigheid van het budgettaire beleid. De verwezenlijking van die doelstelling brengt met zich de stabilisatie van het primair overschot van Entiteit "I" in 1996-1997.

Met het oog op de toetreding tot de EMU is bovendien de inbouw van een beperkte veiligheidsmarge voor het cruciale jaar 1997 noodzakelijk.

Tabel 1 bevat de objectieven voor 1997 op het vlak van de netto-financieringsbehoeften en het primair saldo voor de Gezamenlijke Overheid en voor de Entiteiten "I" en "II".

*Tabel 1.
Begrotingsobjectieven 1997.*

in % van het BBP

	Gezamenlijke Overheid	Entiteit "I"	waarvan Federale Overheid	Entiteit "II"
Netto -financieringsbehoeften (a)	- 2,8	- 2,4	- 2,6	- 0,4
* primair saldo	+ 5,8	+ 5,3	+ 5,2	+ 0,5
* intrestlasten (ESER)	+ 8,6	+ 7,7	+ 7,8	+ 0,9

(a) Financieringsbehoefte (-) of financieringscapaciteit (+).

Bovendien acht de Afdeling het noodzakelijk dat de schuldgraad einde 1997 ongeveer 10 procentpunt van het BBP lager zou liggen dan einde 1993. Deze daling draagt bij tot het voldoen aan het criterium van het Verdrag van Maastricht volgens hetwelk de schuldgraad "... op voldoende wijze dient te dalen en volgens een bevredigend ritme zijn referentiewaarde dient te benaderen".

Ten einde deze doelstelling te realiseren, is het aanbevolen, gegeven het minder gunstige conjunctuurverloop in 1995-1996, om vóór einde 1997 op het niveau van Entiteit "I" een bijkomende vermindering van de schuldgraad ten belope van ongeveer 1,3% van het BBP door te voeren.

4. De budgettaire objectieven op middellange termijn.

4.1. De objectieven in termen van primair overschot en netto-financieringsbehoeften.

In het vooropgestelde macro-economisch kader, met in het bijzonder een voorzichtig geraamde reële groei van 2% per jaar voor de periode 1997-2000, dient het primair overschot van Entiteit "I" zich, bij afwezigheid van conjuncturele "boni" te handhaven op het objectiefniveau van 1997, m.n. 5,3% van het BBP. Deze doelstelling wordt (in ESER-terminen) vertaald in een primair overschot voor de Federale Overheid van 5,2% van het BBP en van 0,1% voor de Sociale Zekerheid (zie tabel 2 voor een illustratief scenario). Het objectief voor de Sociale Zekerheid is consistent met een overschot in termen van netto-financieringsbehoeften van 0,2% van het BBP.

*Tabel 2.
Illustratief traject voor Entiteit "I"
en haar subsectoren (a).*

in % van het BBP

	Waargenomen		Raming	Objectieven		
	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Federale Overheid						
Netto-financierings- behoeften	- 4,5	- 4,1	- 2,8	- 2,6	- 2,4	- 2,2
* intresten (ESER)	9,4	8,4	8,0	7,8	7,6	7,4
* primair saldo	4,9	4,3	5,2	5,2	5,2	5,2
Sociale Zekerheid						
Netto-financierings- behoeften	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2
* intresten (ESER)	- 0,2	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1
* primair saldo	- 0,2	- 0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Entiteit "I"						
Netto-financierings- behoeften	- 4,5	- 4,1	- 2,6	- 2,4	- 2,2	- 2,0
* intresten (ESER)	9,3	8,3	7,9	7,7	7,5	7,3
* primair saldo	4,8	4,2	5,3	5,3	5,3	5,3

(a) Omwille van de afrondingen is het mogelijk dat de totalen niet volledig overeenstemmen met de som van de onderdelen.

Wat de Gemeenschappen en de Gewesten betreft, vloeit het traject van het primair overschot van deze deelgebieden voort uit de aanbevolen maximale tekorten zoals die voortvloeien uit de toepassing van het schuldstabilisatiecriterium voor elk deelgebied afzonderlijk. Tegen het jaar 2000 (2010 voor de Vlaamse Gemeenschap) moeten overeenkomstig dit schuldstabilisatiecriterium de netto-financieringsbehoeften van de Gemeenschappen en de Gewesten evolueren van 0,4% van het BBP in 1997 tot een globaal budgettair evenwicht in 1999 en in 2000 (zie tabel 3). Hun globaal primair overschot zou bijgevolg van 0,1% van het BBP in 1997 tot 0,5% van het BBP in 1999 moeten stijgen.

Het grootste deel van deze stijging van het primair surplus van de Gemeenschappen en de Gewesten stemt overeen met de bijkomende transfer van middelen, in hun voordeel, door de Federale Overheid, overeenkomstig de Bijzondere Financieringswet van 1989 en de St.-Michielsakkoorden van 1993. Dat impliceert tussen 1997 en 1999 een bijkomende inspanning van 0,3% van het BBP voor Entiteit "I".

Tenslotte wordt een budgettair evenwicht voor de Lokale Overheden vooropgesteld, hetgeen een primair overschot impliceert van 0,5% van het BBP in 1997 en van 0,4% van het BBP in 1999-2000.

Tabel 3.
Illustratief begrotingstraject
voor Entiteit "II" en haar subsectoren (a).

	Waargenomen		Raming 1996	in % van het BBP			
	1994	1995		1997	Objectieven 1998	1999	2000
Gemeenschappen en Gewesten							
Netto-financieringsbehoeften	- 0,8	- 0,8	- 0,6	- 0,4	- 0,2	0,0	0,0
* intresten (ESER)	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
* primair saldo	- 0,4	- 0,4	- 0,1	0,1	0,3	0,5	0,4
Lokale overheden							
Netto-financieringsbehoeften	- 0,0	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
* intresten (ESER)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
* primair saldo	0,5	0,9	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4
Entiteit "II" (Tot.)							
Netto-financieringsbehoeften	- 0,8	- 0,4	- 0,5	- 0,4	- 0,2	0,0	0,0
* intresten (ESER)	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
* primair saldo	0,1	0,5	0,4	0,5	0,7	0,9	0,9
P.m. : Ontvangsten BFW :	9,4	9,5	9,6	9,8	9,9	10,1	10,0

(a) Omwille van de afrondingen is het mogelijk dat de totalen niet volledig overeenstemmen met de som van de onderdelen.

Uit het voorgaande volgt dat het primair overschot van de Gezamenlijke Overheid moet toenemen van 5,8% van het BBP in 1997 tot 6,2% van het BBP in 1999. De netto-financieringsbehoeften van de Gezamenlijke Overheid dalen overeenkomstig van 2,8% van het BBP in 1997 tot 2% van het BBP in 1999, waarvan 2,6% van het BBP voor de Federale Overheid in 1997 en 2,2% van het BBP in 1999.

*Tabel 4.
Illustratief traject voor de Gezamenlijke Overheid (a).*

	Waargenomen		1995	Ramingen 1996	<i>in % van het BBP</i>		
	1993	1994			1997	Objectieven 1998	1999
Totaal (Entiteiten "I" en "II")							
Netto te fin. behoeften (1)=(3)-(2)		-5,3	-4,5	-3,0	-2,8	-2,4	-1,9
* geconsol. intresten (2)		10,2	9,2	8,8	8,6	8,3	8,1
* primair saldo (3)		4,9	4,7	5,7	5,8	6,0	6,2
Schuldgraad	137,9	136,0	133,8	131,6	127,9	125,0	121,8

(a) Omwille van afrondingen is het mogelijk dat het totaal (3) niet volledig overeenstemt met de som van de onderdelen.

4.2. Het objectief inzake de schuldgraad.

De hoger vermelde aanbevolen trajecten voor de primaire saldi en de netto-financieringsbehoeften hebben tot gevolg dat de schuldgraad vanaf 1997 een geringere daling vertoont in vergelijking tot het referentiescenario dat in het Advies van de Afdeling van mei 1995 werd aangehouden. Deze afwijking is in hoofdzaak het gevolg van de neerwaartse herziening van de reële jaarlijkse groei van het BBP (2% tegenover 2,25%), die een geleidelijke opbouw van het primair overschot van de Federale Overheid verhindert.

Ten einde het referentiescenario voor de schuldgraad onverminderd te behouden, kunnen volgende maatregelen worden overwogen, steeds in de onderstelling dat de reële jaarlijkse groei vanaf 1998 tot 2% beperkt blijft :

- hetzij aanvullende discretionaire maatregelen door de Federale Overheid in de periode 1998-2001 opdat het primair saldo van de Gezamenlijke Overheid tegen het begin van volgende decennia zou stijgen tot 6,4% van het BBP i.p.v. de verwachte 6,2% van het BBP;
- hetzij een bijkomende verlaging van de schuldgraad ten belope van $\pm 1,3\%$ in de periode 1998-2000;
- hetzij een combinatie van beide voorgaande maatregelen.

Tenslotte dient het cruciale belang van de economische groei onderstreept om het referentiescenario van de afbouw van de schuldgraad te respecteren.

5. Aanbevelingen m.b.t. de toelaatbare tekorten van de Gemeenschappen en de Gewesten.

De navolgende tabel geeft een overzicht van de aanbevelingen van de Afdeling m.b.t. de maximaal toelaatbare tekorten voor de Gemeenschappen en de Gewesten (1997-2000).

*Tabel 5.
Maximaal toelaatbaar gecorrigeerd saldo
voor de Gemeenschappen en de Gewesten.*

miljarden

	Vlaamse Gemeenschap	Franse Gemeenschap	Waalse Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Totaal	Franse Gem. incl. overbrug- gings krediet
Advies van mei 1995 : 1996	-25,2	-11,7	-13,2	-4,5	-54,5	-6,1
1997	-13,2	-9,6	-11,0	-4,3	-38,1	-6,6
1998	-0,9	-8,2	-8,6	-4,3	-22,1	-6,2
1999	13,5	-5,7	-6,0	-2,6	-0,8	-5,7
2000	15,8	-3,7	-7,3	-3,2	1,7	-3,7

6. Algemene aanbeveling.

Ten einde de geloofwaardigheid van de budgettaire politiek van de Gezamenlijke Overheid te verzekeren nu de derde fase van de EMU voor de deur staat, is het wenselijk de inspanningen van de verschillende Overheden, ten minste voor de twee volgende jaren, te coördineren door een overeenkomst af te sluiten zoals die die op 19 juli 1994 gesloten werd binnen het Overlegcomité tussen de Regering van de Federale Overheid en de Regeringen van de Gemeenschappen en de Gewesten.

DEEL I
ADVIES EN AANBEVELINGEN

HOOFDSTUK I. - Globale aanbevelingen voor 1997 en het traject van de schuldafbouw.

1. Inleiding.

Het sinds het laatste jaarverslag (mei 1995) van de Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" van de Raad werd het verlopen jaar werd gekenmerkt door enkele markante feiten :

- *op Europees vlak* : de principiële beslissing (Raad van Madrid, juni 1995) om de inwerkingtreding van de derde fase van de Europese Monetaire Unie (EMU) tegen 1 januari 1999 en niet meer tegen 1 januari 1997, zoals het voordien nog tot de theoretische mogelijkheden behoorde, voor te bereiden;
- *op het intern politiek vlak* : het aantreden, midden 1995, van de nieuwe regeringen na de verkiezingen van mei 1995, alsook de opmaak van de federale begroting en van de begrotingen van de deelgebieden, met het doel de objectieven (2), voor 1996, van het Belgisch Convergentieplan te eerbiedigen;
- *op sociaal-economisch vlak* : een zeer gevoelige verslechtering van de conjuncturele omgeving en -vooruitzichten, met een uitgesproken verzwakking van de groei in de loop van het jaar 1995 en met verslechterende vooruitzichten inzake de gemiddelde reële groei in 1996.

Onderhavig Advies van de Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" stelt zich tot doel deze diverse belangrijke elementen te integreren in haar nieuwe budgettaire aanbevelingen, op korte en middellange termijn, ten behoeve van de diverse betrokken autoriteiten en dit in functie van de twee centrale en niet gewijzigde objectieven inzake budgettair beleid zoals die reeds eerder werden gedefinieerd :

- *op korte termijn* : het verzekeren van de naleving door België van de budgettaire convergentiecriteria zoals gedefinieerd in het Verdrag van Maastricht ; dit moet een zo groot mogelijke waarborg bieden voor de deelname van België aan de EMU vanaf de effectieve inwerkingtreding ervan begin 1999 (dit is op het einde van de huidige legislatuur);
- *op middellange en lange termijn* : de Belgische budgettaire consolidatie bevestigen en versterken, derwijze dat het proces dat moet leiden tot een duidelijke afbouw van de overheidsschuld wordt veilig gesteld, zodat op termijn manoeuvreerruimte kan worden geschapen om in goede voorwaarden het hoofd te bieden aan de voorzienbare structurele sociale veranderingen en socio-demografische schokken.

2 Het objectief van het terugdringen van het globaal tekort tot 3% van het BBP

In wat volgt zal er nagegaan worden hoe de vroegere budgettaire aanbevelingen optimaal kunnen bijgestuurd worden op basis van de geactualiseerde Europese- en sociaal-economische context en meer in het bijzonder op grond van de nieuw opgemaakte kalender inzake de start van de monetaire unie en op basis van de minder gunstige conjuncturele context op korte termijn, zoals die zich momenteel aftekent.

2. De concrete implicaties van de gewijzigde context.

Het komt er vooral op aan nauwkeurig de implicaties, die onderling samenhangen en voortvloeien uit de twee navolgende belangrijke wijzigingen tegenover de context zoals die zich aftekende bij de opmaak van het Advies van mei 1995, te preciseren :

- de wijziging en de verduidelijking van de kalender van de weg naar de Monetaire Unie, hebben voor gevolg dat in de praktijk in de loop van het eerste semester van 1998, en op basis van de resultaten van 1997, in principe het onderzoek zou moeten plaatsvinden inzake de vooruitgang die de verschillende Lidstaten hebben gemaakt op het vlak van de realisatie of de eerbiediging van de convergentiecriteria. Op basis daarvan zal de deliberatie gebeuren die moet uitmaken welke Lidstaten vanaf 1999 kunnen deelnemen aan de EMU ;
- anderzijds bemoeilijkt de, in vergelijking met de vroegere veel gunstigere vooruitzichten, zeer gevoelige verslechtering van de algemene conjuncturele context overal in Europa en meer in het bijzonder in België, in de loop van het jaar 1995 en in het begin van het jaar 1996 de eerbiediging van de budgettaire convergentieobjectieven, en dit zowel inzake het tekort (3% van het B.B.P.), als inzake de schuldgraad of de vermindering ervan (naar de 60% van het B.B.P.).

In vergelijking met de ramingen van een jaar geleden (mei 1995) inzake de verwachte gecumuleerde reële groei voor 1995 en 1996, d.i. 5% in twee jaar, gaan de meest recente internationale conjunctuurramingen (OESO, EEG) uit van een maximale gecumuleerde groei van 3,2%.

Voor België kan men, alleen reeds voor de jaren 1995-1996, de negatieve budgettaire en fiscale (minwaarden) gevolgen, die de weerslag zijn van deze zwakke conjuncturele evoluties, in termen van primaire saldi (en dus automatisch eveneens in termen van netto-financieringsbehoeften) ramen op ongeveer 0,8% van het BBP of ongeveer 65 miljard.

Deze negatieve budgettaire weerslag kon slechts gedeeltelijk worden gecompenseerd door de lagere intrestlasten. De aanhoudende daling van de intrestvoeten op korte termijn was immers reeds voor een groot deel verrekend en geïntegreerd, terwijl het uitblijven van een meer uitgesproken ont koppeling van de Amerikaanse en Europese intrestvoeten op lange termijn, in een conjuncturele context die nochtans gevoelig verschilt, een sterkere daling van de Europese en Belgische intrestvoeten op lange termijn verhinderde.

Anderzijds moet men aanstippen dat in het kader van de voorbereiding en de opmaak van de begroting 1996, met het oog op het verlagen van de globale NFB (Gezamenlijke Belgische Overheid) tot 3% van het BBP vanaf 1996, op het niveau van Entiteit "I" (3), inzake ontvangsten en primaire uitgaven, "one-shot" of niet-recurrente maatregelen werden genomen ten bedrage van 45 miljard (dit is iets meer dan 0,5% van het BBP). Naar

3 Ter herinnering : Entiteit "I" hergroepeert het geconsolideerde geheel van de Federale Overheid (FO) en de Sociale Zekerheid (SZ), terwijl Entiteit "II" het geconsolideerde geheel hergroepeert van de Gemeenschappen en de Gewesten (G&G) en de Lokale Overheden (LO); deze laatste omvatten de Gemeenten, Provincies en OCMW's.

aanleiding van de recente begrotingscontrole (mei 1996) werden die aangevuld met "one-shot"-maatregelen ten belope van 0,2% van het BBP. Aldus bekomt men in het totaal een bedrag van ongeveer 0,7% van het BBP dat zal moeten gecompenseerd worden in 1997.

Tenslotte kan men niet stilzwijgend voorbijgaan aan het feit dat in het huidig stadium van conjuncturele en budgettaire vooruitzichten, de economische groeiperspectieven in Europa voor het jaar 1997 onzeker blijven. Zij zijn in het bijzonder afhankelijk van het effectief profiel van de verwachte cyclische herneming in de loop van het tweede semester van 1996.

Meer in het bijzonder is het zeer waarschijnlijk, en de recente officiële verklaringen in bepaalde landen -meer speciaal in Duitsland en Frankrijk- getuigen daarvan, dat deze twee landen, zonder gewag te maken van de andere, alles in het werk zullen stellen om de budgettaire convergentiecriteria in 1997 te eerbiedigen. Aldus zou de effectieve invoering van de eenheidsmunt op 1 januari 1999 gewaarborgd worden.

De gecumuleerde en dynamische gevolgen van deze restrictieve budgettaire oriëntaties op de Europese conjunctuur blijven in dit stadium weinig gekend en niet gemeten.

Men mag de positieve gevolgen van een dergelijk engagement, m.b.t. de processus en de kalender van de EMU, op de groeiende geloofwaardigheid -die overigens reeds wordt waargenomen in de financiële contracten op termijn- zeker niet onderschatten.

Die geloofwaardigheid, die reeds aanwezig is op de financiële markten, zou zich, vooral wanneer zij zich zou kunnen enten op een begin van een gunstige conjuncturele ommekeer, vlugger kunnen manifesteren bij de consumenten en producenten. Maar het blijft een open vraag in welke mate deze anticipatieve geloofwaardigheidseffecten, vooral via een afgeleide verlaging van de Europese lange termijntrestvoeten en een verminderde financiële volatiliteit, de onvermijdelijke negatieve vraageffecten zullen kunnen compenseren.

Voor 1997 blijven de eerste vooruitzichten dus nog zeer onzeker. Een van de belangrijkste punten van onzekerheid betreft juist de evaluatie van de mogelijke conjuncturele gevolgen, op Europees niveau, van de recent aangekondigde restrictieve begrotingsmaatregelen (in Duitsland, Frankrijk, Spanje enz...).

In deze onzekere context leek het voorzichtig voor België in 1997 een hypothese van reële groei te weerhouden die aansluit bij de ramingen die momenteel als gemiddelde weerhouden worden door de internationale economische organisaties.

Het navolgend Advies is dus essentieel toegespitst op een hernieuwd onderzoek en een actualisering van het centraal scenario op korte en halflange termijn, zoals het werd bepaald in het Advies van mei 1995 (zie de punten I.1. en II.1 tot 3 van dat Advies).

3. De diverse objectieven op korte, halflange en lange termijn.

Deze heractualisering is echter verricht binnen het kader van drie operationele "intermediaire" objectieven die de essentie vormen van de algemene aanbevelingen van de Afdeling :

1. *op korte termijn* : het bereiken in 1997 van een objectief inzake het globaal tekort (NFB van de Gezamenlijke Belgische Overheden) in ESER-termen dat lager ligt dan 3% van het B.B.P., meer precies gelijk aan 2,8% van het B.B.P., zodanig dat er een veiligheidsmarge wordt behouden voor het geval de conjunctuur in 1996-1997 minder gunstig zou evolueren dan voorzien. Hierdoor wordt tevens het primair overschot van Entiteit "I" gestabiliseerd op het voor 1996 vereiste niveau.

Gelijktijdig en opdat het traject van de afbouw van de Belgische openbare schuldgraad zou kunnen beschouwd worden als beantwoordend aan het overeenstemmend criterium van het Verdrag (lager dan 60% of "(... de verhouding in voldoende mate afneemt en de referentiewaarde in een bevredigend tempo benadert") heeft de Afdeling gemeend als intermediair objectief een verlaging van de schuldgraad (bruto, geconsolideerd, Maastricht-definitie) voorop te mogen stellen met ongeveer 10% (van het B.B.P.) tussen eind 1993 en eind 1997 ;

2. *op middellange termijn* en om de budgettaire consolidatie te versterken, bevestigt de Afdeling haar aanbeveling om voor de periode 1997-1999 een norm van "minimaal" primair overschot aan te nemen voor Entiteit "I", terwijl vanaf het jaar 2000 een norm van minimaal globaal primair overschot (totaal van de Entiteiten "I" en "II") zou gelden.

Dit moet, samen met de specifieke aanbevelingen voor Entiteit "II", normaliter toelaten het globaal overheidstekort in 1999 terug te dringen tot 2% van het BBP of minder en op termijn de auto-reductie van het overheidstekort beneden de 1% van het BBP (vóór het einde van de volgende legislatuur) te verzekeren.

Dit maakt duidelijk dat België, in termen van primair overschot, geen bijkomende inspanningen zou moeten leveren om zich volledig in te schakelen in het nieuwe budgettaire stabiliteitspact dat op Europees niveau in voorbereiding is.

3. *op langere termijn* acht de Afdeling het dus noodzakelijk het in het Advies van mei 1995 geformuleerde objectief inzake het traject van de afname van de overheidsschuldquote ongewijzigd te handhaven, wat toelaat de schuldgraad van de Overheid te doen dalen tot beneden de 60% in de loop van het tweede decennium dat volgt. Het gaat er tevens om, in zekere zin onafhankelijk van de "Maastricht"-bepalingen, tegelijk het proces van het "omgekeerde sneeuwbaaleffect" te versterken (4), en tenslotte vóór 2010 de noodzakelijke budgettaire manoeuvreerruimte te creëren om zonder bovenmatige druk het hoofd te kunnen bieden aan de budgettaire gevolgen van de socio-demografische schok.

4 Endogene versnelling van het proces van relatieve schuldafbouw en van de eruit afgeleide vermindering van het gewicht van de interestlasten.

4. De budgettaire korte termijnbevelingen voor 1997.

Voor de bepaling van de "objectieven 1997" vertrekt de Afdeling van de technische hypothese dat, in het kader van integrale eerbiediging van de begrotingen 1996 en met inachtneming van de corrigerende maatregelen ten belope van ongeveer 0,3% van het BBP die in het kader van de onlangs afgesloten begrotingscontrole 1996 werden genomen, het objectief m.b.t. de globale NFB ten belope van 3% van het BBP in 1996, mag geacht worden te zijn bereikt (5).

Voor Entiteit "I" stemt dit overeen met een geraamd tekort in 1996 van 2,6% van het BBP en, rekening houdend met de intrestlasten (in ESER-termen) (6) die geraamd worden op 7,9% van het BBP, met een daaruit afgeleid primair overschot van de orde van grootte van 5,3% van het BBP.

Voor 1997 stelt de Afdeling als objectief voor de Gezamenlijke Overheid een NFB voor van 2,8% van het BBP.

Rekening houdend met de elders gedane aanbevelingen inzake de toegelaten tekorten voor Entiteit "II" (een ongewijzigd objectief voor de NFB van 0,4% van het BBP in 1997, cfr. Deel I. Hoofdstuk II hierna), impliceert dit een objectief inzake NFB voor Entiteit "I" van 2,4% van het BBP. Dat houdt een vermindering in met 0,2% van het BBP in vergelijking met het objectief voor 1996. Anderzijds, laat de voortzetting en de versterking van de proces van schuldafbouw in 1996-1997, bij gelijkblijvende impliciete rentevoeten logischerwijze toe rekening te houden met een nieuwe vermindering, van het relatief gewicht van de intrestlasten van Entiteit "I", ten belope van ongeveer 0,2% van het BBP. Dit objectief inzake NFB voor Entiteit "I" impliceert een overeenstemmend objectief voor Entiteit "I" inzake primair overschot ten belope van ongeveer 5,3% van het BBP. Dat niveau is vergelijkbaar met het voor 1996 verhoopte resultaat.

Rekening houdend met een hypothese van reële groei met 2,4% in 1997 impliceert dit de facto het tussen haakjes plaatsen in 1997 van de "regel van de conjuncturele boni", zoals die werd voorgesteld in het Advies van mei 1995 (7). Ter herinnering : deze "regel" stipuleerde dat elke positieve afwijking van de reële groei (van het BBP) ten opzichte van een "referentietrend" van 2% voor de helft zou moeten gerecupereerd worden op het vlak van het objectief inzake het primair overschot van Entiteit "I".

Deze vertraging met één jaar in de toepassing van deze regel is evenwel om diverse redenen verrechtvaardigd :

- de vertraging met één jaar, van de in acht te nemen kalender m.b.t. budgettaire convergentie op het niveau van de EMU, m.n. het jaar waarvan de begrotingsresultaten effectief zullen worden geëvalueerd (1997 in plaats van 1996) ;

5 In het kader van de macro-financiële hypothesen weerhouden bij de begrotingscontrole.

6 Het betreft hier de netto geconsolideerde intrestlasten, dit zijn de intresten betaald aan andere sectoren (gezinnen, bedrijven, enz.) of openbare subsectoren, verminderd met de intresten ontvangen van dezelfde sectoren of subsectoren. Symmetrisch worden de intresten ontvangen door de Overheden hier niet beschouwd als niet-fiscale ontvangsten en zijn diensgevolge niet geïntegreerd in de primaire saldi.

7 Zie meer in het bijzonder de synthese van het Advies, p.10 en 11, alsmede punt II.2. van het Advies, p. 28 tot 31.

- de conjuncturele context van de jaren 1995-1996 die veel minder ondersteunend was dan verwacht (met een groei in 1996 lager dan de potentiële trendmatige groei), wat noopt tot compenserende restrictieve pro-cyclische maatregelen vanaf 1996.

Op het niveau van Entiteit "II", vloeit het enigszins bijzonder profiel van het aanbevolen traject inzake NFB voor de periode 1994-1997, grotendeels voort uit een (neerwaartse) correctie in 1996 voor de niet-recurrente ontvangsten van de Lokale Overheden, geïmputeerd in het jaar 1995 ten belope van 0,2 tot 0,3% van het BBP (8).

In hun totaliteit zien de aanbevolen objectieven voor het "beslissende" jaar 1997, globaal en per Entiteit, op basis van de voorlopig beschikbare resultaten voor 1993-1995 (9) en de weerhouden macro-financiële hypothesen, eruit als volgt.

*Tabel I.1.
Begrotingsobjectieven 1997.*

	<i>in % van het BBP</i>			
	Gezamenlijke Overheid	Entiteit "I"	waarvan Federale Overheid	Entiteit "II"
Netto -financieringsbehoeften	- 2,8	- 2,4	- 2,6	- 0,4
* primair saldo	+ 5,8	+ 5,3	+ 5,2	+ 0,5
* intrestlasten (ESER)	+ 8,6	+ 7,7	+ 7,8	+ 0,9

Onder deze voorwaarden evolueren de NFB van Entiteit "I" van 2,6% van het BBP (objectief van het Convergentieplan 1993-1996) in 1996 naar 2,4% van het BBP in 1997, terwijl het objectief inzake NFB van Entiteit "II" voor 1997 in ESER-termen nagenoeg onveranderd zou blijven op 0,4% van het BBP (ongeveer 35 miljard frank), wat overeenkomt met een primair overschot van iets minder dan 0,5% van het BBP.

Globaal genomen zou het objectief inzake het primair overschot voor de Gezamenlijke Overheid in 1997, in geconsolideerde ESER-termen, aldus 5,8% van het BBP bedragen, met geconsolideerde intrestlasten (10) ten belope van 8,6% van het BBP, dit alles in overeenstemming met een "centraal" objectief van -2,8% van het BBP op het vlak van de NFB.

8 Zie terzake de commentaren van het "Advies betreffende de uitvoering van het Convergentieplan in 1995", van februari 1996 van de Afdeling, meer in het bijzonder p. 30.

9 Op basis van de nationale rekeningen INR 1994 en de ramingen van de NBB en de Hoge Raad van Financiën van februari-maart 1996, in afwachting van de officiële nationale rekeningen voor 1995 in juni 1996.

10 De intrestlasten worden hier in ESER-termen, netto en geconsolideerd, gedefinieerd, wat, rekening houdend met een afwijking tussen bruto niet-geconsolideerde en geconsolideerde intrestlasten van ongeveer 0,2% van het BBP, overeenstemt met (niet-geconsolideerde) bruto lasten ten belope van 8,8% van het BBP, waarvan iets meer dan 7,8% van het BBP (of ongeveer 675 miljard) op het niveau van de Federale Overheid alleen. Met een licht positief primair saldo (en NFB van +0,2% van het BBP) op het niveau van de Sociale Zekerheid, komt dit overeen met een primair overschot van 5,2% van het BBP op het niveau van de Federale Overheid alleen, wat te vergelijken is met een realisatie van 5% van het BBP in 1994 en een geraamd resultaat van 4,3% van het BBP in 1995.

Inzake de albouw van de bruto geconsolideerde schuldgraad veronderstelt het objectief van een gecumuleerde vermindering van deze schuldgraad met ongeveer 10% van het BBP tussen einde 1993 en einde 1997, het voortzetten, in de lijn van de verrichtingen "buiten NFB" die onderliggend zijn aan de reeds geregistreerde evoluties in 1995, in 1996-1997 van een beleid van verrichtingen "buiten NFB" voor een "netto" bedrag dat nauw aansluit bij dit dat reeds werd geboekt in 1995, dit is 1,3% van het BBP of ongeveer 110 miljard, te verdelen over de jaren 1996 en 1997.

Het zijn deze herziene objectieven die als uitgangs- en berekeningsbasis dienen voor de simulaties op langere termijn.

5. De nieuwe hypothesen inzake de macro-financiële omgeving op halflange en lange termijn.

De gerealiseerde nieuwe simulaties op halflange en lange termijn zijn gebaseerd op een macro-financieel scenario dat op halflange termijn gevoelig ongunstiger is dan dit naar aanleiding van het Advies van mei 1995.

Ter herinnering : in het centraal scenario betreffende de begrotingsnormen op halflange en lange termijn, vertrok het Advies van mei 1995 van een hypothese die rekening hield met een trendmatige reële groei (potentiële groei) van het BBP met 2,25%, een gemiddelde jaarlijkse variatie van de deflator van het BBP met 2,5% en dus een trendmatige nominale groei met 4,8% per jaar.

Gelijktijdig werd verondersteld dat de (gemiddelde) impliciete intrestvoet "i" op de Belgische (geconsolideerde) openbare schuld zich zou stabiliseren op 7,3% (11), wat per saldo met de nominale groei "g" (van het BBP) gemiddeld over de periode een differentieel (i-g) gaf van 2,5%.

Het nieuwe macro-financieel referentiescenario gaat uit van een ongewijzigd (12) differentieel (i-g) van 2,5% tussen de impliciete intrestvoet en de nominale groei van het BBP. Maar dit differentieel gaat uit van een naar beneden toe herziene trendmatige reële groei (2% vanaf 1998, in plaats van de in mei 1995 veronderstelde 2,25%), van een eveneens naar beneden toe herziene groei van de deflator van het BBP (2,25% in plaats van 2,5%) en dus van een nominale groei van het BBP die 0,5% lager ligt (4,3% in plaats van 4,8%).

Symmetrisch daarmee is men evenwel uitgegaan van een impliciete of gemiddelde intrestvoet van de geconsolideerde openbare schuld die, in de lijn van de recente waarnemingen en van de ramingen voor 1996, gelijktijdig vanaf 1996-1997 eveneens met 0,5% (50 basispunten) lager zou liggen en zich zou stabiliseren onder het niveau dat een jaar geleden werd verwacht (6,8% in plaats van 7,3%) in een context van inflationistische anticipaties en van een gevoelig sterkere groei.

In het centrale of referentiescenario werd eenvoudigheidshalve verondersteld dat er vanaf 1999 gemiddeld jaarlijks geen (negatieve) afwijking meer zou zijn tussen de NFB en de variatie van de nominale bruto geconsolideerde schuld.

11 Op de intrestdragende bruto geconsolideerde schuld.

12 Vergeleken met het naar aanleiding van het Advies van mei 1995 weerhouden differentieel.

De toen duidelijk gestelde vraag was te weten onder welke voorwaarden "in varianten",

- hetzij in termen van reële groei 1998-2000,
- hetzij inzake bijkomende discretionaire inspanningen (van Entiteit "I") in termen van structurele primaire saldi,
- hetzij nog in termen van bijkomende "buiten NFB"-operaties op de bruto schuldvoorraad (13) in 1997-1999,
- het traject van de schuldgraad (en van de schuldafbouw), gedefinieerd in het Advies van mei 1995, strikt zou kunnen worden geërbiedigd.

Het gestelde probleem vloeit inderdaad voort uit de drie voornaamste karakteristieken van het weerhouden nieuw macro-budgettair scenario, en dit zowel op het niveau van de gekozen macro-financiële context, als op het niveau van de weerhouden budgettaire vertrekbasis voor 1997 :

- een lagere nominale groei (hier ten belope van 0,5% per jaar) vertraagt, zelfs bij een ongewijzigd differentieel (i-g) (14), het proces van schuldafbouw via het "noemer-effect" (tragere vermindering in BBP-termen van het gewicht van de vroegere schuldvoorraad) ;
- door het niet toepassen in 1997 van de "regel van de conjuncturele boni" (15) - al het overige ongewijzigd - vermindert het niveau van het minimaal structureel primair overschot (en verhoogt a fortiori het overeenkomstige niveau van de NFB), dat als referentie geldt voor de komende jaren, met 0,2% van het BBP (in vergelijking van het Advies van mei 1995) ;
- de hypothese van een lagere trendmatige reële groei van het BBP vanaf 1998 (2% in plaats van 2,25%) heeft in principe eveneens een negatieve invloed op het als referentie weerhouden structureel primair overschot en dit door het wegvallen van de mogelijke voor de toekomst eruit afgeleide "structurele budgettaire boni" (50% van de eventuele positieve afwijking tussen de effectieve reële groei en de reële trendmatige groei van 2%).

13 Dit kunnen zijn : de verkoop van financiële activa (privatiseringen), openbare financiële beleggingen van schatkistoverschotten, andere thesaurieverrichtingen buiten NFB in ESER-termen, uitzonderlijke ontvangsten of transfers afkomstig van andere economische sectoren, enz.

14 i = impliciete intrestvoet van de schuld
 g = nominale groei van het BBP.

15 Die in het Advies van mei 1995 verondersteld werd volledig van toepassing te zijn vanaf 1997 en wel ten bedrage van 0,25% van het BBP op het vlak van het primair saldo van Entiteit "I".

6. **Vergelijkende resultaten op halflange en lange termijn van verschillende scenario's.**

De diverse uitgevoerde technische simulaties (zie in bijlage I.1 voor meer details) laten toe de voornaamste navolgende besluiten te formuleren :

- ter herinnering : zonder verrichtingen "buiten NFB" ten belope van ongeveer 1,3% van het BBP in 1996-1997 is het -in de weerhouden macro-financiële hypothesen- niet mogelijk de op korte termijn gewilde vermindering van de geconsolideerde schuldgraad met ongeveer 10% van het BBP tussen 1993 en 1997 te verwezenlijken;
- in de verwachte conjuncturele context volstaat die vermindering evenwel niet om op duurzame wijze en op lange termijn het traject van de schuldafbouw (voorzien in het Advies van mei 1995) jaarlijks te verzekeren; men moet ofwel de verrichtingen "buiten NFB" in de jaren 1996-1999 verhogen tot 220 miljard of ongeveer 2,5% van het BBP (16), ofwel de benedengrens van het globaal primair overschot verhogen, ten laatste in 2000-2001, tot 6,4% van het BBP (in plaats van de 6,2% van het BBP in het referentiescenario); dit veronderstelt een bijkomende discretionaire inspanning (17) in twee of drie jaar ten belope van 0,2% van het BBP en dit meer in het bijzonder op het niveau van Entiteit "I".

Elke afwijking van het niveau van het primair overschot met 0,1% van het BBP vanaf 1999-2001 vereist dientengevolge als compensatie bijkomende maatregelen "buiten NFB" ten belope van ongeveer 0,6% van het BBP (ongeveer 55 miljard), hetzij een verhouding of "trade-off" van 1 op 6.

- indien de reële groei in 1997 lager zou uitvallen dan hier geraamd (bv. 2% in plaats van de veronderstelde 2,4%), zou men, om niettemin het traject van de schuldafbouw op halflange en lange termijn te eerbiedigen, ter compensatie voor ongeveer 0,4% van het BBP (30 miljard) bijkomende maatregelen "buiten NFB" moeten nemen. Daarbij wordt geen rekening gehouden met de compenserende inspanning die vereist wordt om het objectief inzake het primair saldo in 1997 te handhaven en dus de negatieve budgettaire invloed (geraamd op ongeveer 0,2% van het BBP) (18) van een lagere reële economische groei te elimineren.

16 Dit is ongeveer een bijkomende 110 miljard verrichtingen "buiten NFB" in vergelijking met de 110 miljard die reeds geïncorporeerd zijn in 1996-1997 in het basisscenario; deze additionele maatregelen buiten NFB zouden echter eventueel later kunnen worden genomen, bijvoorbeeld in 1998-1999.

17 Deze bijkomende inspanning ten bedrage van 0,2% van het BBP stemt hier nagenoeg overeen met de latere compensatie (1998-2001) gespreid over 2 of 3 jaar, van de veronderstelde niet-toepassing in 1997 van de regel van de conjuncturele boni (in het geval van een veronderstelde reële groei met 2,4% in 1997).

18 In termen van fiscale en para-fiscale ontvangsten (minwaarden) en bijkomende cyclische uitgaven (werkloosheid).

- parallel daarmee zou in het geval van een hogere groei, bijvoorbeeld in 1998-1999 (2,2% per jaar in plaats van de veronderstelde 2% per jaar), het traject van de schuldafbouw op halflange en langere termijn kunnen worden geëerbiedigd zonder bijkomende verrichtingen "buiten NFB" en zonder bijkomende discretionaire inspanningen in termen van primair overschot van Entiteit "I", door de eenvoudige toepassing van de regel van de conjuncturele boni (waardoor "spontaan" het primair overschot van Entiteit "I" zou stijgen tot 5,5% van het BBP vanaf 1999 en het globaal primair overschot tot 6,4% van het BBP op hetzelfde tijdstip).
- tenslotte dient te worden aangestipt dat in de verschillende hier geteste scenario's, het globaal overheidstekort (in ESER-termen) zou dalen tot 2% of minder dan 2% van het BBP vanaf 1999 en tot bijna 1% van het BBP in 2003, of m.a.w. op het einde van de volgende legislatuur.

In deze diverse hypothesen en scenario's impliceert de eerbiediging op langere termijn van het traject van de schuldafbouw anderzijds dat de vroegere stabilisatienorm inzake het primair overschot zou worden gehandhaafd tot wanneer de NFB zouden zijn teruggebracht tot ongeveer -0,2% van het BBP (dit is over het algemeen in 2006 of 2007).

De eerbiediging van dit traject impliceert bovendien dat naargelang het scenario en gedurende een periode van tien tot twaalf jaar, vanaf de tweede helft van het volgende decennium het tekort permanent tussen 0 en 0,5% van het BBP zou schommelen en gemiddeld over de periode zou beperkt zijn tot 0,2 of 0,3% van het BBP (dit naargelang de omvang van de initiële verrichtingen "buiten NFB" en/of de eventuele bijkomende inspanning in 1998-2001 op het vlak van het primair overschot).

Anderzijds betekent dit ook dat vanaf de tweede helft van het komende decennium, en in een context van NFB die gestabiliseerd zijn op een laag niveau, effectief en progressief een "gevoelige" budgettaire marge, in termen van het primair overschot, zal beschikbaar zijn (19), dit door de daaruit volgende auto-reductie van de schuldgraad en van de daarmee samenhangende intrestlasten (gemiddeld ongeveer 0,2% van het BBP per jaar).

Over twaalf jaar en gecumuleerd (tussen 2006-2007 en 2018-2019), zou deze marge aldus progressief 2,5% van het BBP of zelfs meer kunnen bereiken en toelaten om het globaal primair overschot terug te brengen tot ongeveer 3,6 of 3,7% van het BBP in 2018, wat bij benadering het niveau ervan was in 1993.

Daaraan voorafgaand (de periode 2000-2001 tot 2006-2007) zal de stabilisatienorm inzake het globaal primair overschot -die inderdaad op een hoog niveau ligt- toelaten, in vergelijking met de voorbije jaren die gekenmerkt zijn door restrictieve maatregelen ter verbetering van het primaire saldo, om de oriëntaties van het begrotingsbeleid in een meer neutrale zin (20) om te buigen.

19 Ten voordele van een groeiende ratio van de primaire uitgaven (en een stabilisatie van de ratio van primaire uitgaven exclusief de socio-demografische kosten) in de hypothese van een stabilisatie (in % van het BBP) van de ratio fiscale en para-fiscale heffingen, of alternatief ten voordele van een progressieve vermindering van de ratio van deze heffingen in het geval van de hypothese van stabilisatie van de primaire uitgaven (en dus zeer waarschijnlijk van een vermindering van de ratio van de primaire uitgaven, exclusief de socio-demografische kosten of exclusief de sociale uitgaven inherent aan de veroudering).

20 Hetzij, bij een gestabiliseerde globale heffingsdruk, een stijging van de reële primaire uitgaven (in constante prijzen) gelijk aan het reële stijgingsritme van het BBP, hetzij bij een betekenisvolle lagere reële groei van de primaire uitgaven, een progressieve verlaging van het globale heffingspercentage.

7. Een illustratief referentietraject 1996-2000 per grote Entiteit en voor de verschillende overheidsniveaus.

Hierna wordt een illustratief traject (21) gegeven van de begrotingsresultaten, in ESER-termen, voor elke Entiteit. Dit traject vloeit voort uit de vertrekobjectieven voor 1997 en uit de latere toepassing (vanaf 1998) van de vroegere aanbevelingen van de Afdeling inzake de primaire saldi en dus de tekorten.

7.1. Illustratief traject voor Entiteit "I" en haar subsectoren.

Voor Entiteit "I" zou het vereiste "minimale" objectief op het vlak van het primair overschot voor de periode 1997-1999 5,3% van het BBP bedragen, te verwezenlijken en te handhaven vanaf 1996-1997; dit overschot zou met 0,2% van het BBP moeten worden verhoogd in 1998-2001 ingeval van het ontbreken van bijkomende verrichtingen "buiten NFB" (van ongeveer 110 miljard) op de schuld gedurende dezelfde periode.

Tabel 1.2.
Illustratief traject voor Entiteit "I"
en haar subsectoren (a) (b).

in % van het BBP

	Waargenomen		Raming	Objectieven		
	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Federale Overheid						
Netto-financierings- behoeften	- 4,5	- 4,1	- 2,8	- 2,6	- 2,4	- 2,2
* intresten (ESER)(b)	9,4	8,4	8,0	7,8	7,6	7,4
* primair saldo	4,9	4,3	5,2	5,2	5,2	5,2
Sociale Zekerheid						
Netto-financierings- behoeften	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2
* intresten (ESER)	- 0,2	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1
* primair saldo	- 0,2	- 0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Entiteit "I"						
Netto-financierings- behoeften	- 4,5	- 4,1	- 2,6	- 2,4	- 2,2	- 2,0
* intresten (ESER)	9,3	8,3	7,9	7,7	7,5	7,3
* primair saldo	4,8	4,2	5,3	5,3	5,3	5,3

(a) Omwille van de afrondingen is het mogelijk dat de totalen niet volledig overeenstemmen met de som van de onderdelen.

(b) Voor de definitie en de inhoud van de intrestlasten en de primaire saldi, zie voetnoot nr 6.

21 Hier de facto inbegrepen een hypothese inzake gecumuleerde verrichtingen "buiten NFB" op de schuldvoorraad in 1996-1998 ten bedrage van ongeveer 2,5% van het BBP en overeenstemmend met scenario "A" in Bijlage.

In de normatieve hypothese van ongewijzigde positieve NFB ten belope van 0,2% van het BBP (in ESER-termen) voor de Sociale Zekerheid, zouden de NFB van de Federale Overheid aldus maximaal 2,4% van het BBP mogen bedragen in 1998 en 2,2% of minder in het jaar 1999.

Op basis van de veronderstelde financiële voorwaarden, zouden de netto-intrestlasten van de Federale Overheid aldus moeten kunnen worden teruggebracht tot 7,6% van het BBP in 1998 en tot 7,4% van het BBP in 1999.

Voor Entiteit "I" als geheel, zou het tekort op het einde van de legislatuur (1999) teruggebracht moeten zijn tot 2% van het BBP en de daarmee overeenstemmende (geconsolideerde) intrestlasten tot 7,3% van het BBP.

Men mag anderzijds niet uit het oog verliezen dat alleen al de norm inzake stabilisatie van het primair overschot van Entiteit "I" op het niveau van 1997, binnen een neutrale conjuncturele context (reële groei met 2%), de facto een discretionaire inspanning (van 0,3% van het BBP tussen 1997 en 1999) impliceert. Die inspanning stemt overeen met een transfer, van dezelfde orde van grootte, van bijkomende middelen (P.B. en BTW) naar de Gemeenschappen en de Gewesten, dit in toepassing van de bijzondere financieringswet van 1989 en van de St.-Michielsakkoorden van 1993.

Deze onderliggende inspanning vanwege Entiteit "I" (en meer in het bijzonder vanwege de Federale Overheid) kan in termen van de primaire uitgaven van Entiteit "I" geraamd worden op ongeveer 0,5% per jaar (gecumuleerd 1% over 2 jaar).

7.2. Illustratief traject voor Entiteit "II" en haar subsectoren.

Op het niveau van Entiteit "II" geeft dezelfde oefening, in het bijzonder gebaseerd op de normatieve aanbevelingen betreffende de Gemeenschappen en de Gewesten (cfr. Deel I, Hoofdstuk II van onderhavig Advies) en op het "normaliserings"-objectief vanaf 1997 (terugkeer naar het evenwicht) voor de rekeningen van de Lokale Overheden, volgende objectieven inzake de evoluties.

*Tabel I.3.
Illustratief begrotingstraject
voor Entiteit "II" en haar subsectoren (a).*

in % van het BBP

	Waargenomen		Raming 1996	Objectieven			
	1994	1995		1997	1998	1999	2000
Gemeenschappen en Gewesten							
Netto-financieringsbehoeften	- 0,8	- 0,8	- 0,6	- 0,4	- 0,2	0,0	0,0
* intresten (ESER)	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
* primair saldo	- 0,4	- 0,4	- 0,1	0,1	0,3	0,5	0,4
Lokale overheden							
Netto-financieringsbehoeften	- 0,0	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
* intresten (ESER)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
* primair saldo	0,5	0,9	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4
Entiteit "II" (Tot.)							
Netto-financieringsbehoeften	- 0,8	- 0,4	- 0,5	- 0,4	- 0,2	0,0	0,0
* intresten (ESER)	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
* primair saldo	0,1	0,5	0,4	0,5	0,7	0,9	0,9
P.m. : Ontvangsten BFW :	9,4	9,5	9,6	9,8	9,9	10,1	10,0

(a) Omwille van de afrondingen is het mogelijk dat de totalen niet volledig overeenstemmen met de som van de onderdelen.

Het nogal onregelmatig karakter van het in 1994-1996 afgelegde traject vloeit voort uit de uitzonderlijke resultaten die in 1995 werden geboekt door de Lokale Overheden en die het gevolg waren van een inhaalbeweging op het vlak van de ontvangsten en van de onregelmatige evolutie van hun investeringsuitgaven.

Globaal genomen dienen de NFB van de Entiteit "II" teruggebracht te worden tot 0,4% van het BBP in 1997, vervolgens tot 0,2% van het BBP in 1998 en tot quasi nul in 1999.

In termen van primair overschot, zou de noodzakelijke gecumuleerde verbetering voor Entiteit "II" tussen 1994 (jaar van evenwicht in ESER-termen voor de LO) en 1999 aldus een weinig minder dan 0,8% van het BBP in 5 jaar bedragen (hetzij een jaarlijks gemiddelde van ongeveer 0,15% van het BBP).

Op het niveau van de Gemeenschappen en de Gewesten, op zich genomen, is het objectief in ESER-termen, een progressieve terugkeer naar een globaal evenwicht van de NFB in procent van het BBP in 1999. Dat objectief vloeit voort uit de stabilisatie van de schuldgraad ten laatste op het einde van de overgangperiode (1999).

Meer precies impliceert dit op hun niveau een verlaging van de NFB van 0,8% van het BBP in 1994-1995 tot 0,4% van het BBP in 1997, waarna nog een verdere vermindering van de NFB met 0,4% van het BBP tussen 1997 en 1999. In deze laatste periode zullen de Gemeenschappen en de Gewesten globaal genomen een zekere versnelling kennen in de toename van de ontvangsten afkomstig van de Federale Overheid (+ 0,3% van het BBP in 2 jaar), meer bepaald via de progressief sterkere binding van de ontvangsten inzake personenbelasting (Gemeenschappen en vooral Gewesten) aan de reële groei van het BBP.

In termen van primair overschot is de verwachte evolutie op het niveau van de Gemeenschappen en de Gewesten parallel met deze die vereist is op het niveau van de Entiteit "II" als geheel. Een te bereiken verbetering met 0,9% van het BBP in 5 jaar (1994-1999), die voor het overgrote deel (0,7% van het BBP in 5 jaar) overeenstemt met de voorzienbare stijging van de BFW-ontvangsten die gedurende dezelfde periode aan de Gemeenschappen en de Gewesten zullen worden overgedragen.

Over de periode 1997-1999 zal de vereiste verbetering (+ 0,4% van het BBP) van het geconsolideerde primaire saldo van de Gemeenschappen en de Gewesten voor 75% (0,3% van het BBP) gedekt worden door de relatieve stijging van de getransfereerde BFW-ontvangsten, waardoor er in twee jaar per saldo een resterende inspanning te verwezenlijken is ten belope van 0,1% van het BBP om het objectief inzake stabilisatie van de schuldgraad van de diverse entiteiten te eerbiedigen.

7.3. Illustratief traject voor de Gezamenlijke Overheid.

Voor de Gezamenlijke Overheid ziet het illustratieve traject op lange termijn eruit zoals hierna weergegeven :

*Tabel 1.4.
Illustratief traject voor de Gezamenlijke Overheid (a).*

					<i>in % van het BBP</i>		
	Waargenomen 1993	1994	1995	Ramingen 1996	1997	Objectieven 1998	1999
Totaal (Entiteiten "I" en "II")							
Netto te fin. behoeften (1)=(3)-(2)		-5,3	-4,5	-3,0	-2,8	-2,4	-1,9
* geconsol. intresten (2)		10,2	9,2	8,8	8,6	8,3	8,1
* primair saldo (3)		4,9	4,7	5,7	5,8	6,0	6,2
Schuldgraad	137,9	136,0	133,8	131,6	127,9	125,0	121,8

(a) Omwille van afrondingen is het mogelijk dat het totaal (3) niet volledig overeenstemt met de som van de onderdelen.

HOOFDSTUK II. - Globale aanbevelingen voor het geheel van de Gemeenschappen en de Gewesten.

1. Methodologische beschouwingen bij de normatieve simulaties.

1.1. Algemene uitgangspunten.

De aanbevelingen van de Afdeling worden geleid door een perspectief van budgettaire en financiële leefbaarheid voor de Gemeenschappen en de Gewesten op middellange en lange termijn, rekening houdende met de bijzondere financieringswet. Daarom dient het door de Afdeling gehanteerde normcriterium van maximum toelaatbaar saldo (inclusief netto-debudgettering en desgevallend KVD) steeds tegenover het geheel van de budgettaire en economische verbintenissen van de deelgebieden gesteld te worden indien deze verbintenissen, ongeacht hun juridische definitie of boekhoudkundige classificatie, toekomstige economische of financiële lasten zullen veroorzaken die de budgettaire marges in de toekomst op recurrente wijze zullen aanspreken of beperken.

Het objectief van budgettaire en financiële leefbaarheid op middellange en lange termijn wordt op het technische niveau van de normatieve simulaties vertaald door het nastreven van twee concrete doelstellingen, met name :

- de schuldgraad (22) van elk deelgebied afzonderlijk, en dus ook van alle deelgebieden samen, vanaf de aanvang van de definitieve fase bedoeld in de bijzondere financieringswet ten minste stabiliseren (zie hierna de precisering voor de Vlaamse Gemeenschap);
- de intertemporele neutraliteit van het begrotingsbeleid van elk deelgebied gedurende en na de overgangsfase garanderen, teneinde de deelgebieden te vrijwaren van abrupte schokken in hun budgettaire ruimte en een continuïteit en stabiliteit in hun begrotingsbeleid mogelijk te maken.

Precies om laatstgenoemde reden heeft de Vlaamse Gemeenschap, zoals Afdeling, geopteerd voor een verschuiving van het stabilisatiepunt van haar schuldgraad van 2000 naar 2010 (23), daar de kloof tussen de evolutie van de toegewezen middelen (uit de opbrengst van de personenbelasting en de BTW) in de overgangsfase tot 1999 en in de definitieve fase daarna dermate groot is dat met het behoud van de horizon 2000 een radicale ommekeer in het begrotingsbeleid onvermijdelijk zou geweest zijn. Door de primaire uitgaven tegen een relatief lagere groeivoet over een langere periode te laten evolueren (tot 2010), wordt op lange termijn meer continuïteit in de budgettaire ruimte en dus in het beleid mogelijk gemaakt.

22 Met de schuldgraad of schuldbelasting wordt bedoeld : de verhouding van de totale schuld (directe en indirecte), ten opzichte van de totale ontvangsten.

23 De horizonverschuiving werd in de normatieve simulaties doorgevoerd vanaf het Advies van juni 1993.

De aanbevelingen, in onderhavig Advies, voor de periode 1997-2000 vertrekken van de uitdrukkelijke hypothese dat het voor 1996 effectief gerealiseerd begrotingstekort (24) voor elk deelgebied zal overeenstemmen met de HRF-norm, zoals de Afdeling die in haar voorgaande Advies voor begrotingsjaar 1996 heeft bepaald (25).

Rekening houdende met deze hypothese werden de totale ontvangsten en uitgaven voor het lopende begrotingsjaar herzien op basis van de geactualiseerde macro-economische vooruitzichten en de door de deelgebieden weerhouden begrotingsramingen inzake interestlasten en diverse ontvangsten andere dan de toegewezen ontvangsten.

1.2. Macro-economische parameters.

De volgende hypothesen werden weerhouden.

	1996	1997	1998	1999	2000 en volgende
<i>in %</i>					
<u>Algemeen</u>					
inflatie (a)	2,20	2,25	2,25	2,25	2,25
BBP deflator	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25
<u>Specifiek voor uitgavenprojecties :</u>					
rentevoet	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
<u>Specifiek voor middelenprojecties :</u>					
reële groei BNP	1,5	2,4	2,0	2,0	2,0
L.T rentevoet (b)	5,7	7,0	7,0	7,0	7,0

(a) Procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen.

(b) De lange termijn rentevoet aangewend voor de berekening van de toegewezen middelen is, ingevolge een akkoord tussen de Gemeenschappen en de Gewesten enerzijds en de Federale Overheid anderzijds, met ingang van begrotingsjaar 1994, gebaseerd op de nieuwe emissie van lineaire obligaties tijdens de maand januari van het betrokken begrotingsjaar.

1.3. Indicatieve geconsolideerde rekening van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Onderstaande tabellen geven ter indicatieve titel de geconsolideerde aggregaten weer van de normatieve simulaties die overeenstemmen met de maximaal toelaatbare tekorten voor 1997-2000.

24 Met effectief gerealiseerd begrotingstekort wordt bedoeld : de som van het gerealiseerde netto te financieren saldo (op ordonnanceringsbasis) en de jaarlijkse aangroei van de gedebudgetteerde schuld, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.

25 Zie Advies van de Afdeling van mei 1995, blz. 12.

Tabel I.5.
Geconsolideerde rekening van de Gemeenschappen en de Gewesten. (a)

in miljarden

	Primaire uitgaven	Ontvangsten	Intersten	Totale uitgaven	Gecorr. NFS of HRF-norm (b)	Gecorr. primair saldo (b)	Correctie overbudgettingskrediet	Gecorr. primair saldo (b) (c)	NFB in ESER-terminen
gesimuleerde gegevens :									
1996	940	931	44	983	-55	-10	6	-4	-49
1997	972	982	47	1.020	-38	+ 9	3	+12	-35
1998	1.007	1.035	50	1.057	-22	+28	2	+30	-20
1999	1.041	1.093	52	1.093	- 1	+50	0	+50	- 1
2000	1.077	1.131	52	1.129	+ 2	+53	0	+53	+ 2
(1996-1997)	+32	+51	+ 4	+36	+16	+19	-3	+16	+14
(1998-2000)	+71	+96	+ 2	+72	+24	+25	-2	+23	+22

- (a) Incl. Duitstalige Gemeenschap, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, en COCOF (gezuiverd voor dubbelstellingen).
 (b) Gecorrigeerd voor netto-debudgettering, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.
 (c) Niet zuiver ESER gecorrigeerd omdat de interestlasten niet in ESER-terminen werden uitgedrukt.

Tabel I.6.
Geconsolideerde rekening van de Gemeenschappen en de Gewesten. (a)

in % van BBP

	Primaire uitgaven	Ontvangsten	Intersten	Totale uitgaven	Gecorr. NFS of HRF norm (b)	Gecorr. primair saldo (b)	Correctie overbudgettingskrediet	Gecorr. primair saldo (b) (c)	NFB in ESER-terminen
gesimuleerde gegevens :									
1996	11,5%	11,4%	0,5%	12,0%	-0,7%	-0,1%	0,1%	-0,1%	-0,6%
1997	11,3%	11,4%	0,6%	11,9%	-0,4%	+0,1%	0,0%	+0,1%	-0,4%
1998	11,2%	11,6%	0,6%	11,8%	-0,2%	+0,3%	0,0%	+0,3%	-0,2%
1999	11,1%	11,7%	0,6%	11,7%	-0,0%	+0,5%	0,0%	+0,5%	-0,0%
2000	11,1%	11,6%	0,5%	11,6%	+0,0%	+0,5%	0,0%	+0,5%	+0,0%
(1996-1997)(d)	-0,1%	+0,1%	0,0%	-0,1%	+0,2%	+0,2%	0,0%	+0,2%	+0,2%
(1998-2000)(d)	-0,2%	+0,1%	0,0%	-0,2%	+0,3%	+0,2%	0,0%	+0,2%	+0,2%

- (a) Incl. Duitstalige Gemeenschap, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, en COCOF (gezuiverd voor dubbelstelling).
 (b) Gecorrigeerd voor netto-debudgettering, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.
 (c) Niet zuiver ESER gecorrigeerd omdat de interestlasten niet in ESER-terminen werden uitgedrukt.
 (d) Omwille van afrondingen is het mogelijk dat het totaal niet volledig overeenstemt met de som van de onderdelen.

De totale ontvangsten van de Gemeenschappen en de Gewesten, die samengesteld zijn uit de door de bijzondere financieringswet toegewezen middelen uit de PB- en BTW-opbrengsten enerzijds en de zogenaamde *andere ontvangsten* anderzijds, werden in belangrijke mate naar beneden toe herzien ingevolge de minder gunstige conjuncturele vooruitzichten vanaf 1996 en ook, wat specifiek de toegewezen middelen betreft, ingevolge de lagere definitieve toewijzingen voor begrotingsjaar 1995 (in vergelijking met de voorafgaandelijke ramingen voor dat jaar).

Een lagere inschatting van de ontvangsten wordt in het simulatiemodel echter niet automatisch verrekend op het niveau van het maximaal toelaatbaar saldo omdat in eerste instantie het schuldstabilisatiecriterium in werking treedt en in tweede instantie ook de omvang van de interestlasten en het niveau van de primaire uitgaven een effect hebben op de vaststelling van de door de Afdeling aanbevolen norm.

De interestlasten werden lager ingeschat, niet alleen omwille van de lagere basisrentevoet voor 1996 en volgende, maar tevens ingevolge de geringere interestlasten op de indirecte schuld waarvoor het simulatiemodel uitgaat van de door de deelgebieden in hun begroting 1996 ingeschreven kredieten. De neerwaartse herziening van de totale interestlasten heeft de maximaal toelaatbare tekorten voor 1997-2000 verminderd, zij het in beperkte mate.

Bij de vergelijking van de aanbevelingen uitgedrukt in netto-financieringsbehoeften in ESER-termen met deze vooropgesteld in het Advies van mei 1995 mag niet uit het oog worden verloren dat in onderhavig Advies de statistische ESER-correctie (andere dan het overbruggingskrediet) voorzichtigheidshalve op nul werd gebracht (tegenover de raming van 11 miljard frank, hetzij 0,1% van het BBP in het Advies van mei 1995).

1.4. Raming van de interestlasten.

Aangezien in de wijze van raming van de interestlasten geen methodologische aanpassingen werden doorgevoerd, wordt ter zake verwezen naar het Advies van mei 1995, blz. 48. Uiteraard werden in onderhavig Advies voor de interesten op de indirecte schuld de begrotingsgegevens voor 1996 weerhouden en wat de directe schuld betreft, werd het effectief uitstaand bedrag eind 1995 in aanmerking genomen.

1.5. De totale schuld.

Voor de periode 1990-1995 wordt de effectief uitstaande schuld van de deelgebieden, overeenstemmend met het totaal van hun directe en indirecte of gedebudgetteerde schuld, in aanmerking genomen in het normatieve simulatiemodel. Het detail van deze totale schuld per deelgebied is weergegeven in de bijlagen II.7 tot II.12.

Voor de evolutie van de totale schuld op middellange en lange termijn gaat het normatieve simulatiemodel uit van het principe dat de jaarlijkse aangroei van de schuld, na 1995, dient overeen te stemmen met de maximaal toelaatbare saldi die door de Afdeling worden aanbevolen.

1.6. Raming van de ontvangsten.

1.6.1. Raming van de toegewezen middelen.

De lange termijn projecties inzake het toegewezen gedeelte van de opbrengst van de personenbelasting en de BTW zijn gebaseerd op de herziene macro-economische parameters, zoals weergegeven in punt 1.2. hiervoor. Bovendien werden de vooruitzichten inzake de andere parameters, zoals de totale bevolking en haar regionale spreiding en de inwoners jonger dan 18 jaar, aangepast op basis van de laatst beschikbare gegevens en projecties die ter zake door het NIS respectievelijk het Planbureau ter beschikking werden gesteld.

a) *De geactualiseerde projecties inzake de inwoners jonger dan 18 jaar :*

Het Planbureau heeft in de loop van de maand april 1996 haar vooruitzichten inzake de evolutie van het aantal inwoners jonger dan 18 jaar ten voorlopige titel geactualiseerd.

Deze voorlopige actualisering gaat uit van :

- 1) de toestand van het aantal inwoners jonger dan 18 jaar op 30 juni 1995;
- 2) de demografische vooruitzichten 1992-2050 van het NIS en het FPB inzake totale bevolking tot en met 2050, scenario met hoge externe migraties (+20.000 in plaats van +10.000 zoals in het centraal scenario);
- 3) hogere externe migraties vanaf 1992 : het migratiesaldo werd verhoogd tot +20.000 per jaar (i.p.v. op progressieve wijze tussen 1992 en 1996).

b) *De geactualiseerde vooruitzichten inzake de evolutie van de totale bevolking en haar regionale spreiding.*

De projecties van de Afdeling inzake de totale bevolking vanaf 1.1.1997, evenals van haar regionale spreiding over de drie Gewesten, zijn nog steeds gebaseerd op de vooruitzichten 1992-2050 van het NIS en het FPB die gebaseerd zijn op de vaststellingen tot 1.1.1992.

Ingevolge een belangrijke immigratiestroom, inzonderheid uit Oost-Europa, in de periode 1992-1993, is het in het centraal scenario van de vooruitzichten 1992-2050 vooropgestelde bevolkingspeil, zowel op nationaal als op regionaal vlak, achterhaald in vergelijking met de intussen gekende toestand tot en met 1.1.1996, zodat zich een herziening van die vooruitzichten heeft opgedrongen.

Maar aangezien de officiële actualisering van deze projecties slechts na de publicatie van onderhavig Advies (vermoedelijk in de loop van de maand juni 1996) zal afgewerkt worden, werden in de bestaande vooruitzichten de realisaties tot en met 1.1.1996 geïntegreerd; vervolgens werden de jaarlijkse groeipercentages, zowel op nationaal als op regionaal vlak, zoals deze in de vooruitzichten 1992-2050 vanaf 1.1.1997 werden vooropgesteld, overgenomen en toegepast op de nieuwe uitgangsbasis.

c) De verwachte evolutie van de regionale fiscale capaciteiten.

Aangezien in de raming van de toekomstige regionale fiscale capaciteiten geen methodologische wijzigingen werden aangebracht, wordt ter zake verwezen naar het Advies van mei 1995, blz. 51.

In termen van afwijkingen in regionale fiscale capaciteit ten opzichte van het nationaal gemiddelde, resulteerde de actualisering van de basisgegevens in de volgende projecties :

Afwijkingen in regionale fiscale capaciteit t.o.v.	VI. Gewest	Wl. Gewest	Br. Gewest
observatie aj. 1988 (bj. 1989)	+ 2,422%	- 8,455%	+ 13,749%
observatie aj. 1994 (bj. 1995)	+ 5,769%	-11,534%	+ 4,616%
raming aj. 1999 (bj. 2000)	+ 7,620%	-12,011%	- 5,393%
raming vanaf aj. 2000 (bj. 2001 e.v.) quasi constant	variërend tussen + 7,620% en + 7,639%	variërend tussen -12,011% en -11,872%	variërend tussen - 5,393% en - 5,609%
raming in advies '95 vanaf aj. 2000	+ 8,5% (pessimistischer) t.o.v. Advies '95)	-14,2% (optimistischer) t.o.v. Advies '95)	- 2,8% (pessimistischer) t.o.v. Advies '95)

1.6.2. Raming van de andere ontvangsten.

Voor de raming van de zogenaamde andere ontvangsten van de Gemeenschappen en de Gewesten wordt gesteund op de begrotingsgegevens voor 1996. Het basisbedrag voor 1996 werd afgeleid uit de totaal begroote ontvangsten, na aftrek van alle toegewezen middelen en van alle niet-recurrente ontvangsten of structurele overschattingen. Vervolgens werd voor de lange termijn vooruitzichten op dit basisbedrag een reële jaarlijkse groei voert van +0.5% toegepast (26).

26 Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd een reële nulgroei vooropgesteld voor wat specifiek de inkomsten van de Agglomeratie en de ontvangsten ingevolge de splitsing van de provincie Brabant betreft.

2. Geconsolideerde aanbevelingen voor de Gemeenschappen en de Gewesten.

De normatieve simulaties voor de Gemeenschappen en de Gewesten vormen de basis voor de verdeling, binnen Entiteit "II", van de vereiste budgettaire verbeteringen tussen de Gemeenschappen en de Gewesten enerzijds en de Lokale Overheden anderzijds.

Deze normatieve simulaties vertrekken van het principe van schuldgraadstabilisatie vanaf het jaar 2000 voor elk deelgebied, behalve voor de Vlaamse Gemeenschap die zoals de Afdeling opteerde voor de horizon 2010.

Rekening houdende met de strikte toepassing van de aanbevelingen van de Afdeling voor begrotingsjaar 1996, uitgedrukt in maximaal toelaatbare saldi voor elk van de deelgebieden zoals bepaald in het Advies van mei 1995 (27), en gelet op de gewijzigde macro-economische context, inzonderheid de neerwaarts herziene economische groei, wordt de geconsolideerde netto-financieringsbehoefte (uitgedrukt in ESER-termen) van de Gemeenschappen en de Gewesten geraamd op 0,6% van het BBP voor 1996 (28).

De Afdeling benadrukt dat de aanbevelingen voor de periode 1997-2000, zoals hierna gepreciseerd, uitgaan van de uitdrukkelijke hypothese dat het voor 1996 effectief gerealiseerde begrotingstekort (29) voor elk deelgebied het maximaal toelaatbare saldo, zoals de Afdeling die in haar voorgaande Advies voor begrotingsjaar 1996 heeft bepaald (30), niet overschrijdt.

Vertrekkende van voormelde hypothese en rekening houdende met de geactualiseerde conjuncturele vooruitzichten, dient het geconsolideerd maximaal toelaatbaar tekort voor het geheel van de Gemeenschappen en de Gewesten voor begrotingsjaar 1997 beperkt te worden tot -38,1 miljard frank. Na toepassing van bepaalde statistische correcties die de overgang van het concept van de Afdeling, met name het maximaal toelaatbaar saldo, naar het ESER-concept van netto-financieringsbehoefte mogelijk maken, stemt dit objectief van -38,1 miljard overeen met een geconsolideerde financieringsbehoefte in ESER-termen van -35,1 miljard frank voor 1997, hetzij 0,4% van het BBP.

De geconsolideerde aanbevelingen van de Afdeling voor de periode 1997-2000, uitgedrukt in beide concepten en met precisering van de overgangscorrecties, worden in de navolgende tabel weergegeven.

-
27	Het maximaal toelaatbaar gecorrigeerd tekort of de zgn. HRF-norm voor het geheel van de Gemeenschappen en de Gewesten werd voor begrotingsjaar 1996 vastgesteld op -54,5 miljard frank (zie Advies van de Afdeling van mei 1995, blz. 12, 37 en 40).
28	Naast het effect van de minder gunstige conjuncturele vooruitzichten op korte termijn, werd de statistische ESER-correctie (andere dan het overbruggingskrediet) voorzichtigheidsshalve tot nul herleid (voorheen geraamd op 0,1% van het BBP).
29	Met <i>effectief gerealiseerd begrotingstekort</i> wordt bedoeld : de som van het gerealiseerde netto te financieren saldo (op ordonnanceringsbasis) en de jaarlijkse aangroei van de gedebudgetteerde schuld, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.
30	Zie Advies van de Afdeling van mei 1995, blz. 12 en 40.

Tabel I.7.
Geconsolideerde aanbevelingen
voor de Gemeenschappen en de Gewesten.

miljarden

	H.R.F.-norm (a)	overgangs- correcties ESER (b)	NFB ESER	NFB ESER in % BBP
1996 (Advies mei 1995)	- 54,5	+ 5,6	- 48,9	- 0,6%
1997	- 38,1	+ 3,0	- 35,1	- 0,4%
1998	- 22,1	+ 2,1	- 20,0	- 0,2%
1999	- 0,8	0,0	- 0,8	0,0%
2000	+ 1,7	0,0	+ 1,7	0,0%

(a) Maximaal toelaatbaar tekort en/of minimaal surplus, overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.

(b) Gedebudgetteerde ontvangsten uit de verkoop van schoolgebouwen door de Franse Gemeenschap.

Overeenkomstig het normatief scenario voor de Gemeenschappen en de Gewesten met schuldgraadstabilisatie vanaf 2000 respectievelijk 2010 voor de Vlaamse Gemeenschap, evolueert de HRF-norm van een maximaal toelaatbaar tekort van -38,1 miljard in 1997 naar een minimaal aanbevolen surplus van +1,7 miljard in 2000. Deze vooruitzichten impliceren een vereiste afbouw van het maximaal toelaatbaar tekort met gemiddeld 0,2% van het BBP op jaarbasis tijdens de drie eerstvolgende jaren, teneinde in 1999-2000 een quasi budgettair evenwicht te bereiken.

Uitgedrukt in ESER-termen, dient de geconsolideerde netto-financieringsbehoefte van de Gemeenschappen en de Gewesten in de periode 1997-1999, vertrekkende van een netto-financieringsbehoefte van 0,6% van het BBP in 1996, te verminderen met 0,6% van het BBP, hetzij een verbetering met 0,2% op jaarbasis. Deze geleidelijke afbouw van de netto-financieringsbehoefte moet leiden tot een globaal budgettair evenwicht (geconsolideerde netto-financieringsbehoefte gelijk aan nul) voor het geheel van de Gemeenschappen en de Gewesten in 1999, het einde van de overgangsfase bedoeld in de bijzondere financieringswet.

DEEL II.
DE EVALUATIE VAN DE BEGROTINGSEVOLUTIES 1994-1996 EN
DETAILOBJECTIEVEN M.B.T. 1997-2000

HOOFDSTUK I. - De begrotingsevoluties m.b.t. de Federale Overheid en de Sociale Zekerheid 1994-1996.

1. De begrotingsevoluties voor de Federale Overheid.

1.1. De evolutie van de ontvangsten en de uitgaven in 1995.*1.1.1. De evolutie van de ontvangsten in 1995.*

De analyse van de evolutie van de ontvangsten kan, gezien de belangrijke transfers naar de andere overheidssectoren, het best gebeuren op basis van de totale ontvangsten zoals die door de Federale Overheid worden geïnd.

De evoluties op het vlak van de rijksmiddelen, welke relevant zijn voor de bepaling van het netto te financieren saldo van de Federale Overheid, worden immers in sterke mate vertekend door die transfers.

In de navolgende tabel worden naast de initiële begrotingsramingen voor 1995 eveneens de ramingen van de budgetcontrole, de vermoedelijke en de werkelijk gerealiseerde totale ontvangsten weergegeven. Het detail van deze cijfers vindt u in bijlage II.1.

Tabel II.1.
De totale ontvangsten geïnd door de Federale Overheid
Evolutie 1994-1995.

	1994 Realisa- ties (1)	1995			Realisaties (5)	% variatie (5)/(1)
		Initiële raming (2)	Begrotings- controle (3)	Vermoe- delijk (4)		
<i>LOPENDE ONTVANGSTEN</i>	2.227,9	2.366,0	2.356,4	2.296,8	2.284,4	+ 2,5%
Fiscale ontvangsten	2.106,1	2.237,9	2.237,3	2.175,9	2.172,3	+ 3,1%
- Directe Belastingen	1.217,8	1.310,5	1.312,3	1.268,5	1.281,6	+ 5,2%
- Douane	38,2	40,0	39,4	39,4	40,0	+ 4,8%
- Accijnzen	191,7	193,3	194,4	193,5	194,6	+ 1,5%
- BTW	588,9	619,9	616,3	607,5	589,3	+ 0,1%
- Registratie	69,5	74,2	74,9	67,0	66,8	- 3,9%
Niet-fiscale ontvangsten	121,8	128,1	119,1	120,9	112,2	- 7,9%
<i>KAPITAALONTVANGSTEN</i>	82,6	31,7	46,0	46,4	101,0	+ 22,3%
Fiscaal	24,1	25,6	25,6	25,5	25,6	+ 6,3%
Niet-fiscaal	58,5	6,1	20,4	20,9	75,4	+ 29,0%
TOTAAL	2.310,4	2.397,7	2.402,4	2.343,2	2.385,5	+ 3,3%
waarvan						
<i>Overgedragen</i>	<i>944,8</i>	<i>988,3</i>	<i>981,4</i>	<i>981,4</i>	<i>982,2</i>	<i>- 4,0%</i>
Aan Gemeenschappen en Gewesten	779,7	813,6	808,4	808,4	808,6	+ 3,7%
Aan de Sociale Zekerheid	79,6	89,7	88,4	88,4	88,4	+ 11,1%
Aan de Europese Unie	85,5	84,9	84,6	84,6	85,2	- 0,4%
<i>Rijksmiddelen</i>	<i>1.365,6</i>	<i>1.409,4</i>	<i>1.420,9</i>	<i>1.361,8</i>	<i>1.403,2</i>	<i>+ 4,0%</i>

BRON : Algemene Toelichtingen.

Op het vlak van *de totale ontvangsten* lagen de resultaten beneden de ramingen van de begrotingscontrole 1995, doch 42 miljard boven de vermoedelijke ontvangsten.

De totale lopende fiscale ontvangsten lagen 3,6 miljard lager dan de "vermoedelijke" ontvangsten. Het verschil met de begrotingscontrole is evenwel veel groter (65 miljard). De bij de fiscale ontvangsten opgetekende minwaarde is in hoofdzaak de weerspiegeling van de economische conjunctuur die in 1995 duidelijk minder gunstig evolueerde dan zij werd ingeschat. Die minderontvangsten werden voor een groot deel goedge maakt door de uitzonderlijke opbrengst aan niet-fiscale kapitaalontvangsten (terugbetalingen van door de Federale Overheid vooruitgefinancierde leningen in het kader van de sanering van de gemeentefinanciën. Deze worden nu via de Gewesten worden terugbetaald - Fonds 208).

Bij *de directe belastingen* kan gewezen worden op de trage groei van de verkeersbelasting, terwijl anderzijds de invoering van het eurovignet zorgde voor een opbrengst van 3,4 miljard.

De verschillende gewestbelastingen die door deze administratie geïnd worden haalden, met uitzondering van de onroerende voorheffing (31), de vooropgestelde ramingen niet.

Ook de roerende voorheffing haalde het in de begrotingscontrole vooropgestelde niveau niet. Dit was in hoofdzaak een gevolg van :

- de belangrijke daling van de korte en lange termijnrentevoeten;
- de terugvloeï van een belangrijk deel van het sparen naar fiscaal vrijgestelde produkten.

Op het vlak van de voorafbetalingen kon daarentegen een belangrijke verbetering vastgesteld worden. Die verbetering, die uitsluitend aan de stortingen van de vennootschappen kan toegewezen worden, kan verklaard worden door :

- de verbeterde winstverwachtingen van de ondernemingen;
- de betere fiscale controle;
- de rente-evolutie die het in 1995 mogelijk maakte aantrekkelijker heeft gemaakt om vooraf te betalen.

De kohieren zijn globaal genomen minder negatief uitgevallen dan voorzien.

De aan de bron ingehouden bedrijfsvoorheffing is in 1995 met 3,7% toegenomen. Een deel van die realisaties is te wijten aan technische factoren in verband met de aanrekening en aan verschuivingen in de tijd.

Bij *de invoerrechten* lagen de ontvangsten op het niveau van de ramingen.

De accijnzen namen vooral toe onder invloed van de ontvangsten uit de heffingen op tabak en minerale oliën. De overige heffingen, evenals de bijdrage op energie, kenden een ongunstige ontwikkeling.

De stijging van *de BTW-ontvangsten* bleef uiterst beperkt. De bruto-ontvangsten bleven toenemen onder invloed van de uitvoer en de investeringen. Zij werden evenwel gecompenseerd door de terugbetalingen die voor die sectoren moeten gebeuren. De stijging van de netto-ontvangsten bleef daardoor en mede door het stagnerende verbruik zeer beperkt. Bovendien is ingevolge de maatregelen, die naar aanleiding van de begroting 1996 werden aangekondigd, ter stimulering van de bouw de facturatie in die sector vertraagd.

De overige belastingen die door de BTW-administratie geïnd worden vertonen een lichte daling ingevolge de terugval van de taks op de beursverrichtingen (- 2,0 miljard) en de stagnatie van de opbrengst van de taks op de verzekeringscontracten.

In hoofdzaak ingevolge de evolutie op de markt van de onroerende goederen zijn *de registratierechten* sterk teruggevallen en daalden ze zelfs in vergelijking met 1994.

31 In de loop van 1995 werd m.b.t. de onroerende voorheffing een inhaalbeweging, die in 1994 was gestart, met het oog op een snellere inkohiering en inning zo goed als beëindigd. Daardoor bereikten de ontvangsten 1994 hun normaal niveau en zijn het voornamelijk de realisaties van 1995 die op gunstige wijze beïnvloed werden door vermelde versnelling.

De lopende niet-fiscale ontvangsten bleven ook achter op de ramingen. De minderontvangsten zijn voor een belangrijk deel terug te vinden bij de stortingen van de NBB (wegens de daling van de rentevoeten) en bij de ontvangsten op de overige departementen. Die minderopbrengst werd evenwel gedeeltelijk gecompenseerd door de vervroegde storting van de mobilofonierechten door Mobistar.

Bij *de kapitaalontvangsten* lagen de fiscale opbrengsten dicht bij de ramingen. De niet-fiscale kapitaalontvangsten lagen evenwel een heel stuk boven de ramingen. Dit is het gevolg van de vervroegde storting via de Gewesten van de middelen die de Gemeenten nog verschuldigd waren aan het Hulpfonds voor Financieel Herstel van de Gemeenten (Fonds 208)(32).

Met een groei van 3,3% ligt de evolutie van de totale ontvangsten iets beneden deze van het BNP, waardoor de door de regering vooropgestelde eenheidselasticiteit niet zou gehaald zijn.

Van de totale middelen zoals die door de Federale Overheid worden geïnd gaat er, zoals uit bovenstaande tabel blijkt, een belangrijk deel naar de andere overheidssectoren.

De principes die aan de basis liggen van de bepaling van *de over te dragen middelen* maken dat die transfers weinig conjunctuurgevoelig zijn. Vandaar ook dat deze overdrachten relatief stabiel gebleven zijn in de loop van het begrotingsjaar 1995.

De rijksmiddelen die het verschil vormen tussen de totale en de overgedragen ontvangsten hebben tussen 1994 en 1995 een nominale groei gekend van 4,0%.

1.1.2. De geordonnanceerde uitgaven voor 1995.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrotingskredieten en van de aanrekeningen er op.

Daaruit blijkt dat de uitgaven met uitzondering van deze op de rijksschuldbegroting tot hun normaal niveau uitgevoerd werden. De uitgaven op die begroting dienden, ingevolge de gunstige renteontwikkelingen, niet helemaal uitgeput te worden.

32 Deze ontvangsten worden evenwel niet verrekend in de netto-financieringsbehoeften.

Tabel II.2.
De uitgavenkredieten en de aanrekeningen 1994-1995.

miljarden

	1994 Aan- rekeningen (1)	Kredieten aangepast (2)	1995 Gewone transporten (3)	Beschik- baar (4)= (2)+(3)	Aanrekeningen op : Kredieten 1995 Gewone Beschik- (5) transporten baar (7)=			% variatie 1995/1994 (8)= (7)/(1)
Rijksschuld	700,7	674,0	7,5	681,5	670,6	0,3	670,9	- 4,3%
Primaire uitgaven	994,3	1046,0	38,8	1084,7	972,6	33,7	1006,3	+ 1,2%
- Gezagscel	303,9	319,8	29,8	350,8	275,9	25,7	301,6	- 0,8%
- Sociale cel	565,1	582,6	4,3	587,0	563,6	5,0	568,6	+ 0,6%
- Economische cel	125,4	139,8	4,6	144,6	133,1	3,0	136,1	+ 8,5%
- Diversen		3,7	0,0	2,3				-
Algemeen Totaal	1.695,0	1.720,0	46,2	1.766,2	1.643,2	34,0	1.677,2	- 1,1%

BRON : Administratie van de Begroting.

Indien de bovenstaande primaire uitgaven vergeleken worden met deze van 1994 dan wordt een stijging van 1,2% vastgesteld. De door de regering vooropgestelde reële nulgroei van de uitgaven wordt, gezien de evolutie van de consumptieprijsindex (+ 1,47%), dus gehaald.

De uitgaven op de rijksschuld zijn, onder invloed van de rente-ontwikkelingen en tengevolge van het doelmatiger schuldbeheer, in nominale termen zeer sterk gedaald tegenover het vorige jaar.

1.1.3. Het netto te financieren saldo in 1995.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de evoluties die in de loop van de begrotingsopstelling werden opgetekend. De realisaties kunnen, doordat zij op kasbasis worden bepaald, afwijken van de cijfers die in de vorige punten werden besproken en die bepaald waren op aanrekeningsbasis.

Tabel II.3.
Het netto te financieren saldo van de Federale Overheid 1994-1995.

	<i>miljarden</i>				
	Kasresultaten 1994 rea (1)	Kredieten 1995 i 1995 a (2) (3)		Kasresultaten 1995 (4)	% variatie (4)/(1)
<i>Ontvangsten</i>	1.373,3	1.409,4	1.420,9	1.397,6	+ 1,8%
Lopende ontvangsten					
- fiscale	1.193,5	1.275,2	1.281,6	1.215,9	+ 1,9%
- niet-fiscale	168,8	128,1	132,6	111,6	- 33,9%
Kapitaalontvangsten	11,0	6,1	6,8	70,2	+ 539,2%
<i>Uitgaven</i>	1.670,2	1.695,6	1.699,1	1.645,0	- 1,5%
- Rijksschuld	702,2	646,1	654,0	668,3	- 4,8%
- Overige	967,9	1.049,5	1.045,1	976,7	+ 0,9%
<i>Saldo begrotingsverrichtingen</i>	- 296,9	- 286,2	- 278,2	- 247,4	
Schatkistverrichtingen	- 16,2	+ 15,4	+ 7,4	- 42,7	
<i>Netto te financieren saldo</i>	- 313,1	- 270,8	- 270,8	- 290,1	
BBP (a)	7.624,2	7.882,1	8.048,6	7.965,2	
Netto te financieren saldo in % van het BBP	- 4,1%	- 3,4%	- 3,4%	- 3,6%	

(a) Laatste gekende realisatie voor 1993 en 1994; 1995 vooruitzichten op het ogenblik van de begrotingsopstelling.
BRON : Algemene Toelichtingen en Schatkisttoestand Administratie van de Thesaurie.

De ontvangsten- en uitgavenevolutes, op basis van de kasverrichtingen, wijken ingevolge verschillen in het tijdstip van aanrekening af van de ordonnanceringsgegevens.

De evolutie van de schatkistverrichtingen is zeer erratisch en heeft in 1995 onder andere de invloed ondergaan van de wijziging in de aanrekening van de uitgifte- en omruilingspremies.

1.2. De evolutie van de ontvangsten en uitgaven in 1996.

1.2.1. De evolutie van de ontvangsten in 1996.

De navolgende tabel geeft het overzicht van de na de begrotingscontrole 1996 verwachte ontvangsten. In bijlage II.2 wordt een meer gedetailleerd overzicht gegeven.

Tabel II.4.
Totale ontvangsten geïnd door de Federale Overheid - 1996.

	1995 verwezen- lijking (1)	1996 initieel (2)	1996 aangepast (3)	% variatie 1996/1995 (4)=(3)/(1)
<i>miljarden</i>				
LOPENDE ONTVANGSTEN	2.284,4	2.425,3	2.417,9	+ 5,8%
Fiscale ontvangsten	2.172,3	2.305,2	2.292,6	+ 5,5%
- Directe Belastingen	1.281,6	1.357,7	1.350,6	+ 5,4%
- Douane	40,0	39,0	41,0	+ 2,5%
- Accijnzen	194,6	203,4	204,7	+ 5,2%
- BTW	589,3	635,2	626,5	+ 6,3%
- Registratie	66,8	69,9	69,9	+ 4,6%
Niet-fiscale ontvangsten	112,2	120,1	125,3	+ 11,7%
KAPITAALONTVANGSTEN	101,0	55,6	51,9	- 48,6%
Fiscaal	25,6	26,2	26,2	+ 2,3%
Niet-fiscaal	75,4	29,4	25,7	- 34,1%
TOTAAL	2.385,5	2.480,9	2.469,9	+ 3,5%
<i>waarvan</i>				
Overgedragen	982,2	1.019,6	1.025,0	+ 4,4%
Gemeenschappen en Gewesten	808,6	834,1	831,5	+ 2,8%
Sociale Zekerheid	88,4	102,4	111,5	+ 26,1%
Europese Unie	85,2	83,1	81,9	- 3,9%
Rijksmiddelen	1.403,2	1.461,3	1.444,9	+ 3,0%

BRON : Regeringsdocumenten na begrotingscontrole.

Zoals uit de tabel blijkt liggen *de lopende fiscale ontvangsten* na begrotingscontrole 12,6 miljard beneden de initiële ramingen. Dit bedrag is evenwel de resultante van verschillende factoren. Enerzijds worden er minderontvangsten verwacht door de daling van de vertrekbasis 1995 (-8,3 miljard), door de weerslag van de wijzigingen in de nominale BNP-groei (-22,0 miljard) en door de veranderingen in de structuur van het BNP (-7,0 miljard); anderzijds worden de verschuivingen tussen 1995 en 1996 die de ontvangsten van 1996 positief beïnvloeden op 24,9 miljard geraamd (o.a. facturatieverschuivingen ingevolge wijziging van de BTW in bouwsector; verschuiving van de betaling van de bedrijfsvoorheffing door overheidsbedrijven).

Bij *de lopende niet-fiscale ontvangsten*, die op basis van de initiële begroting hoger ingeschat werden dan de realisaties 1995, wordt de daling ingevolge de verschuiving van de mobilofoniehelling (9,0 miljard) van 1996 naar 1995 meer dan gecompenseerd door diverse andere ontvangsten w.o. de voornaamste de meeropbrengsten (+ 5,0 miljard) van de NBB ingevolge arbitrage van goud tegen deviezen.

De niet-fiscale kapitaalontvangsten die ingevolge het wegvallen van éénmalige inkomsten reeds in de initiële begroting naar beneden waren herzien, dalen verder.

In hun geheel stijgen *de totale ontvangsten* met 3,5%. De toename van de totale ontvangsten ligt dus iets lager dan wat bij de eenheidselasticiteit zou kunnen verwacht worden.

T.o.v. de initiële begroting zijn de aan de Gemeenschappen en de Gewesten over te dragen middelen, ingevolge de verdere vertraging van de inflatie in 1995, met bijna 3 miljard gedaald.

Ten einde het evenwicht in de Sociale Zekerheid te herstellen worden de overdrachten t.o.v. de initiële begroting met ongeveer 10 miljard verhoogd. In hun geheel stijgen deze overdrachten t.o.v. 1995 daardoor met 26,1%.

De aan de Europese Gemeenschap af te stane middelen worden t.o.v. de initiële begroting nog licht lager ingeschat.

Rekening houdend met die evoluties wordt voor 1996 t.o.v. 1995 een toename van *de rijksmiddelen* verwacht van 3,0%.

1.2.2. De evolutie van de uitgavenkredieten in 1996.

De navolgende tabel geeft een overzicht van de evoluties van de uitgavenkredieten tussen 1996 initieel en aangepast.

*Tabel II.5.
De uitgavenkredieten van de Federale Overheid in 1996.*

Kredieten	<i>miljarden</i>			
	1995 aangepast	1996 initieel	1996 aangepast	% variatie 1996a/1995a
<i>Rijksschuld</i>	<i>654,5</i>	<i>655,4</i>	<i>648,3</i>	<i>- 0,9%</i>
<i>Primaire uitgaven</i>	<i>1.046,0</i>	<i>1.063,4</i>	<i>1.052,4</i>	<i>+ 0,6%</i>
w.o. Gezagscel	319,8	348,9	339,5	+ 6,2%
Sociale cel	582,6	583,3	578,5	- 0,7%
Economische cel	139,8	129,8	133,1	- 4,8%
Provisies en varia	3,7	1,4	1,2	-67,6%
<i>Totaal</i>	<i>1.700,4</i>	<i>1.718,8</i>	<i>1.700,7</i>	<i>0,0%</i>

BRON : Administratie van Begroting.

Terwijl de primaire uitgaven volgens de initiële begroting voor 1996 nog een beperkte nominale stijging kenden t.o.v. het voorgaande jaar, werd die stijging naar aanleiding van de begrotingscontrole bijna volledig weggewerkt.

Die evolutie kon opgetekend worden doordat de verwachte meeruitgaven (w.o. 2,0 miljard voor de NMBS en 3,0 miljard voor de waarborg in de scheepsbouw) meer dan gecompenseerd werden door de verminderingen die aanvaard werden tijdens de bilaterale vergaderingen en het conclaaf. Deze laatste bestonden uit de vermindering van de werkingskosten van de administraties met 5% (1,0 miljard) en o.a. uit de specifieke verminderingen op de diverse begrotingsposten.

De uitgaven op de rijksschuldbegroting dalen eveneens ingevolge de verlaging van de rente (3,45% voor de schatkistcertificaten op 3 maand t.o.v. 4,6% initieel) en ten gevolge van een doeltreffender schuldbeheer.

Volgens de cijfers van de aangepaste begroting 1996 zou het regeringsobjectief van reële nulgroei van de primaire uitgaven, na uitsluiting van de transfers aan de Europese Unie, meer dan gerealiseerd zijn.

1.2.3. De evolutie van het netto te financieren saldo in 1996.

Rekening houdend met de voorgaande ontvangsten- en uitgavenevolutes kan het navolgende netto te financieren saldo bekomen worden.

*Tabel II.6.
Het netto te financieren saldo van de Federale Overheid 1995-1996.*

	Kasresultaten		Kredieten		% variatie
	1995 rea (1)	1996 i (2)	1996 a (3)	1996a/1995a (4)=(3)/(1)	
Ontvangsten	1.397,6	1.461,3	1.444,9	+ 3,4%	
Lopende ontvangsten					
- fiscale	1.215,9	1.311,8	1.293,9	+ 6,4%	
- niet-fiscale	111,6	120,1	125,3	+ 12,3%	
Kapitaalontvangsten	70,2	29,4	25,7	- 63,4%	
Uitgaven	1.645,0	1.678,7	1.667,2	+ 1,3%	
- Rijksschuld	668,7	655,4	648,3	- 3,0%	
- Overige	976,7	1.033,3	1.018,9	+ 4,3%	
Saldo begrotingsverrichtingen	- 247,4	- 217,4	- 222,3		
Schatkistverrichtingen	- 42,7	- 22,5	- 17,6		
Netto te financieren saldo	- 290,1	- 239,9	- 239,9		
BBP (a)	7.965,2	8.317,4	8.225,1		
Netto te financieren saldo in % van het BBP	3,6%	2,9%	2,9%		

(a) Laatste gekende realisaties voor 1994; 1995 en 1996 vooruitzichten op het ogenblik van de begrotingsopstelling.

BRON : Op basis van regeringsdocumenten

Uit de tabel blijkt dat de regering haar objectief op het vlak van het netto te financieren saldo heeft kunnen behouden. Het netto te financieren saldo is daardoor gedaald tot 2,9% van het BBP. Het ligt op een niveau dat verenigbaar is met de in ESER-terminen vooropgestelde objectieven inzake netto-financieringsbehoeften zoals die door de Afdeling in haar Jaarverslag 1995 werden vooropgesteld.

1.3. Conclusies.

Zoals uit de korte analyse van de ontvangsten en de uitgaven blijkt is de begroting van de Federale Overheid bijzonder gevoelig voor de conjunctuurevolutie en inzonderheid voor de weerslag ervan op de ontvangsten. De evoluties van 1995 tonen ten volle aan tot welke afwijkingen de, door de meeste waarnemers niet correct ingeschatte, conjunctuurevolutie kan leiden.

De Afdeling gaat er van uit dat de voor 1996 geraamde ontvangsten kunnen gerealiseerd worden indien de conjunctuur evolueert zoals voorzien in de vooruitzichten van het economisch budget. Die vooruitzichten vertrekken van een herneming van de conjunctuur in de tweede helft van dit jaar.

Op het vlak van de primaire uitgaven werd het objectief van reële nulgroei in 1995 gehaald. Volgens de cijfers van de begrotingscontrole 1996 zouden de primaire uitgaven in nominale termen en na uitsluiting van de transfers naar de Europese Unie dalen.

De uitgaven op de rijksschuldbegroting dalen in nominale termen. Ze ondergaan de invloed van de renteschommelingen en van het verbeterde beheer van de rijksschuld.

2. De evoluties in de sector van de Sociale Zekerheid.

2.1. De evoluties in de Sociale Zekerheid voor werknemers 1994-1996.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële evolutie van het stelsel over de periode 1994-1996.

Tabel II.7.
Evolutie Sociale Zekerheid voor werknemers 1994-1996 (a).

	1994	1995	1996	1996	% variatie	
	(1)	(2)	initieel (b) (3)	aangepast (4)	1995/1994 (5)=(2)/(1)	1996a/1995a (6)=(4)/(2)
Bijdragen	836,3	873,1	883,7	874,9	+ 4,4%	+ 0,2%
waarvan						
- RSZ	789,9	824,5	832,0	822,2	+ 4,4%	- 0,3%
- andere	46,5	48,6	51,7	52,6	+ 4,6%	+ 8,3%
FFE	198,5	220,6	242,5	247,9	+ 11,2%	+ 12,3%
waarvan alt. financiering	71,6	82,1	93,5	102,5	+ 14,6%	+ 24,8%
Staatstoelage	192,0	189,0	192,0	192,0	- 1,6%	+ 1,6%
Toegewezen ontvangsten	27,1	28,0	27,4	27,2	+ 3,0%	- 2,7%
Andere	31,4	30,6	31,5	40,0	- 2,5%	+ 30,7%
Totaal	1.285,3	1.341,3	1.377,0	1.381,9	+ 4,4%	+ 3,0%
Prestaties	1.223,5	1.266,0	1.294,7	1.294,0	+ 3,5%	+ 2,2%
Z.I.V.-zorgen	355,6	381,1	395,2	391,2	+ 7,2%	+ 2,6%
Z.I.V.-invaliditeit	89,4	91,9	93,0	93,3	+ 2,9%	+ 1,5%
R.V.P.	415,8	429,7	441,8	441,6	+ 3,3%	+ 2,8%
R.K.W.	115,2	118,1	120,4	120,2	+ 2,5%	+ 1,8%
F.A.O.	5,6	5,7	5,9	5,7	+ 2,2%	+ 0,6%
F.B.Z.	15,1	14,9	14,8	14,7	- 1,4%	- 1,5%
R.V.A.-werkloosheid	174,8	172,4	168,5	174,0	- 1,3%	+ 0,9%
R.V.A.-brugpensioen	52,1	52,2	55,0	53,3	+ 0,3%	+ 2,1%
Andere uitgaven	70,0	80,6	82,9	83,8	+ 15,2%	+ 3,9%
Totaal	1.293,5	1.346,7	1.377,6	1.377,8	+ 4,1%	+ 2,3%
<i>Saldo</i>	- 8,2	- 5,4	- 0,5	+ 4,1		

(a) Gecorrigeerd voor interne transfers.

(b) 1996 initieel inclusief aandeel Fonds voor Sluiting van Ondernemingen in tijdelijke werkloosheid, en aanrekening bijdrage op groepsverzekeringen als toegewezen ontvangsten Rijksdienst voor Pensioenen.

BRON : Eigen berekeningen op basis van :

1994 Vademecum Ministerie van Sociale Voorzorg

1995 Voorlopige tabellen meegedeeld door het Ministerie van Sociale Voorzorg

1996 Tabel opgemaakt door Regering na begrotingscontrole.

Het saldo van de Sociale Zekerheid voor werknemers evolueert in budgettaire termen van een tekort van 8,2 miljard in 1994 tot een overschot van 4,1 miljard in 1996. Om het cijfer voor 1994 vergelijkbaar te maken met dit van 1995 en 1996 moet men het nog corrigeren voor het overschot van het Fonds voor Financieel Evenwicht in 1994 nl. 2,9 miljard, zodat het vergelijkbaar tekort 5,3 miljard bedroeg.

Langs ontvangstenzijde valt zeker voor 1996 de evolutie van de ontvangsten uit bijdragen op. Dit is enerzijds het gevolg van de zwakke economische conjunctuur en anderzijds van het gevoerde beleid inzake loonmatiging en verlaging van de loonkosten. Daartegenover staat een gevoelige stijging van de alternatieve financiering. In 1994 stond de alternatieve financiering in voor 5,6% van de globale ontvangsten; in de aangepaste begroting 1996 is dit aandeel opgelopen tot 7,4%.

De opvallende toename van de andere ontvangsten in 1996 (+ 30,7%) is ondermeer toe te schrijven aan de sector gezondheidszorgen waar een reserve van 5 miljard wordt overgedragen van 1995 naar 1996. Dit bedrag was in 1995 vrijgekomen doordat de reële uitgaven onder het gestelde begrotingsobjectief zijn gebleven.

De globale ontvangsten zouden volgens de aangepaste begroting 1996 slechts met 3% stijgen. Maar gezien de uitgaven op hun beurt met slechts 2,3% zouden toenemen, laat de beperkte stijging van de ontvangsten toch nog een verbetering van het tekort toe.

De uitgavengroei van de prestaties vertraagt van 3,5% in 1995 tot 2,2% in 1996. De sterkere stijging van de prestaties in 1995 situeert zich hoofdzakelijk, doch niet uitsluitend, in de sector van de gezondheidszorgen. Voor 1995 wordt nog een stijging met 7,2% genoteerd. Daar deze sector onderworpen is aan een maximale groeicijfer van 1,5% in reële termen komt dit enigszins verwonderlijk over. Maar het groeicijfer is enigszins vertekend. De relatief sterke stijging die uit de cijfers spreekt is ondermeer toe te schrijven aan :

- de onderbenutting van de begroting 1994 met 7 miljard;
- de incorporatie in de uitgaven bovenop de norm van de kosten voor de algemene baremaherziening en achterstellen voor de jaren 1989 en 1990;
- het niet in rekening brengen in 1995 van het feit dat de reële uitgaven onder het begrotingsobjectief bleven.

Volgens de ramingen blijven de uitgaven voor prestaties tussen de initiële en aangepaste begroting 1996 nagenoeg constant. Daarachter gaan evenwel verschillende evoluties schuil. Terwijl de uitgaven voor gezondheidszorgen, o.a. ingevolge een herziening van het begrotingsobjectief (min 2,9 miljard), met 4,0 miljard verlaagd worden, dienden de uitgaven voor werkloosheid met 5,4 miljard naar boven herzien te worden. Daarnaast zorgde de vertraging in de inflatieëvolutie voor een daling van de prestaties.

Op basis van deze ramingen worden de door de Regering vooropgestelde objectieven gerealiseerd. Het stelsel is budgettair in evenwicht en de uitgavenevoluitie in de sector ZIV-zorgen zou beneden de 1,5% in reële termen liggen.

De Afdeling wijst erop dat deze vooruitzichten in zeer belangrijke mate bepaald worden door de vooropgestelde conjuncturele uitgangspunten.

2.2. De evoluties van de Sociale Zekerheid voor zelfstandigen 1994-1996.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de voornaamste posten uit de budgettaire rekening van de Sociale Zekerheid voor zelfstandigen.

*Tabel II.8.
De evoluties van de begrotingsrekening van de Sociale Zekerheid voor zelfstandigen tussen 1994 en 1996.*

	1994 real.	1995 voorl. real.	1996 Initieel	1996 Begrotings- controle	% variatie 95 voorl./ 96 bc/ 94 rea. 95 voorl. (5)=(2)/(1) (6)=(4)/(2)	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
<i>Ontvangsten</i>	118,3	117,9	122,2	122,9	- 0,34%	4,24%
- Bijdragen	75,9	75,7	80,0	80,6	- 0,26%	6,47%
- Rijks toeclage	38,7	38,7	38,7	38,7	0,00%	0,00%
- Toegewezen	1,1	1,1	1,2	1,2	0,00%	9,09%
- Overdrachten	1,1	0,8	0,8	0,9	- 27,27%	12,50%
- Diversen	1,6	1,5	1,5	1,6	- 6,25%	6,67%
<i>Uitgaven</i>	120,3	125,0	126,4	128,0	3,91%	2,40%
- Prestaties	109,2	113,3	115,6	116,0	3,75%	2,38%
+ Pensioen	65,7	68,2	69,8	69,7	3,81%	2,20%
+ Gezinsbijsl.	13,4	13,4	14,0	13,6	0,00%	1,46%
+ ZIV - uitk.	5,5	5,6	5,7	5,7	1,82%	1,79%
+ ZIV - zorg.	24,6	26,1	26,1	27,1	6,10%	3,83%
- Administratie	3,5	3,7	3,8	3,8	5,71%	2,70%
- Overdrachten	3,6	3,8	3,1	4,0	5,56%	5,26%
- Leninglasten	3,0	3,1	2,8	2,9	3,33%	- 6,45%
- Diversen	1,1	1,1	1,1	1,3	0,00%	18,18%
<i>Saldo</i>	- 1,9	- 7,2	- 4,2	- 5,1		
FFEZ	3,4	4,2	5,0	- 5,1		
Globaal saldo	1,5	-3,0	0,7	- 0,0		

BRON : Op basis van de evenwichtstabellen stelsel van Sociale Zekerheid voor Zelfstandigen.

In 1995 werd een belangrijke afwijking vastgesteld tussen de geraamde en de gerealiseerde bijdragen. Die afwijking is o.a. te wijten aan het niet behalen van de vooropgestelde inningen (o.a. wegens de tegenvallende conjunctuur en de overschatting van de inkomstenbasis), de minderontvangsten bij de vennootschapsbijdrage en bij de diverse ontvangsten.

Het totaal van de prestaties lag in 1995 ingevolge de vertraagde inflatie-ontwikkeling lager dan de begrotingsvooruitzichten. Voor de sector van de gezondheidszorgen werd de begrotingsraming niet overschreden, doch de nominale groei (+ 6,1%) lag zoals bij de werknemers, en deels om gelijkaardige redenen, merkkelijk hoger dan de vooropgestelde reële groei van 1,5%.

De lagere uitgaven konden evenwel de minderontvangsten niet volledig compenseren waardoor het stelsel op het einde van het jaar 1995 een deficit van 3 miljard vertoonde.

De aangepaste begrotingsvooruitzichten 1996 houden rekening met de recentste gegevens inzake de inkomstenontwikkeling van de zelfstandigen en verdisconteren de verwachte opbrengst van de maatregelen die naar aanleiding van de initiële en de aangepaste begroting getroffen werden.

De prestaties konden tijdens de begrotingscontrole onder invloed van de vertraging in de inflatieëvolutie naar beneden herzien worden.

Rekening houdend met die aanpassingen kon het evenwicht in het stelsel behouden worden zonder dat nieuwe lasten dienden opgelegd te worden.

2.3. Conclusies.

Op basis van de voorgaande gegevens en uit de analyse van het secretariaat van de Afdeling is gebleken dat het stelsel van de Sociale Zekerheid voor zelfstandigen zich in een precair evenwicht bevindt. Men kan er evenwel van uitgaan dat de getroffen maatregelen (naar aanleiding van de initiële en de aangepaste begroting) van die aard zijn dat een tegenvaller zoals in 1995 minder waarschijnlijk geworden is.

HOOFDSTUK II. - Begrotingsevoluties m.b.t. de Gemeenschappen en de Gewesten 1994-1996 en detailobjectieven m.b.t. 1997-2000.

1. Inleiding en methodologische verwijzingen.

In de navolgende punten worden de realisaties m.b.t. de begrotingen 1994 en 1995 evenals de begrotingsramingen voor 1996 geëvalueerd t.o.v. de normen van de Afdeling. Bovendien worden de normen voor de periode 1997-2000 aangegeven.

De evaluatie gaat, voor wat de realisaties betreft, uit van de in het bedoelde (burgerlijke) jaar gerealiseerde aanrekeningen en ordonnancerings (33). Het bekomen saldo wordt gecorrigeerd voor de in het betrokken jaar vastgestelde netto-evolutie van de gedebudgetteerde schuld (34). Het aldus bekomen gecorrigeerde saldo wordt vergeleken met de maximaal toelaatbare tekorten zoals die in de adviezen van de Afdeling werden vooropgesteld en zoals die bovendien voor 1994-1996, door de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering - Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 19 juli 1994, werden bekrachtigd (Bijlage II.3.).

Voor 1996 wordt de in het Overlegcomité vastgelegde norm voor dat jaar vergeleken met de geraamde gecorrigeerde tekorten zoals die door de Afdeling op basis van haar methodologie worden bepaald. De Afdeling vertrekt daartoe van de in de begroting voorziene uitgaven (inclusief de variabele kredieten) die verminderd worden met de aflossingen (op directe en/of indirecte schuld). De aldus bekomen uitgaven worden verhoogd met de gedebudgetteerde verrichtingen. De Afdeling raamt de debudgetteringen op basis van de ontleningsmachtigingen (die in vorige jaren reeds sterk werden teruggeschroefd en in 1996 bijna helemaal verdwenen zijn (35)) en van de beleidsverruimende initiatieven die niet als intertemporeel neutraal kunnen beschouwd worden (bv. de Maatschappijen voor schoolgebouwen, de NV Aqualin, de NV Sofico). De op die wijze bekomen gecorrigeerde uitgaven worden gesteld t.o.v. de in de middelenbegroting voorziene ontvangsten (inclusief de toegewezen ontvangsten). De Afdeling wijst er evenwel op dat zij, zoals de voorgaande jaren, de herinschrijving van niet-gebruikte middelen uit het verleden niet aanvaard. Daaruit resulteert een saldo dat vergelijkbaar is met de door de Afdeling vooropgestelde maximaal toelaatbare tekorten.

Hoewel het relevante cijfermateriaal voor de recentste jaren in de navolgende tekst vervat zit, werd in bijlage getracht de begrotingen en hun uitvoering in een iets ruimer tijds kader te plaatsen. (Bijlagen II.4 tot II.6). Daarom bevatten die bijlagen de begrotingstotalen naast de ordonnancerings- en de kascijfers. In de daaropvolgende bijlagen wordt de evolutie van de schuld per deelgebied weergegeven (Bijlagen II.7 tot II.12).

33 Deze methodologie stemt overeen met de principes van de rijkscomptabiliteit en van de ESER-rekeningen. Bij de opstelling van de nationale rekeningen wordt immers ook uitgegaan van de ordonnancerings in een bepaald burgerlijk jaar, ongeacht het jaar waarin de verbintenis werd aangegaan.

34 Daarin zitten eventueel ook de beleidsuitbreidende verrichtingen.

35 De ermee overeenstemmende uitgaven werden rechtstreeks in de begrotingen opgenomen.

De afschaffing van de debudgettering en de geleidelijke opname van de gedebudgetteerde schuld in de directe schuld, die vanaf 1994 op gang is gekomen, hebben tot gevolg dat de evoluties van de beide schuldrubrieken als geheel zullen moeten beschouwd worden.

Hoewel het, op basis van wat voorafgaat, nu reeds duidelijk is dat naar de toekomst toe een andere voorstellingswijze zal moeten gevolgd worden, werden in de hierna volgende tekst de officiële begrotingsgegevens, waarvan de inhoud om hoger vermelde redenen telkens verschillend is, omgezet in een "traditioneel" netto te financieren saldo. Op die wijze kon een zekere conceptuele vergelijkbaarheid behouden worden.

2. Overzicht van de normnaleving 1992-1996.

In onderstaande tabel wordt de evolutie van de ex-post vastgestelde gecorrigeerde saldi (36) vergeleken met de normen van de Afdeling.

*Tabel II.9.
De gerealiseerde gecorrigeerde saldi en de normering van de Afdeling.*

	Realisaties op basis van aanrekeningen				Begrotingen
	1992	1993	1994	1995	1996
<i>miljarden</i>					
Vlaamse Gemeenschap					
Norm	- 42,5	- 38,4	- 36,6	- 31,4	- 25,2
Realisatie	- 47,6	- 27,9	- 40,3	- 17,9	- 25,9
Afwijking (a)	- 5,1	+ 10,5	- 3,7	+ 13,5	- 0,7
Franse Gemeenschap					
Norm	- 9,0	- 9,1	- 14,6	- 13,2	- 11,7
Realisatie	- 13,7	- 11,2	- 16,5	- 17,4	- 13,6
Afwijking (a)	- 4,7	- 2,1	- 1,9	- 4,2	- 1,9
Waalse Gewest					
Norm	- 17,4	- 17,9	- 15,7	- 14,4	- 13,2
Realisatie	- 18,3	- 12,7	- 14,1	- 17,2	- 18,1
Afwijking (a)	- 0,9	+ 5,2	+ 1,6	- 2,8	- 4,9
Brussels Hoofdstedelijk Gewest					
Norm	- 7,4	- 5,4	- 6,9	- 4,3	- 4,5
Realisatie	- 10,0	- 18,2	- 5,8	- 3,0	- 3,5
Afwijking (a)	- 2,6	- 12,8	+ 1,1	+ 1,3	+ 1,0
Duitstalige Gemeenschap (b)					
Norm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisatie	- 0,3	- 0,6	- 0,8	- 0,7	- 0,4
Afwijking (a)	- 0,3	- 0,6	- 0,8	- 0,7	- 0,4
Gemeenschappelijke Gem. Commissie (b)					
Norm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisatie	+ 0,2	+ 0,2	- 0,5	- 0,1	- 0,2
Afwijking (a)	+ 0,2	+ 0,2	- 0,5	- 0,1	- 0,2
Franse Gem. Commissie					
Norm			0,0	0,0	0,0
Realisatie			+ 2,0	- 0,6	- 0,1
Afwijking (a)			+ 2,0	- 0,6	- 0,1
Totaal					
Norm	- 76,3	- 70,8	- 73,8	- 63,3	- 54,6
Realisatie	- 89,6	- 70,4	- 76,0	- 56,9	- 61,8
Afwijking (a)	- 13,4	+ 0,4	- 2,2	+ 6,4	- 7,2

(a) Minteken = overschrijding.

(b) De normoverschrijdingen konden tot 1995 gefinancierd worden met reserves. Die werkwijze werd steeds door de Afdeling aanvaard.

36 De gecorrigeerde saldi worden bekomen door het begrotingssaldo op ordonnanceringsbasis (waarbij in de uitgaven de aflossingen op de indirecte schuld begrepen zitten doch niet de aflossingen op de directe schuld) te corrigeren met de netto-evolutie van de gedebudgetteerde verrichtingen en/of met de verrichtingen die een beleidsuitbreidend karakter hebben.

De uit deze tabel blijkende afwijkingen worden in de navolgende punten per deelgebied meer in extenso behandeld. De aandacht gaat daarbij in hoofdzaak naar de realisaties 1995 en de opvolging van de begrotingscijfers 1996.

In de periode 1991-1995 is de globale schuldpositie van de deelgebieden geëvolueerd zoals weergegeven in tabel II.10.

De evolutie van de daarin opgenomen directe en indirecte schuld stemmen niet noodzakelijk overeen met cijfers die weerhouden werden in het kader van de normering van de Afdeling.

Ten einde zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de economische realiteit gaat de Afdeling uit van de ordonnanceringsresultaten die, om redenen van kasbeheer (37) soms sterk kunnen afwijken van de kastekorten. Het zijn evenwel die kastekorten die de evolutie van de directe schuld bepalen.

De schommelingen in de indirecte schuld weerspiegelen niet altijd de op de norm aangerekende bedragen. Dit gezien de indirecte schuld eveneens beïnvloed wordt door transakties met de Federale Overheid, door de verrekening van beleidsuitbreidende initiatieven en door schuldovernames (Agglo, splitsing provincie Brabant).

Tenslotte wordt er nogmaals en *zeer uitdrukkelijk* op gewezen dat het hier weerhouden schuldbegrip duidelijk ruimer is dan de schuld die weerhouden wordt in het kader van de Maastrichtcriteria.

Het schuldbegrip dat door de Afdeling gehanteerd wordt om de financiële leefbaarheid van een deelgebied te bepalen houdt eveneens rekening met de financiële implicaties van de schulden van sommige "overheids"-bedrijven op de begroting. Terwijl o.a. de schulden van de sociale huisvesting, evenals de volledige schuld van de NV Aquafin, de schulden van de maatschappijen voor het beheer van de schoolgebouwen, de schuld van de MIVB enz. dienen uitgesloten te worden in het kader van de Maastrichtdefinitie van de schuld.

37 Naast de derdengelden wordt de kassituatie ook beïnvloed door financiële verrichtingen die niet noodzakelijk een weerspiegeling zijn van de budgettaire realiteit.

Tabel II.10.
 Evolutie van de schuldpositie van de Gemeenschappen en de Gewesten. (a) (b)

	<i>miljarden</i>				
	1991	1992	1993	1994	1995
Vlaamse Gemeenschap					
Directe	13,5	40,6	72,5	93,5	116,5
Indirecte	240,9	257,6	257,5	253,5	231,5
Franse Gemeenschap					
Directe	15,0	24,2	28,8	39,8	48,0
Indirecte (c)	28,7	31,3	33,3(d)	40,7	47,2
Waalse Gewest					
Directe	2,9	17,5	27,2	32,3	48,8
Indirecte	143,9	150,3	161,1	159,4	156,6
Brussels Hoofdstedelijk Gewest					
Directe	5,1	15,0	20,9	35,0	41,2
Indirecte	43,0	44,3	51,4	48,9(e)	45,1
Duitstalige Gemeenschap					
Directe	-	-	-	-	0,5
Indirecte	-	-	-	-	-
Gemeenschappelijke Gem. Commissie					
Directe	-	-	-	-	-
Indirecte	-	-	-	-	-
Franse Gem. Commissie					
Directe	-	-	-	-	-
Indirecte	-	-	1,6	5,1	7,2
Totaal					
Directe	36,5	97,3	149,4	200,6	255,0
Indirecte	456,5	483,5	504,9	507,6	487,6

- (a) Schuldpositie van de Gemeenschappen en de Gewesten bevat alle schulden zoals die weerhouden worden voor de normevaluatie door de Afdeling. Het hier gehanteerde schuldbegrip is daardoor ruimer dan wat in aanmerking wordt genomen voor de schuld in het kader van de Maastrichtcriteria.
- (b) Inclusief de totale schuld van de sector van de sociale huisvesting (ALESH).
- (c) Inclusief het uitstaande bedrag van de overbruggingslening ten belope van : 9,0 miljard in 1993; 16,8 miljard in 1994 en 24,1 miljard in 1995.
- (d) Na overname door het Waalse Gewest.
- (e) Rekening houdend met de schuld overgenomen van de Agglomeratie.

3. De Vlaamse Gemeenschap.

3.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving.

In de onderstaande tabel worden de kredieten, de aanrekeningen en de kasuitgaven voor 1994 en 1995 weergegeven.

*Tabel II.11.
Begrotingsevoluties 1994-1995.*

	<i>miljarden</i>					
	Kredieten aangepast	1994 Ordon- nanciering	Kas	Kredieten aangepast	1995 Ordon- nanciering	Kas
Ontvangsten <i>(real. %)</i>	462,6	461,2 <i>99,7%</i>	486,6 <i>105,2%</i>	491,1	492,4 <i>100,3%</i>	506,5 <i>103,1%</i>
Uitgaven <i>(real. %)</i>	504,1	497,6 <i>98,7%</i>	506,8 <i>100,5%</i>	521,5	509,8 <i>97,8%</i>	529,3 <i>101,5%</i>
<i>Saldo</i>	<i>- 41,5</i>	<i>- 36,4</i>	<i>- 20,3</i>	<i>- 30,4</i>	<i>- 17,4</i>	<i>- 22,8</i>

BRON : Begrotingsdocumenten, Rekenhof, Algemene Gegevensbank en Schatkisttoestand.

In 1995 lag het aanrekeningspercentage op de ontvangsten ongeveer op hetzelfde niveau als in 1994. In beide jaren sloten de gerealiseerde ontvangsten ook zeer dicht aan bij de ramingen. In 1995 werden de ramingen zelfs iets overschreden ingevolge de versnelde storting (1,5 miljard) van het kijk- en luistergeld.

Tussen 1994 en 1995 zijn de gerealiseerde ontvangsten gestegen met 6,3%. Die evolutie is in hoofdzaak toe te schrijven aan de groei van het toegewezen gedeelte op de personenbelasting en de toename van de overgedragen gewestelijke belastingen.

In het verlopen begrotingsjaar lag het ordonnanceringniveau op de uitgaven 0,9 procentpunt beneden het peil van 1994. Die evolutie is volledig toe te schrijven aan de daling van de overgedragen kredieten en de verminderde aanrekening erop (38). De in de begrotingen (exclusief de overdrachten) 1994 en 1995 voorziene kredieten werden ongeveer tot hetzelfde niveau uitgevoerd.

38 De overgedragen kredieten beliepen 29,1 miljard per eind 1993; 22,1 miljard per eind 1994; 24,0 miljard per eind 1995; daarop werd resp. 22,1 miljard aangerekend in 1994 en 18,7 miljard in 1995.

Onder invloed van de vertraagde toename van de uitgavenkredieten en van het iets lagere ordonnanceringsniveau dan in 1994 is de groei van de uitgaven, t.o.v. het voorgaande jaar, sterk teruggevallen (van 8,2% in 1994 tot 2,5% in 1995).

Anderzijds dient vastgesteld dat, in tegenstelling met de begrotingsramingen, het uitstaande bedrag aan vastleggingen met $\pm 2,0$ miljard is toegenomen.

Ingevolge het centraal thesauriebeheer (39) bevatten de bovenstaande kasontvangsten en -uitgaven ook de verrichtingen van de pararegionale of -communautaire instellingen. Uit de voorlopig beschikbare gegevens zou blijken dat het kassaldo ten belope van ongeveer 4 miljard gunstig zou beïnvloed zijn door de kasverrichtingen op de DAB's en de pararegionale instellingen (40). Tengevolge van die integratie stijgen de kasontvangsten en -uitgaven boven de begrotingsramingen en de ordonnanceringen uit. De Afdeling herhaalt daarom de aanbeveling die zij reeds vorig jaar formuleerde en waarin gepleit werd om de kasverrichtingen op de eigenlijke begroting af te zonderen van deze van de andere Vlaamse instellingen die in het centraal thesauriebeheer zijn opgenomen.

Combineren we de bovenstaande ordonnanceringsresultaten met de evolutie van de gedebudgetteerde schuld (zie detail in bijlage II.7.), waarin "de beleidsuitbreidende verrichtingen" (NV Aquafin) van de Vlaamse Gemeenschap zijn opgenomen, dan kan uit de navolgende tabel de normnaleving afgelezen worden.

39 Ingevolge het centraal thesauriebeheer worden alle reserves en middelen van alle DAB's, alle pararegionale instellingen A, van de meeste pararegionale instellingen B en van de Vlaamse Gemeenschap zelf gemobiliseerd ter financiering van de Vlaamse Schatkist. Daardoor kon het beroep op leningfinanciering beperkt worden.

40 In hoofdzaak het gevolg van het trage betalingsritme op het Mina-fonds.

Tabel II.12.
De normnaleving m.b.t. de begrotingen 1992-1995.

	<i>miljarden</i>			
	1992	1993	1994	1995
1. Saldo ordonnanceringsen.	- 29,8	- 22,9	- 36,4	- 17,4
2. Netto-debudgettering (a)	- 17,8	- 5,0	- 3,9 (b)	- 0,5 (c)
3. Globaal tekort (1+2)	- 47,6	- 27,9	- 40,3	- 17,9
4. Norm	- 42,5	- 38,4	- 36,6	- 31,4
5. Afwijking (4-3) (d)	- 5,1	+ 10,5	- 3,7	+ 13,5

(a) Evolutie van de gedebudgetteerde schuld en de beleidsuitbreidende verrichtingen (NV Aquafin).

(b) Evolutie van de gedebudgetteerde schuld exclusief de schuldovername (1,99 miljard) door de Federale Overheid in het kader van de eind 1994 afgesloten overeenkomst m.b.t. het ALESII (\pm 2,0 miljard); en de verrichtingen van de NV. Aquafin (- 5,9 miljard).

(c) Evolutie van de gedebudgetteerde schuld, exclusief de bewegingen op de FNSV-schuld (41) (- 6,3 miljard); en de verrichtingen van de NV Aquafin (6,8 miljard).

(d) Minteken = overschrijding.

BRON : Rekenhof (ordonnancerings tot 1994), Algemene Gegevensbank (ordonnancerings 1995), Statistiek gedebudgetteerde schuld - Vlaamse Gemeenschap.

Ingevolge het relatief beperkt ordonnanceringsniveau kan de Vlaamse Gemeenschap in 1995 een fors overschot boeken t.o.v. de norm. De positieve marge die gecreëerd wordt door de daling van de gedebudgetteerde schuld wordt, volgens de huidige ramingen, volledig opgeslorpt door het beslag dat de NV Aquafin in 1995 op de beleidsruimte gelegd heeft.

41 Ingevolge de herstructurering van het Vlaams overheidsinitiatief werden de activa en passiva van de betrokken instellingen herschikt. Ten gevolge daarvan werd de schuld van het FNSV (Fonds voor Nationale Sectoren - Vlaanderen) teruggebracht van 32,8 miljard tot 10,3 miljard.

3.2. De begroting 1996.

In de navolgende tabel worden de gecorrigeerde begrotingsuitgaven voor 1996 vergeleken met de norm van de Afdeling.

*Tabel II.13.
Begroting 1996 versus norm.*

	Norm	1996		Verschil	
		initieel	aangepast	initieel	aangepast
1. Ontvangsten	519,0	509,7	508,4	- 9,2	- 10,5
2. Gecorrigeerde uitgaven (3-4+5)	544,2	537,1	534,3	- 7,1	- 9,8
3. Begrotingsuitgaven		537,3	535,9		
4. Aflossingen		- 6,3	- 7,7		
5. Extra budgetteerde verrichtingen (a)		+ 6,1	+ 6,1		
6. Saldo (6) = (1)-(2) (b)	- 25,2	- 27,4	- 25,9	- 2,2	- 0,7

(a) NV Aquafin : + 6,1 miljard.

(b) Minteken = overschrijding.

De overschrijding die op basis van de gegevens van de begrotingscontrole uit bovenstaande tabel blijkt, kan zonder problemen worden opgevangen indien, zoals in het verleden, de ontvangsten voor 100% gerealiseerd worden en indien tevens de realisatiegraad op de gecorrigeerde uitgaven niet boven 99,8% uitstijgt.

De aangepaste begroting 1996 wordt gekenmerkt door de zeer matige groei van de ontvangsten (+ 3,5%) en van de uitgaven (+ 2,8%).

Bij de ontvangsten is die matige toename in hoofdzaak toe te schrijven aan de trage inflatieëvolutie en aan de versnelde afrekening van de over te dragen middelen. Binnen die overgedragen middelen blijft het deel van de personenbelasting, zij het in zekere mate afgeremd door voorgaande elementen, toch nog sterk toenemen (+ 7,1%); dit terwijl de overgedragen BTW ten gevolge van die elementen bijna stabiliseert (+ 0,1%). Alle overige ontvangsten kennen eveneens slechts een zeer beperkte groei.

De uitgaven (betalingskredieten) evolueren nu op kruissnelheid. Hun groei wordt in de aangepaste begroting op 2,8% geraamd. De evolutie van de beleidskredieten ligt op een iets hoger niveau (+ 3,3%) hoewel de beide kredietsoorten in 1996 nominaal op hetzelfde niveau liggen. Daardoor kan verwacht worden dat het encours op de vastleggingen in 1996 niet zal oplopen.

Net zoals vorig jaar dienen de uitgavenevolutes, zoals die in de begroting zijn weergegeven, gecorrigeerd te worden met de verwachte evolutie van de gedebudgetteerde schuld (42) en de beleidsuitbreidende verrichtingen; deze laatste bestaan m.n. uit de verrichtingen van de NV Aquafin (6,1 miljard).

Op basis van die gegevens wordt voor 1996 een zeer beperkte afwijking t.o.v. de norm vastgesteld. Men moet er evenwel van uitgaan dat rekening houdend met het niveau van de overgedragen kredieten en met het ordonnanceringspercentage op het geheel van de kredieten eigen aan het begrotingsjaar, de begrotingsuitvoering zonder moeite binnen de norm zal kunnen gehouden worden.

De Afdeling blijft evenwel bekommerd over de budgettaire weerslag van de vastleggingsmachtigingen. Hun evolutie lijkt op basis van de begrotingen 1995 en 1996 onder controle. Toch ware het aangewezen dat de Vlaamse Gemeenschap een inventaris met het encours zou opstellen.

3.3. De aanbevelingen voor 1997-2000.

De in navolgende tabel weergegeven aanbevelingen werden bepaald op basis van het normatief scenario dat gericht is op schuldgraadstabilisatie vanaf 2010. De normatieve simulaties vertrekken van de uitdrukkelijke hypothese dat het effectief gerealiseerd begrotingstekort voor 1996 (43) in overeenstemming zal zijn met de tekortnorm van -25,2 miljard frank die in het Advies van mei 1995 voor begrotingsjaar 1996 werd vooropgesteld.

<i>miljarden</i>				
H.R.F.-norm (a)				
1996 (Advies '95)	1997	1998	1999	2000
- 25,2	- 13,2	- 0,9	+ 13,5	+ 15,8
Groeiorm reële primaire uitgaven (b) : + 1,7%				

- (a) Rekening houdende met bepaalde correcties (inzake netto-debudgettering) die kunnen verschillen van de ESER-correcties die leiden tot het concept van NFB in ESER-termen.
- (b) Maximaal theoretische groeiorm voor de gecorrigeerde reële primaire uitgaven (exclusief de exogene correcties voor de overdracht van bevoegdheden in het kader van de institutionele hervormingen van 1993).

42 Gezien de begroting geen traditionele debudgetteringsoperaties meer voorziet stemt de evolutie van de gedebudgetteerde verrichtingen overeen met de in de begroting voorziene aflossingen op de gedebudgetteerde of indirecte schuld.

43 Met *effectief gerealiseerd begrotingstekort* wordt bedoeld : de som van het gerealiseerde netto te financieren saldo (op ordonnanceringsbasis) en de jaarlijkse aangroei van de gedebudgetteerde schuld, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.

Vertrekkende van de eigen vooruitzichten van de Afdeling inzake de evolutie van de intrestlasten, impliceert de strenge begrotingsdiscipline, die in voormelde normen van de Afdeling weerspiegeld worden, een gemiddelde verbetering van het (gecorrigeerd) primair overschot met 13,8 miljard frank op jaarbasis tijdens de drie eerstvolgende jaren 1997-1999 (zie ook bijlage II.13.).

3.4. Besluiten.

Het patroon van de gerealiseerde gecorrigeerde saldi van de Vlaamse Gemeenschap is nogal erratisch te noemen. Jaren van overschotten t.o.v. de norm worden afgewisseld met jaren waarin de maximaal toelaatbare saldi zeer dicht benaderd worden. Ingevolge de afbouw van de overgedragen kredieten zou dit patroon geleidelijk aan moeten stabiliseren. Indien de uitgavenevolucie, zoals in het verleden, onder controle kan gehouden worden dan zou de naleving van de norm geen problemen mogen stellen.

De Vlaamse Gemeenschap werkt op een correcte wijze mee aan het verstrekken van informatie. Dit blijkt uit de regelmatige publicatie van de schatkistgegevens in het Belgisch Staatsblad, de informatieverstrekking aan de Algemene Gegevensbank en de verdere oppuntstelling van de economische hergroepering. Het is op dit vlak dat de Vlaamse Gemeenschap nog een belangrijke inspanning dient te leveren om ook de nog niet in de consolidatie betrokken pararegionale instellingen mee te verrekenen.

De Vlaamse Gemeenschap heeft, uitgaand van een gedetailleerde raming per basisallocatie, een meerjarenplan opgesteld en in haar Algemene Toelichting bij de begroting 1996 voorgelegd aan het Vlaams Parlement. Dergelijk plan is een noodzaak indien men de begroting, ook op termijn, beheersbaar wil houden.

4. De Franse Gemeenschap.

4.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrotingskredieten 1994 en 1995; ze worden gesteld tegenover de aanrekeningen en de kasuitgaven.

*Tabel II.14.
Begrotingsevoluties 1994-1995.*

	<i>miljarden</i>					
	Kredieten aangepast	1994 Ordon- nancerings	Kas	Kredieten aangepast	1995 Ordon- nancerings	Kas
Ontvangsten <i>(real. %)</i>	214,9	215,0 <i>100,0%</i>	217,1 <i>101,0%</i>	225,2	219,3 <i>97,4%</i>	219,3 <i>97,4%</i>
Uitgaven <i>(real. %)</i>	222,8	222,0 <i>99,6%</i>	228,1 <i>102,4%</i>	233,9	228,0 <i>97,5%</i>	227,5 <i>97,3%</i>
Saldo	- 7,9	- 7,0	- 11,0	- 8,6	- 8,7	- 8,2

BRON : Begrotingsdocumenten, Rekenhof, Algemene Gegevensbank en Schatkisttoestand.

In 1995 is de begrotingsuitvoering op ordonnancerings- en kasbasis ogenschijnlijk beneden het niveau van de vorige jaren gebleven. De oorzaak ervan is volledig gelegen bij de verrichtingen op de "organieke" begrotingsfondsen die voornamelijk vanaf 1995 in de begroting geïntegreerd werden ter vervanging van de "klassieke" begrotingsfondsen.

Tengevolge daarvan stegen de begrotingsramingen m.b.t. die fondsen zowel aan de ontvangsten- als aan de uitgavenzijde van 0,7 miljard in 1994 tot 6,2 miljard in 1995. Op ordonnanceringsbasis kon een zelfde evolutie, zij het veel minder uitgesproken, vastgesteld worden. De ordonnancerings- en kasbasis op de variabele kredieten beliepen resp. 0,6 en 2,4 miljard. Er kan verwacht worden dat, naarmate de rekenplichtigen hun rekeningen zullen afleggen, zowel de ontvangsten als de uitgaven de in de begroting vooropgestelde bedragen zullen benaderen. Gezien de uitgaven op de organieke fondsen maar kunnen geschieden in zoverre er ontvangsten gerealiseerd zijn, kunnen die bewegingen geen negatief effect hebben op het saldo.

Worden de voormelde verrichtingen op de organieke fondsen uitgesloten, waardoor de cijfers tevens gemakkelijker vergelijkbaar zijn met die van 1994, dan lag de uitvoeringsgraad van de ontvangsten in 1995 op 98,9% t.o.v. 100% in 1994, terwijl de uitvoeringsgraad van de uitgaven in 1995 99,3% beliep t.o.v. 100,1% in 1994. De over te dragen kredieten vertonen tussen 1992 (6,2 miljard) en 1995 (3,1 miljard) een sterk dalende tendens. Dergelijke daling zou de begrotingsuitvoering dichter doen aansluiten bij de ramingen.

Op basis van de uitvoeringsgegevens beliep de nominale groei van de aangerekende ontvangsten (exclusief toegewezen ontvangsten) 1,2% in 1995, terwijl de geordonnanceerde uitgaven (exclusief variabele kredieten) in 1995 met 1,9% groeiden.

De kasresultaten sluiten zeer nauw aan bij de ordonnancerings op de begroting. De afwijking tussen beide is te verklaren door de verrichtingen op de nog bestaande "klassieke" begrotingsfondsen. De aanrekeningen die op begroting plaatsvonden ter spijzing van die begrotingsfondsen zouden lager gelegen hebben dan de effectieve kasuitgaven op die fondsen.

Indien we naast de ordonnancerings ook de indirecte schuld (zie bijlage II.8.) in de analyse betrekken, dan kan de vergelijking met de door de Afdeling gehanteerde normering gemaakt worden.

Ingevolge het stopzetten van de traditionele debudgteringstechnieken in 1994 daalt de indirecte schuld. In 1995 werd evenwel, zoals voorzien in het meerjarenplan een volgende schijf (8,5 miljard) van de overbruggingslening opgenomen en werden er gelopen intresten op het uitstaande bedrag (44) van de overbruggingslening gekapitaliseerd ten belope van 0,9 miljard.

Bovenstaande elementen werden in de navolgende tabel verrekend en geven de vergelijking tussen de gerealiseerde gecorrigeerde tekorten en de norm.

44 Op de overbruggingslening, die maximaal 40,6 miljard kan belopen werd in 1993 12,0 miljard, in 1994 9,5 miljard en in 1995 8,5 miljard opgenomen. Op 75% van de uitstaande schuld werd in 1995 de intrest gekapitaliseerd.

Tabel II.15.
De normnaleving m.b.t. de begrotingen 1992-1995.

	1992	1993	1994	1995
1. Saldo ordonnanceringen	- 11,1	- 9,1	- 7,0	- 8,7
2. Netto-debudgettering	- 2,6	- 2,1	+ 0,4	+ 0,7
3. Saldo (1+2)	- 13,7	- 11,2	- 6,6	- 8,0
4. Overbruggingslening (a)	-	(- 12,0)	- 9,9	- 9,4
5. Globaal Saldo (3+4)	- 13,7	- 11,2	- 16,5	- 17,4
6. Norm	- 9,0	- 9,1	- 14,6	- 13,2
7. Afwijking (5-6) (b)	- 4,7	- 2,1	- 1,9	- 4,2

(a) Volledig bedrag van de tranche van het jaar + gekapitaliseerde interesten in het bedoelde jaar.

(b) Minteken = overschrijding.

BRON : Rekenhof (ordonnanceringen tot 1994), Algemene Gegevensbank (ordonnanceringen 1995), Statistiek gedebudgetteerde schuld.

Bij de analyse van de begroting 1995 n.a.v. de opstelling van het Jaarverslag 1995 werd reeds aangegeven dat de Franse Gemeenschap afstevende op een belangrijke overschrijding van de vooropgestelde norm. Gezien de begroting werd uitgevoerd zoals voorzien, vertaalt die vooropgestelde overschrijding zich ook in de realisaties.

Er dient evenwel op gewezen dat de overschrijding, ten dele (0,9 miljard) niet structureel is, gezien de gekapitaliseerde interesten op de overbruggingslening vanaf 1996 in de begroting van het Waalse Gewest voorzien worden. De Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest hebben namelijk met ingang vanaf 1996 een structurele en definitieve oplossing gegeven aan het probleem van de imputatie van de lasten van de overbruggingslening.

De van elkaar afwijkende interpretatie die de Franse Gemeenschap en de Afdeling er op na houden m.b.t. de inhoud van de norm kan de bijkomende afwijking verklaren. Die afwijking is ten dele een gevolg van het verschil in interpretatie m.b.t. de overbruggingslening en m.b.t. de inschrijving van overschotten van het vorig jaar als ontvangsten.

M.b.t. de overbruggingslening stelt de Afdeling dat de Franse Gemeenschap het genot heeft van de volle opbrengst van de leningen en dat, zoals bij de bepaling van de norm, de volledige leningsopbrengst dient verrekend te worden. De Franse Gemeenschap gaat uit van het principe dat, gezien de Afdeling (bij wijze van werkhypothese en opdat het duidelijk zou zijn wie de werkelijke lasten van de overbruggingslening draagt) slechts 75% van de lasten (intrest en aflossing) van de overbruggingsleningen bij de Franse Gemeenschap imputeert, ze ook maar 75% van de leningsopbrengst mag verrekenen als debudgettering. De resterende 25% zouden ten laste van de Franse Gemeenschapscommissie moeten gelegd worden. Op die basis belooft de afwijking in 1995 2,1 miljard. Zoals hoger weergegeven stelt dit verschil in zienswijze zich niet meer vanaf 1996.

Daarnaast wijst de Afdeling ook de inschrijving van de overschotten van de vorige jaren af en dit om volgende redenen :

- de Franse Gemeenschap heeft, zoals uit de tabel moge blijken, in de voorbije jaren geen overschot t.o.v. de norm gerealiseerd (de in 1994 en 1995 gerealiseerde afwijkingen t.o.v. de norm zijn in belangrijke mate te wijten aan de verrekening van de overbruggingslening);
- de Afdeling heeft voor geen enkel deelgebied de verrekeningen van saldi uit het verleden aanvaard.

Daartegenover kan er gesteld worden dat de Franse Gemeenschap de budgettaire ruimte die ze zichzelf toekent, en die zoals gesteld ruimer is dan deze die door de Afdeling wordt bepaald, strikt respecteert.

4.2. De begroting 1996.

De navolgende tabel maakt de vergelijking mogelijk tussen de norm en de initiële begroting voor 1996.

*Tabel II.16.
Begroting 1996 versus norm.*

	Norm	1996		Verschil	
		initieel	aangepast	initieel	aangepast
1. Ontvangsten	220,9	222,8	n.b.	- 1,9 (c)	
2. Gecorrigeerde uitgaven (3-4+5)	232,6	236,4	(e)	+ 3,8	
3. Begrotingsuitgaven		234,3			
4. Aflossingen		- 3,5			
5. Extra budgettaire verrichtingen (a)		+ 5,6			
6. Saldo (6) = (1)-(2) (b)	- 11,7	- 13,6		- 1,9 (d)	

- (a) De geraamde opbrengst van de overbruggingslening 5.592,4 miljoen.
 (b) Minteken = overschrijding.
 (c) Stemt overeen met de overdracht van niet-gebruikte middelen (1,9 miljard) uit de begroting van voorgaand jaar.
 (d) In het kader van de opmaak van de aanpassing van de begroting zou de overdracht van niet-gebruikte middelen en dus het saldo beperkt worden tot 1,2 miljard (45).
 (e) De aanpassing bij de begroting zou beschikbaar zijn in juni 1996.

Indien de Franse Gemeenschap in 1996 haar ontvangsten voor 100% realiseert en bovendien haar uitgaven beperkt tot 99,2% van de kredieten, zal het ex-post saldo overeenstemmen met de aanbeveling van de Afdeling.

Tussen 1995 en 1996 kan er een daling (- 0,4% nominaal) van de ontvangsten vastgesteld worden. Die daling vloeit voort uit de licht (- 0,1% nominaal) negatieve evolutie van de overgedragen BTW-opbrengsten (66% van de totale ontvangsten) en uit de zwakke (+ 2,2% nominaal) groei van de overgedragen personenbelasting. Beide ontvangstensoorten ondergaan de invloed van de versnelde middelenafrekening. Bovendien daalt de opbrengst van de overbruggingslening in 1996, in uitvoering van het meerjarenplan, met 3 miljard. De middelenbegroting houdt anderzijds wel rekening met 1,0 miljard bijkomende opbrengsten ingevolge de getroffen besparingsmaatregelen. Daarnaast heeft de Franse Gemeenschap, zoals het voorgaande jaar, 1,9 miljard niet-gebruikte middelen van 1995 heringeschreven. De Afdeling gaat, om de reeds aangehaalde redenen, niet akkoord met deze herinschrijving.

45 Het op de begroting 1995 niet-gebruikte deel werd bij besluit van de Regering vastgesteld op 1.236.6 miljoen.

De uitgaven kennen in vergelijking met 1995 eveneens een nominale daling (-0,8%). Zij weerspiegelen de zeer belangrijke saneringsinspanningen die de Franse Gemeenschap n.a.v. de opstelling van haar begroting 1996 op het getouw heeft gezet. De getroffen maatregelen zouden volgens de begrotingsdocumenten een weerslag hebben van ongeveer 7,2 miljard op jaarbasis. In 1996 wordt ongeveer de helft daarvan gerealiseerd door de verschuiving van de betaling van de eindejaarspremie naar 1997. In 1997 zullen de maatregelen dan op kruissnelheid gekomen zijn en hun volle uitwerking hebben.

4.3. De aanbevelingen voor 1997-2000.

De in navolgende tabel opgenomen aanbevelingen werden bepaald op basis van het normatief scenario dat gericht is op schuldgraadstabilisatie vanaf 2000, de aanvang van de definitieve fase bedoeld in de bijzondere financieringswet. De normatieve simulaties gaan uit van de uitdrukkelijke hypothese dat het effectief gerealiseerd begrotingstekort voor 1996 (46) in overeenstemming zal zijn met de tekortnorm van -11,7 miljard frank (exclusief het overbruggingskrediet) of -6,1 miljard (inclusief het overbruggingskrediet) die de Afdeling in haar Advies van mei 1995 voor het begrotingsjaar 1996 heeft vooropgesteld.

	H.R.F.-norm (a)				
	1996 (Advies '95)	1997	1998	1999	2000
Exclusief overbruggingskrediet	- 11,7	- 9,6	- 8,2	- 5,7	- 3,7
Inclusief overbruggingskrediet	- 6,1	- 6,6	- 6,2	- 5,7	- 3,7
Groei-norm reële primaire uitgaven (b) : - 0,5%					

- (a) Rekening houdende met bepaalde correcties (inzake netto-debudgettering) die kunnen verschillen van de ESER-correcties die leiden tot het concept van NFB in ESER-termen.
- (b) Maximaal theoretische groei-norm voor de gecorrigeerde reële primaire uitgaven (exclusief het overbruggingskrediet).

Er werd tussen de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest een akkoord afgesloten krachtens hetwelk de financiële lasten van het overbruggingskrediet voortaan a rato van 75% door het Waalse Gewest worden ten laste genomen.

Gelet op de wijze van verrekening van die financiële lasten in de respectievelijke begrotingen van de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest voor het begrotingsjaar 1996, werden voor de normbepaling van beide deelgebieden geen technische wijzigingen aangebracht in vergelijking met het Advies van mei 1995.

46 Met effectief gerealiseerd begrotingstekort wordt bedoeld : de som van het gerealiseerde netto te financieren saldo (op ordonnanceringsbasis) en de jaarlijkse aangroei van de gedebudgetteerde schuld (inclusief het opgenomen overbruggingskrediet), bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.

De gewijzigde tenlasteneming van voormelde financiële lasten dient zich echter noodzakelijkerwijze te realiseren binnen de samengevoegde grenzen van de door de Afdeling vooropgestelde normen voor de Franse Gemeenschap (zie tabel hiervoor) en voor het Waalse Gewest (zie punt 5.3. hierna).

Uitgaande van de eigen ramingen van de Afdeling inzake de evolutie van de interestlasten, impliceren de in voorgaande tabel weergegeven tekortnormen voor de Franse Gemeenschap een gecumuleerde (nominale) verbetering van het (gecorrigeerd) primair saldo (exclusief het overbruggingskrediet) met ruim 4 miljard frank tijdens de driejarige periode 1997-1999. Iets meer dan de helft van de door de Franse Gemeenschap te realiseren verbetering situeert zich in de twee eerstvolgende jaren (zie ook detail in bijlage II.13.).

4.4. Besluiten.

Ondanks het feit dat in 1995 de uitgavenevolucie vrij goed in toom kon worden gehouden, werd er een overschrijding van de norm vastgesteld. In 1996 is de Franse Gemeenschap er door haar kordate saneringsaanpak in geslaagd om de afwijking t.o.v. de norm tot een minimum te beperken.

In de loop van het verslagjaar, zoals dat ook reeds in het voorgaande jaar het geval was, is de budgettaire informatiestroom sterk verbeterd. Dit is niet alleen het geval voor de mededelingen aan de Algemene Gegevensbank, die op een degelijke manier verzekerd worden, doch blijkt eveneens uit het feit dat de Franse Gemeenschap als enig deelgebied samen met haar begroting een gedetailleerde economische hergroepering (over drie jaar) heeft gepubliceerd.

De Afdeling heeft naast die gegevens eveneens toegang tot de gedetailleerde kas-, ordonnancerings- en schuldgegevens. De mededeling van die gegevens via het Belgisch Staatsblad wordt sinds begin 1996 op regelmatige wijze verzekerd. De meegeedeelde informatie zou evenwel aan ontvangsten- en uitgavenzijde moeten gezuiverd worden van dubbeltellingen.

De Franse Gemeenschap beschikt over een meerjarenplan dat regelmatig geactualiseerd wordt. Dergelijk plan blijft een onmisbaar instrument in het kader van de verdere beheersing van de ontvangsten en uitgaven.

De Franse Gemeenschap heeft bovendien een systeem van permanente begrotingscontrole (in de zin van opvolging) ingesteld. Dit systeem moet niet alleen toelaten om de uitvoering van de besliste maatregelen op te volgen maar is tevens bedoeld om afwijkingen in de begrotingsuitvoering vroegtijdig op te sporen en er toe bij te dragen om het saldo van 1996 terug te brengen tot het door de Afdeling vooropgestelde niveau.

Met haar begroting 1996 realiseert de Franse Gemeenschap een zeer belangrijke inspanning (8 miljard) met het oog op de beheersing van haar uitgaven en haar schuld. Indien de getroffen maatregelen omgezet worden in structurele besparingen dan zal de Franse Gemeenschap in 1996 meer dan de helft van de 14 miljard inspanning die zij tussen 1996 en 1999 diende te leveren om haar schuldgraadontwikkeling te beheersen, gerealiseerd hebben.

5. Het Waalse Gewest.

5.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving.

In de navolgende tabel wordt een overzicht gegeven van de begrotingskredieten en hun aanwending in ordonnancerings- en kastermen.

*Tabel II.17.
Begrotingsevoluties 1994-1995.*

	Kredieten aangep. (a)	1994		Kredieten aangep. (a)	1995	
		Ordon. (a)	Kas (b)		Ordon. (a)	Kas (b)
Ontvangsten (real. %)	135,4	132,8 98,1%	136,8 101,0%	149,7	141,2 94,3%	146,5 97,9%
Uitgaven (real. %)	153,5	145,0 94,5%	141,9 92,4%	166,7	161,2 96,7%	163,0 97,8%
Saldo	-18,1	-12,3	-5,1	-16,9	-20,0	-16,5

(a) Exclusief de afzonderlijke sectie (titel IV).

(b) Rekening houdende met de zgn. andere verrichtingen of thesaurieverrichtingen waarvan het saldo, naargelang het teken, aan de ontvangsten of de uitgaven op kasbasis werd toegewezen.

BRON : Begrotingsdocumenten, Rekenhof (ordonnanceringen 1994) en Algemene Gegevensbank (ordonnanceringen 1995), Schatkisstoestand van het Gewest.

Aan de ontvangstenzijde wordt voor 1995 vastgesteld dat het realisatiepercentage zowel op ordonnancerings- als op kasbasis (47) merklijk lager ligt dan het voorgaande jaar en dit in tegenstelling tot de geleidelijke verbetering die zich de voorbije jaren heeft voorgedaan. Nochtans is de afwijking tussen de aangerekende ontvangsten en de begrotingsramingen, zoals in het verleden, toe te schrijven aan de diverse niet-fiscale ontvangsten en de trekkingsrechten voor tewerkgestelde werklozen. De overschatting van deze trekkingsrechten op begrotingsbasis (48) neemt uiteraard jaarlijks toe zodat het realisatiepercentage verder wordt ondergraven. Binnen eerstgenoemde categorie van de diverse niet-fiscale ontvangsten gebeurde geen enkele aanrekening op het als ontvangst heringeschreven saldo van de transitrekening-ALESH (49) dat voor een bedrag van 3 miljard frank in de aangepaste ontvangstenbegroting 1995 was voorzien. Beide factoren inzake de trekkingsrechten en het heringeschreven boekhoudkundig saldo verklaren bijna de helft van de niet-aanrekeningen op begrote ontvangsten.

47 Zonder rekening te houden met het positieve saldo van de andere verrichtingen (+3,3 miljard frank) bedraagt het realisatiepercentage van de ontvangsten op kasbasis slechts 95,7% voor 1995.

48 Terwijl de Federale Overheid het bedrag van de trekkingsrechten nominaal blokkeert op het niveau van 1990, herneemt het Waalse Gewest in haar begroting telkens het geïndexeerde bedrag. Het verschil tussen beide bedroeg voor begrotingsjaar 1995 ruim 0,76 miljard frank.

49 Saldo eind 1994 voortspuitend uit geordonnanceerde maar niet uit kas gegane uitgaven die initieel bedoeld waren voor betalingen aan het ALESH.

In vergelijking met het voorgaande jaar, zijn de aangerekende ontvangsten in 1995 met 6.3% gestegen, wat hoofdzakelijk het gevolg is van de groei van het toegewezen gedeelte van de personenbelasting, alsook van de overgedragen gewestelijke belastingen, en in mindere mate, gelet op hun beperkte impact op het totale ontvangstenniveau, de stijgende opbrengsten van de eigen gewestelijke milieuheffingen (deze vertegenwoordigden in 1995 ongeveer 3% van de totale ontvangsten, exclusief de afzonderlijke sectie).

Het omvangrijke verschil tussen de ontvangsten op ordonnanceringsbasis enerzijds en op kasbasis anderzijds is ten belope van 1,9 miljard frank te verklaren door de aan de afzonderlijke sectie (Titel IV) toegewezen ontvangsten die mede de kastoestand bepalen maar niet in de ordonnanceringscijfers van tabel II.17 werden hernomen. Voor het overige is het verschil grotendeels toe te schrijven aan het saldo op de transitrekening-ALESH die via de post "*thesaurieverrichtingen*" het ontvangstenpeil heeft beïnvloed (50).

Wat de uitvoering van de begroting langs de uitgavenzijde betreft, werd het realisatiepercentage op ordonnanceringsbasis in 1995 opnieuw verbeterd met ruim 2%, zodat het niet uitgevoerde gedeelte van de begroting verminderd werd tot iets meer dan 3%, wat vrij dicht aansluit bij wat in het algemeen als een normaal uitvoeringsniveau wordt beschouwd. Op kasbasis deed zich in 1995 een inhaalbeweging voor met betrekking tot de tijdens het voorgaande jaar geordnanceerde maar nog niet betaalde kredieten, zodat het verschil tussen het netto te financieren saldo op ordonnanceringsbasis enerzijds en op kasbasis anderzijds, in vergelijking met 1994, sterk werd verminderd.

De uiteenlopende evolutie van het realisatiepercentage langs de ontvangsten- en uitgavenzijde resulteerde voor 1995 in een netto te financieren saldo op ordonnanceringsbasis dat de begrotingsraming voor 1995 met ruim 3 miljard overschrijdt en ook 7,7 miljard frank hoger ligt dan het voor 1994 vastgestelde netto te financieren saldo.

De evolutie van de gedebudgetteerde schuld van het Waalse Gewest, zoals deze voor de vaststelling van de netto-debudgettering in aanmerking werd genomen, kan afgeleid worden uit de bijlage II.9.

50 De post "*thesaurieverrichtingen*" vertoonde eind 1995 een positief teken en werd dus aan de ontvangsten toegevoegd.

Tabel II.18.
De normnaleving m.b.t. de begrotingen 1992-1995.

	<i>miljarden</i>			
	1992	1993	1994	1995
1. Saldo ordonnancements	- 11,9	- 11,8	- 12,3	- 20,0
2. Netto debudgettering	- 6,4	- 0,8	- 1,8 (a)	+ 2,8
3. Globaal tekort (1+2)	- 18,3	- 12,7	- 14,1	- 17,2
4. Norm	- 17,4	- 17,9	- 15,7	- 14,4
5. Afwijking (3-4) (b)	- 0,9	+ 5,2	+ 1,6	- 2,8

(a) Exclusief de schuldherschikking binnen het ALFSII die tussen de Federale Overheid en de Gewesten in het voordeel van deze laatste in de loop van 1994 werd doorgevoerd.

(b) Minteken = overschrijding.

BRON : Rekenhof (ordonnancements tot en met 1994), Algemene Gegevensbank (ordonnancements 1995), Gewestelijke statistiek gedebudgetteerde schuld.

Uit de vergelijking van de vooropgestelde norm met de som van het gerealiseerde netto te financieren saldo (op ordonnancementsbasis) en de jaarlijkse aangroei van de gedebudgetteerde schuld blijkt dat, in tegenstelling tot de twee voorgaande begrotingsjaren, in 1995 de door de Afdeling vooropgestelde tekortnorm werd overschreden met 2,8 miljard frank, ondanks de gerealiseerde afbouw van de indirecte schuld van het Gewest. De verhoging van het realisatiepercentage op het niveau van de geordonnanceerde uitgaven, onder meer ingevolge een belangrijke toename van de ordonnancements op de gewone overdrachten van niet-gesplitste kredieten van begrotingsjaar 1994 naar 1995 (51), gekoppeld aan een daling van het realisatiepercentage op het niveau van de aangerekende ontvangsten, zijn de belangrijkste verklarende factoren voor deze overschrijding.

De financiering van de infrastructuurwerken die door de NV SOFICO worden uitgevoerd, heeft in 1995 nog geen aanleiding gegeven tot een effectieve debudgettering omdat de uitvoering van de werken een belangrijke vertraging heeft opgelopen (wegens de laattijdige aflevering van de bouwvergunningen), zodat de werkelijke financieringsbehoefte nog kon opgevangen worden door de thesauriereserves waarover de NV SOFICO beschikte. Die thesauriereserves spruiten voort uit de gewestelijke bijdragen die sinds 1994 jaarlijks aan de NV SOFICO werden gestort (52).

51 Worden hier bedoeld : de gewone overdrachten krachtens artikel 34 van de samengeordende wetten op de Rijkscomptabiliteit; de ordonnancements op deze gewone overdrachten liggen in 1995 bijna 1,9 miljard hoger dan in 1994 (9,6 miljard in 1995 tegenover 7,7 miljard in 1994).

52 Krediet van 1,5 miljard frank ingeschreven op de algemene uitgavenbegroting van het Waalse Gewest ten bate van de NV SOFICO.

5.2. De begroting 1996.

In onderhavige tabel wordt de vergelijking weergegeven tussen de initiële, respectievelijk de aangepaste begroting 1996 en de norm die voor begrotingsjaar 1996 werd vooropgesteld.

*Tabel II.19.
Begroting 1996 versus norm.*

	Norm	1996		Verschil	
		initieel	aangepast	initieel	aangepast
1. Ontvangsten	140,3	151,3 (a)		+11,0 (a)	
2. Gecorrigeerde uitgaven (3-4+5)	153,4	169,4		+16,0	
3. Begrotingsuitgaven		172,7			
4. Aflossingen		- 3,3			
5. Extra budgettaire verrichtingen		+ 0,0			
6. Saldo (6) = (1)-(2) (b)	-13,2	-18,1 (c)		- 4,9 (a)(c)	

- (a) Exclusief de 5,3 miljard frank van de (gedeeltelijke) herinschrijving van het saldo eind 1995 op de transitrekening-ALESH.
- (b) Minteken = overschrijding.
- (c) De aanwending van het saldo op de transitrekening voortspuitend uit voorheen geordonnanceerde maar niet betaalde uitgavenkredieten vormt een niet-recurrente operatie.

Indien het Waalse Gewest de voor 1996 begrote ontvangsten (inclusief de 5,32 miljard van de herinschrijving van het saldo op de transitrekening-ALESH) echter voor 100% realiseert (53), zal het ex-post saldo lichtjes beneden de door de Afdeling aanbevolen tekortnorm blijven, zelfs bij een integrale realisatie van de gecorrigeerde uitgaven.

53 De Afdeling heeft akte genomen van de ministeriële opdracht aan de bevoegde administratie van het Waalse Gewest om de transitrekening-ALESH te liquideren na storting van het beschikbare saldo op de algemene thesaurierekening van het Gewest.

De in de begroting 1996 verwachte groei van de lopende en kapitaalontvangsten (exclusief de afzonderlijke sectie) bedraagt 4,6% ten opzichte van de begroting van het voorgaande jaar. Indien in beide ontvangstenbegrotingen de herinschrijving van geordonnanceerde maar niet betaalde kredieten, initieel bestemd voor het ALESH, buiten beschouwing worden gelaten, ligt de verwachte ontvangstenstijging voor 1996 op slechts 3,1%. Als belangrijkste verklarende factoren voor deze groei dienen het toegewezen gedeelte van de personenbelasting (+4,1%) en de hogere dotatie van de Franse Gemeenschap (+4,7%) vermeld te worden. Daarnaast worden ook voor bepaalde gewestelijke milieuhellingen (54) belangrijke opbrengststijgingen verwacht die niet geheel aan recurrente factoren kunnen toegeschreven worden (55). De structurele overschatting van de trekkingsrechten voor tewerkgestelde werklozen ingevolge indexatie werd ook in de begroting 1996 nogmaals herhaald (56).

De uitgavenbegroting voor 1996 voorziet, in vergelijking met de begroting van het voorgaande jaar, een kleinere toename voor de betalingskredieten (+3,6%) dan voor de beleidskredieten (+4,4%). Bovendien situeert het absolute verschil in beide kredietsoorten zich op een hoger niveau (57) en dit is zeker niet bevorderlijk voor de albouw van het zogenaamde encours van de vastleggingen.

De voor begrotingsjaar 1996 vooropgestelde groei van de betalingskredieten (+3,6%) ligt lager dan de verwachte toename van de ontvangsten (+4,6%), maar bij uitsluiting van het als ontvangst heringeschreven boekhoudkundige saldo op de transitrekening-ALESH is de groei aan de ontvangstenzijde lager (+3,1%) en wordt het groeidifferentieel tussen ontvangsten en uitgaven negatief.

De bijkomende lasten, die voor het Gewest voortvloeien uit de slechts gedeeltelijke financiële compensatie van de overdracht van de uitvoering van bevoegdheden van de Franse Gemeenschap, worden voor 1996 op 8,0 miljard frank geraamd. Bovendien draagt het Gewest in 1996 voor de eerste maal de financiële lasten (a ratio van 75%) van het overbruggingskrediet dat werd afgesloten om de aankoop van de schoolgebouwen door de Waalse patrimoniumvennootschappen te financieren.

Rekening houdende met de aflossingen van de gedebudgetteerde schuld enerzijds en het ontbreken van extra budgettaire verrichtingen anderzijds (58), liggen de gecorrigeerde uitgaven lager dan de begrote uitgaven.

-
- 54 De voor 1996 vooropgestelde opbrengsten van de zogenaamde "*taxe sur le déversement des eaux usées domestiques et industrielles*" en de "*taxe sur les déchets*" nemen met bijna 50% toe in vergelijking met de begroting 1995.
- 55 De eigenlijke verwachte opbrengst van de "*taxe sur les déchets*" voor 1996 blijft constant op het begrote bedrag voor 1995, maar wordt eenmalig aangevuld met de terugbetaling door de S.R.I.W. van voorheen door het Gewest ter beschikking gestelde middelen voor een project inzake afvalverwerking dat uiteindelijk niet gerealiseerd werd. De opbrengst van de "*taxe sur le déversement des eaux usées*" wordt verwacht fors toe te nemen ingevolge de tariefverhogingen vanaf 1 januari 1996 en de vermindering van de inningskosten.
- 56 Voor begrotingsjaar 1996 wordt de overschatting geraamd op 0,84 miljard frank bij vergelijking tussen de in de Gewestbegroting voorziene ontvangst (5,64 miljard) en het in de federale uitgavenbegroting ingeschreven krediet (4,80 miljard) dat sinds 1990 onveranderd bleef.
- 57 In de begroting 1996 liggen de betalingskredieten 7,1 miljard frank lager dan de beleidskredieten, terwijl dit verschil in de aangepaste begroting 1995 5,4 miljard frank bedroeg wat ook reeds niet gering was.
- 58 Op basis van de financiële vooruitzichten van de NV SOFICO zal deze maatschappij in 1996 nog geen beroep doen op extra budgettaire financiering om de uitvoering van de geplande investeringen te realiseren, gelet op de omvang van de financiële reserves waarover zij kan beschikken.

Vooruitblikkend naar de toekomst, mag niet uit het oog worden verloren dat een aantal factoren zoals de omvang van de uitstaande vastleggingen, de verbintenissen voortvloeiend uit de diverse onroerende leasingcontracten en de verplichtingen in het kader van de Europese steunmaatregelen, bij ongewijzigd beleid, de toekomstige budgettaire massa in niet te verwaarlozen mate zullen beïnvloeden.

5.3. De aanbevelingen voor 1997-2000

De in onderstaande tabel opgenomen aanbevelingen werden afgeleid uit het normatief scenario dat de schuldgraadstabilisatie beoogt met ingang van de definitieve fase bedoeld in de bijzondere financieringswet, hetzij vanaf 2000. De normatieve simulaties gaan uit van de uitdrukkelijke hypothese dat het effectief gerealiseerd begrotingstekort voor 1996 (59) in overeenstemming zal zijn met de tekortnorm van -13,2 miljard frank die de Afdeling in haar Advies van mei 1995 voor begrotingsjaar 1996 heeft vooropgesteld.

<i>miljarden</i>				
H.R.F.-norm (a)				
1996 (Advies '95)	1997	1998	1999	2000
-13,2	-11,0	- 8,6	- 6,0	- 7,3
Grocinorm reële primaire uitgaven (b) : + 1,7%				

- (a) Rekening houdende met bepaalde correcties (inzake netto-debudgettering) die kunnen verschillen van de ESER-correcties die leiden tot het concept van NFB in ESER-termen.
- (b) Maximaal theoretische grocinorm voor de gecorrigeerde reële primaire uitgaven (exclusief de exogene correcties voor de overdracht van bevoegdheden in het kader van de institutionele hervormingen van 1993).

Gelet op de wijze van verrekening van de financiële lasten van het overbruggingskrediet in de respectievelijke begrotingen van de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest voor begrotingsjaar 1996, werden voor de normbepaling van beide deelgebieden geen technische wijzigingen aangebracht in vergelijking met het Advies van mei 1995 (zie ook punt 4.3. hiervoor m.b.t. de Franse Gemeenschap).

Vertrekkende van de eigen vooruitzichten van de Afdeling inzake de evolutie van de interestlasten, houden de normen aanbevolen door de Afdeling voor het Waalse Gewest in dat nog vóór de aanvang van de definitieve fase, bedoeld in de bijzondere financieringswet, een gecumuleerde (nominale) verbetering van het (gecorrigeerd) primair saldo met ruim 9 miljard frank (gelijkmatic gespreid over de periode 1997-1999) gerealiseerd wordt, teneinde de schuldgraad vanaf 2000 te kunnen stabiliseren (zie ook detail in bijlage II.13).

59 Met effectief gerealiseerd begrotingstekort wordt bedoeld : de som van het gerealiseerd netto te financieren saldo (op ordonnanceringsbasis) en de jaarlijkse aangroei van de gedebudgetteerde schuld, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.

5.4. Besluiten.

In tegenstelling tot de twee voorgaande jaren werd de tekortnorm in 1995 overschreden ondanks belangrijke terugbetalingen van de gebudgetteerde schuld.

Voor 1996 zal het respect van de door de Afdeling aanbevolen norm in belangrijke mate afhangen van de realisaties langs de ontvangstenzijde.

De eerstvolgende jaren dient het Gewest echter het hoofd te bieden aan een aantal niet onbelangrijke budgettaire uitdagingen, gelet op het niet-recurrente karakter van bepaalde ontvangsten, de tenlasteneming van het grootste gedeelte van de financiële lasten van het overbruggingskrediet en de diverse in het verleden aangegane verbintenissen die de toekomstige begrotingsmassa bezwaren.

Wat de informatieverstrekking betreft, neemt het Waalse Gewest reeds heel wat gedetailleerde statistische informatie op in de algemene toelichting bij haar begroting. Het betreft inzonderheid inlichtingen over de evolutie van het uitstaand bedrag van de vastleggingen, de functionele en economische hergroepering alsook een meerjarenplan (tot 2005) dat rekening houdt met drie verschillende macro-economische scenario's. Verder verleent het Gewest haar vlotte medewerking aan de Algemene Gegevensbank en publiceert zij haar maandelijks schatkisttoestand in het Belgisch Staatsblad, zij het met meerdere maanden vertraging.

6. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

6.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving.

In de navolgende tabel wordt een overzicht gegeven van de begrotingskredieten (60) en hun aanwending in ordonnancerings- en kastermen.

*Tabel II.20.
Begrotingsevoluties 1994-1995.*

	Kredieten aangepast	1994 Ordon. 95,4%	Kas (a) 95,4%	Kredieten aangepast	1995 Ordon. 98,4%	Kas (a) 99,6%
Ontvangsten <i>(real. %)</i>	42,0	40,0	40,0	47,2	46,5	47,0
Uitgaven <i>(real. %)</i>	50,4	48,9	52,7	55,1	53,3	53,3
<i>Saldo</i>	<i>- 8,4</i>	<i>- 8,8</i>	<i>-12,7</i>	<i>- 7,9</i>	<i>- 6,9</i>	<i>- 6,3</i>

miljarden

(a) Rekening houdende met de zgn. andere verrichtingen of thesaurieverrichtingen waarvan het saldo, naargelang het teken, aan de ontvangsten of de uitgaven op kasbasis werd toegewezen.

BRON : Begrotingsdocumenten, Rekenhof (ordonnanceringen 1994) en Algemene Gegevensbank (ordonnanceringen 1995), Schatkisttoestand van het Gewest.

60 De schuldbeheersverrichtingen met betrekking tot de directe schuld van het Gewest, die vanaf het begrotingsjaar 1994 via een speciaal daartoe opgericht organiek fonds verlopen, werden in onderstaande tabel, overeenkomstig de methodologie van het netto te financieren saldo, uit de begrotingskredieten gelicht.

Aan de ontvangstenzijde heeft de geleidelijke verbetering van het realisatiepercentage, die ook reeds in 1994 werd vastgesteld (61), zich verder doorgezet. Naargelang de uitvoering op ordonnancerings- dan wel op kasbasis wordt beoordeeld, bedraagt de verbetering 3 à 4%. Naast enerzijds de integrale verwezenlijking van de begrotingsramingen inzake het toegewezen gedeelte van de personenbelasting, de trekkingsrechten voor tewerkgestelde werklozen (62) en de dotatie "dode hand", en anderzijds de betere aansluiting tussen de neerwaarts herziene begrotingsramingen inzake de gewestelijke belastingen en de autonome gewestbelasting en de realisaties ter zake, is de verhoging van het realisatiepercentage ook toe te schrijven aan de categorie van de diverse algemene ontvangsten, waartoe met ingang van begrotingsjaar 1995 ook de ontvangsten behoren die voortvloeien uit de ex-provinciale opcentiemen en taksen (63) en de integrale consolidatie van de Agglomeratiebegroting met de begroting van het Gewest.

Het éénmalige effect van de toevoeging van deze nieuwe diverse inkomsten verklaart de uitzonderlijke groei van de totaal gerealiseerde ontvangsten in 1995 (+16% t.o.v. 1994). Indien die uitzonderlijke factor buiten beschouwing wordt gelaten, bedraagt de nominale groei 5,3% (t.o.v. +1,4% in 1994). De toegewezen personenbelasting steeg met 6,3% (t.o.v. +6,6% in 1994), maar de opbrengst van de gewestelijke belastingen daalde in absolute termen beneden het niveau van 1994 (negatieve nominale groei van 3,3% in 1995 t.o.v. -0,2% in 1994).

Aan de uitgavenzijde bleef het realisatiepercentage op basis van de geordnanceerde uitgaven quasi constant op het peil van het voorgaande jaar. Na de inhaaloperatie die zich in 1993 op het vlak van de ordonnanceringen heeft voorgedaan, met een vertraagd effect op kasbasis dat pas in 1994 ten volle heeft gespeeld, werd in 1995 een perfecte equivalentie bekomen tussen de uitvoering van de begroting op ordonnanceringsbasis enerzijds en op kasbasis anderzijds. Het vastgestelde realisatiepercentage van bijna 97% benadert sterk het niveau dat in het algemeen als een normaal uitvoeringsniveau wordt beschouwd.

In tegenstelling tot het voorgaande jaar bleef het gerealiseerde netto te financieren saldo zowel op ordonnancerings- als op kasbasis voor begrotingsjaar 1995 ruim 1 miljard frank beneden het vooropgestelde begrotingstekort.

-
- 61 In 1994 was de verhoging van het realisatiepercentage aan de ontvangstenzijde gedeeltelijk toe te schrijven aan de neerwaartse herziening van de begrotingsramingen voor 1994 in vergelijking met de begrote ontvangsten voor 1993 (-6,7%)
- 62 Vanaf begrotingsjaar 1995 herneemt het Gewest in haar begrotingsramingen het niet-geïndexeerde bedrag van de trekkingsrechten, zoals dit in de Algemene Uitgavenbegroting van de Federale Overheid wordt ingeschreven.
- 63 Ingevolge de splitsing van de provincie Brabant met ingang van 1 januari 1995 komen de provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing en de andere provinciale taksen, wat het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, toe aan het Gewest.

De evolutie van de gedebudgetteerde schuld van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zoals deze voor de vaststelling van de netto-debudgettering in aanmerking werden genomen, kan afgeleid worden uit de bijlage II.10 (64).

Tabel II.21.
De normnaleving m.b.t. de begrotingen 1992-1995.

	<i>miljarden</i>			
	1992	1993	1994	1995
1. Saldo ordonnanceringen	- 8,6	- 11,1	- 8,8	- 6,8
2. Netto debudgettering	- 1,4	- 7,1	+ 3,1 (a)	+ 3,8
3. Globaal tekort (1+2)	-10,0	- 18,2	- 5,8	- 3,0
4. Norm	- 7,4	- 5,4	- 6,9	- 4,3
5. <i>Afwijking (3-4) (b)</i>	- 2,6	- 12,8 (c)	+ 1,1	+ 1,3

(a) Exclusief de schuldherschikking binnen het ALESII die tussen de Federale Overheid en de Gewesten in het voordeel van deze laatste in de loop van 1994 werd doorgevoerd.

(b) Minteken = overschrijding.

(c) Overschrijding gedeeltelijk te wijten aan een statistische aanpassing in de gedebudgetteerde schuld m.b.t. de Lokale Besturen, (zie tevens voetnoot 65), en gedeeltelijk aan een uitzonderlijke inhaaloperatie op het niveau van de ordonnanceringen.

BRON : Rekenhof (ordonnanceringen tot en met 1994), Algemene Gegevensbank (ordonnanceringen 1995), Gewestelijke statistiek gedebudgetteerde schuld.

64 Gelet op het feit dat de Afdeling voor de vaststelling van de tekortnorm voor begrotingsjaar 1995 rekening hield met de feitelijke consolidatie van de Gewestbegroting met de begroting van de Brusselse Agglomeratie werd bij de vaststelling van de evolutie van de gedebudgetteerde schuld in 1995 rekening gehouden met het gedeelte van de schulden van de Agglomeratie dat na consolidatie ten laste van de begroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest valt.

Wat specifiek de schuldtoestand eind 1994 betreft, geeft de tabel in bijlage II.10 het effectieve schuldniveau weer, d.i. rekening houdende met de overeenkomst die tussen de Federale Regering en de drie Gewestregeringen werd afgesloten betreffende de regeling van de schulden van het verleden en de ermee verband houdende lasten inzake sociale huisvesting. Ingevolge die overeenkomst van juni 1994 werd een schuld van in totaal 7,2 miljard frank, die vóór 1994 aan de drie Gewesten werd toegerekend, opnieuw aan de Federale Overheid toegewezen; het aandeel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hierin bedraagt 1,7 miljard frank.

Gelet op het feit dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met ingang van 1 januari 1995 de rechtsopvolger van de gesplitste provincie Brabant werd (althans wat de uitoefening van de provinciale bevoegdheden op het gewestelijk grondgebied betreft), werd het gewestelijk aandeel in de overgenomen provinciale schuld toegevoegd aan de directe schuld van het Gewest.

Uit de vergelijking van de vooropgestelde norm met de som van het gerealiseerde netto te financieren saldo (op ordonnanceringsbasis) en de jaarlijkse evolutie van de gedebudgetteerde schuld blijkt dat het gerealiseerde tekort van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor begrotingsjaar 1995 1,3 miljard frank beneden de door de Afdeling vooropgestelde tekortnorm is gebleven. Dit resultaat is vooral toe te schrijven aan de albouw van de gedebudgetteerde schuld. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest levert belangrijke inspanningen tot herbudgettering en schuldafbouw, onder meer in de sectoren zoals de Lokale Besturen (65), de sociale huisvesting (66) en de financiering van bepaalde pararegionale instellingen (67). Wat specifiek de sociale huisvesting betreft, houden de cijfers inzake schuldevolutie rekening met de bijdrage van de Federale Overheid in het ALESH ten voordele van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (68).

6.2. De begroting 1996.

In navolgende tabel wordt de initiële begroting 1996 vergeleken met de voor dat begrotingsjaar vastgestelde norm. De tekortnorm houdt met ingang van begrotingsjaar 1995 rekening met de feitelijke consolidatie van de Gewestbegroting met de begroting van de Brusselse Agglomeratie (69).

-
- 65 De buitengewone overschrijding van de vooropgestelde tekortnorm in 1993 was naast de inhaaloperatie op ordonnanceringsvlak (effect geraamd op 5 miljard frank) grotendeels te wijten aan een statistische aanpassing in de gedebudgetteerde schuld, inzonderheid de schuld van de Lokale Besturen die volledig of gedeeltelijk door het Gewest ten laste wordt genomen, met al dan niet terugvorderbaarheid van deze tussenkomst op de betrokken gemeenten. De statistische aanpassing werd door het Secretariaat van de Afdeling doorgevoerd naar aanleiding van de in de loop van 1993 gewijzigde financieringswijze van bepaalde schulden van de Brusselse gemeenten via de oprichting van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (afgekort : B.G.H.G.T.) dat het beheer van deze schulden heeft overgenomen. De al dan niet toerekening van deze schuldmassa tot de gedebudgetteerde schuld van het Gewest werd door het Secretariaat van de Afdeling herzien op basis van twee criteria : de al dan niet terugvorderbaarheid van de door het Gewest ten laste genomen lasten op de betrokken Lokale Besturen en de financieringsbronnen van het B.G.H.G.T. (na de éénmalige inbreng in 1993 van de tot het B.G.H.G.T. toetredende gemeenten wordt het B.G.H.G.T. vanaf begrotingsjaar 1994 integraal met gewestelijke middelen gefinancierd, met name met een dotatie vanuit de Gewestbegroting en met door het Gewest toegestane ontleningsmachtigingen die de Afdeling aan het Gewest toerekent als debudgettering). In de mate dat de door het B.G.H.G.T. overgenomen schulden niet met de éénmalige inbreng van de in 1993 tot het Herfinancieringsfonds toetredende gemeenten konden worden gedekt, werden deze schulden van de Lokale Besturen, in geval van niet terugvorderbaarheid op deze laatste, eind 1993 aan de gedebudgetteerde schuld van het Gewest toegevoegd (effect geraamd op 7 miljard frank). De uitgesproken toename van de gedebudgetteerde schuld van het Gewest tussen 1992 en 1993 is dus aan deze statistische aanpassing toe te schrijven. Indien voormelde statistische aanpassing buiten beschouwing zou worden gelaten, zou de normoverschrijding in 1993 slechts 5,9 miljard frank bedragen.
- 66 De in de Gewestbegroting ingeschreven kredieten, bestemd voor het ALESH, zijn belangrijk genoeg om effectieve allossingen van het gewestelijk aandeel in de door het ALESH beheerde sociale huisvestingsschuld mogelijk te maken : terugbetaling van 0,25 miljard in 1995. De schuld inzake de prefinanciering van de huisvestingspremies werd eind 1995 volledig terugbetaald en de financiering van het premiestelsel is sinds meerdere jaren volledig geherbudgetteerd.
- 67 Wat met name het Gewestelijk Agentschap voor Netheid en de Dienst Brandweer en Dringende Medische Hulp betreft, werden de ontleningsmachtigingen vanaf begrotingsjaar 1995 afgeschaft.
- 68 De Federale Overheid stort ingevolge een bilaterale overeenkomst met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gedurende de periode 1991-1995 jaarlijks 1 miljard frank aan het ALESH in het voordeel van het Gewest.
- 69 De feitelijke consolidatie houdt in dat alle ontvangsten ingeschreven in de middelenbegroting van de Agglomeratie volledig aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden overgedragen. Die overdracht vormt het enige voorwerp van de algemene uitgavenbegroting van de Agglomeratie. Ondanks de feitelijke begrotingsconsolidatie blijven beide Entiteiten op juridisch vlak als twee onderscheiden rechtspersonen naast elkaar bestaan.

*Tabel II.22.
Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Brusselse Agglomeratie.
Begroting 1996 versus norm.*

	Norm	1996		Verschil	
		initieel	aangepast	initieel	aangepast
1. Ontvangsten	50,0	51,1	n.b.	+1,1	
2. Gecorrig. uitgaven (3+4-5)	54,5	54,6		+0,1	
3. Begrotingsuitgaven		60,8			
4. Aflossingen		-7,5			
5. Extra budget. verrichtingen		+1,2			
6. Saldo (6) = (1)-(2) (a)	-4,5	-3,5		+1,0	

(a) Minteken = overschrijding.

De verwachte marge ten opzichte van de tekortnorm gaat uit van een integrale realisatie van de begrote ontvangsten en een volledige benutting van de in de begroting 1996 ingeschreven uitgavenkredieten.

In de ontvangstenbegroting voor 1996 wordt een groei van 8,2% vooropgesteld in vergelijking met de aangepaste begroting van het voorgaande jaar. Die hoge groei voert dient op genuanceerde wijze geïnterpreteerd te worden rekening houdende met twee factoren. Een eerste factor is de belangrijke neerwaartse herziening van de verwachte ontvangsten bij de begrotingscontrole 1995. Een tweede factor zijn de diverse bijdragen van de drie Gemeenschapscmissies te Brussel (70) tot de Gewestbegroting die gezamenlijk bijna 3% van de totale gewestelijke ontvangsten voor begrotingsjaar 1996 vertegenwoordigen. Bij uitsluiting van deze naar alle waarschijnlijkheid niet-recurrente inkomsten, bedraagt de voor 1996 verwachte groei van de totale ontvangsten slechts 5,0%.

De algemene uitgavenbegroting 1996 voorziet in een toename van de betalingskredieten met 4,5% ten opzichte van de begroting van het voorgaande jaar. De lagere groei die voor de beleidskredieten wordt vooropgesteld (3,8%) bevestigt het voornemen van het Gewest om de uitstaande vastleggingen en aldus de toekomstige verbintenissen ten laste van de Gewestbegroting nog verder af te bouwen. Dit streven wordt immers bevestigd door de dalende evolutie van de uitstaande vastleggingen in de loop van 1995.

Het positieve groeidifferentieel tussen de verwachte ontvangsten en de ingeschreven betalingskredieten resulteert voor begrotingsjaar 1996 in een vooropgesteld begrotingssaldo van -6,5 miljard frank, wat lager is dan het gerealiseerde netto te financieren saldo (op ordonnanceringsbasis) voor 1995.

70 Het betreft enerzijds de bijdragen van de G.G.C., de V.G.C. en de COCOF tot de dotatie van de Brussels Hoofdstedelijke Raad en anderzijds de gedeeltelijke terugbetalingen door de V.G.C. en de COCOF van hun trekkingsrechten op het Gewest toegekend in het kader van de St.-Kwintens- en St.-Michielsakkoorden van 1993.

Op gecorrigeerde begrotingsbasis bedraagt het saldo -3,5 miljard frank voor 1996, hetzij een marge van 1,0 miljard ten opzichte van de door de Afdeling vooropgestelde tekortnorm.

De extra budgettaire verrichtingen stemmen, overeenkomstig de methodologie van de Afdeling, overeen met de toegestane ontleningsmachtigingen aan de M.I.V.B. en de verwachte aangroei van de netto gedebudgetteerde schuld van het B.G.H.G.T.

6.3. De aanbevelingen voor 1997-2000.

De in navolgende tabel weergegeven aanbevelingen vloeien voort uit het normatief scenario dat gericht is op schuldgraadstabilisatie vanaf 2000. De normatieve simulaties vertrekken van de uitdrukkelijke hypothese dat het effectief gerealiseerd begrotingstekort (71) voor 1996 in overeenstemming zal zijn met de tekortnorm van -4,5 miljard frank die in het Advies van mei 1995 voor begrotingsjaar 1996 werd vooropgesteld.

<i>miljarden</i>				
H.R.F.-norm (a)				
1996 (Advies '95)	1997	1998	1999	2000
- 4,5	- 4,3	- 4,3	- 2,6	- 3,2
Grocinorm reële primaire uitgaven (b) : + 1,2%				

- (a) Rekening houdende met bepaalde correcties (inzake netto-debudgettering) die kunnen verschillen van de ESER-correcties die leiden tot het concept van NFB in ESER-termen.
- (b) Maximaal theoretische grocinorm voor de gecorrigeerde reële primaire uitgaven (exclusief de exogene correcties voor de overdracht van bevoegdheden in het kader van de institutionele hervormingen van 1993).

Teneinde de schuldgraad toch nog vanaf 2000 te kunnen stabiliseren wordt, overeenkomstig het normatief scenario, juist vóór de aanvang van de definitieve fase bedoeld in de bijzondere financieringswet, dus in 1999, de norm van de Afdeling in belangrijke mate verstrengd in vergelijking met de maximaal toelaatbare tekorten voor de twee eeraan voorafgaande jaren (72).

71 Met effectief gerealiseerd begrotingstekort wordt bedoeld : de som van het gerealiseerd netto te financieren saldo (op ordonnanceringsbasis) en de jaarlijkse aangroei van de gedebudgetteerde schuld, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.

72 Een gelijkaardige evolutie van de HRF-norm voor de periode 1997-1999 was ook reeds merkbaar in de aanbevelingen van het Advies van mei 1995.

Uitgaande van de eigen vooruitzichten van de Afdeling op het vlak van de evolutie van de interestlasten, keert hetzelfde patroon terug in de aanbevolen verbetering van het (gecorrigeerd) primair saldo gedurende de drie laatste jaren van de overgangsfase, bedoeld in de bijzondere financieringswet. De eventuele toepassing van een gelijkmatiger gespreide verbetering van het primair saldo zal uiteraard het toekomstig normatief scenario beïnvloeden. De aanbevolen (nominale) verbetering bedraagt gecumuleerd over de driejarige periode 1997-1999 bijna 3 miljard frank (zie ook detail in bijlage II.13).

6.4. Besluiten.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is met de uitvoering van haar begroting de twee voorbije jaren op significante wijze beneden de aanbevolen tekortnorm gebleven, mede ingevolge omvangrijke herbudgetteringen.

Het respecteren van de aanbeveling zou ook voor 1996 geen onoverkomelijk probleem mogen vormen indien de realisatiepercentages van ontvangsten en uitgaven niet te veel afwijken van die van het voorgaande jaar en bovendien, wat de gedebudgetteerde schuld betreft, de via het B.G.H.G.T. doorgevoerde herfinancieringsoperatie van de lokale overheden, met inbegrip van de OCMW-ziekenhuizen, in 1996 wordt voltooid binnen de initieel vooropgestelde marges.

De eerstvolgende jaren zal het Gewest geconfronteerd worden met belangrijke budgettaire uitdagingen die niet enkel verband houden met de reeds voorheen aangehaalde structurele factoren (73) maar ook met het gewestelijk aandeel in de herfinanciering van de Franse Gemeenschap en daaraan verbonden het niet-recurrente karakter van bepaalde tegemoetkomingen (gedeeltelijke inlevering op de dotaties) door de Franse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Op het vlak van de informatieverstrekking verloopt de informatiedoorstroming naar de Algemene Gegevensbank vlot, behalve wat de economische hergroepering betreft waarbij in het verleden enige vertraging is opgetreden, waarvoor intussen wel oplossingen werden gevonden. De maandelijkse schatkisttoestand wordt in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd, zij het met enkele maanden vertraging. Alhoewel het Gewest voor bepaalde deelsectoren, zoals voor de indirecte schuldevolutie, korte termijnvooruitzichten opstelt, zou het nuttig zijn de algemene toelichting te vervolledigen met een eigen algemene meerjarenplanning van de ontvangsten- en uitgavenevoluties.

73 Met structurele factoren worden bedoeld : enerzijds, de opwaartse druk op de uitgaven die onder meer uitgaat van de functie als Europese hoofdstad en de uitdagingen inzake huisvesting- en milieubeleid, en anderzijds de zwakke groei van de toegewezen ontvangsten ingevolge het verlies aan fiscale capaciteit.

7. De Duitstalige Gemeenschap.

7.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving.

De onderstaande tabel geeft de grote lijnen van de begrotingen 1994-1995 en hun uitvoering.

*Tabel II.23.
Begrotingsevoluties 1994-1995.*

	<i>miljoenen</i>					
	Kredieten aangepast	1994 Ordon- nanceringen	Kas	Kredieten aangepast	1995 Ordon- nanceringen	Kas
Ontvangsten <i>(real. %)</i>	3.625,6	3.571,9 <i>98,5%</i>	3.466,7 <i>95,6%</i>	3.639,5	3.758,7 <i>103,3%</i>	3.759,4 <i>103,3%</i>
Uitgaven <i>(real. %)</i>	4.399,1	4.341,2 <i>98,7%</i>	4.147,0 <i>94,3%</i>	4.415,0	4.425,1 <i>100,2%</i>	4.342,8 <i>98,4%</i>
Saldo	- 773,5(a)	- 769,3	- 680,3	- 775,5(b)	- 666,4	- 583,4

(a) waarvan 796 miljoen via reserves.

(b) waarvan 532,5 miljoen via leningen; 71 miljoen via reserves en voor het overige niet gespecificeerd.

BRON : Begrotingsdocumenten, Rekenhof en Algemene Gegevensbank.

Naar aanleiding van de opstelling van de begroting 1995 had de Duitstalige Gemeenschap reeds een belangrijke inspanning gedaan om de groei van de uitgavenkredieten te beperken (+ 0,4% t.o.v. 1994). Die inspanning komt, gezien de betalingen op het encours, nog niet geheel tot uitdrukking in de ordonnanceringscijfers voor 1995 (+ 1,9% t.o.v. 1994). Het resultaat op saldoniveau wordt, in 1995, evenwel gunstig beïnvloed door de meevallende ontvangstenevolutie.

Het ambitieuze investeringsprogramma 1990-1994 van de Duitstalige Gemeenschap (2,8 miljard) kon volledig gefinancierd worden met reserves die bestonden op het ogenblik van de inwerkingtreding van de eigen thesaurie (1992) of die in de daaropvolgende jaren werden opgebouwd. Het nog te financieren encours zal verrekend worden op de enveloppe die voor het investeringsprogramma 1995-2000 (2,0 miljard) in het vooruitzicht gesteld wordt.

Naast de korte-termijnfinanciering (250 miljoen), die de Duitstalige Gemeenschap in 1995 diende aan te gaan, werd in 1995 voor het eerst 250 miljoen op lange termijn ontleend (zie bijlage II.11.). Deze lening kadert volledig in de strategie van de Gemeenschap die erin bestaat om haar investeringen te financieren met leningsopbrengsten en aldus de lasten ervan in de tijd te spreiden.

7.2. De begroting 1996.

De navolgende tabel herneemt de begrotingscijfers voor 1995 en 1996.

*Tabel II.24.
De begrotingen 1995-1996.*

	1995 initieel	1995 aangepast	1996 initieel (b)	1996 aangepast (c)	% var. 1996a/ 1995a
Ontvangsten	3.705,0	3.639,5	3.683,7	3.683,7	+ 1,2%
Uitgaven	4.355,7	4.415,0	4.046,4	4.046,4	- 8,3%
Saldo	- 650,7	- 775,5(a)	- 362,7	- 362,7	

miljoenen

- (a) waarvan 532,5 miljoen via leningen; 71 miljoen via reserves en voor het overige niet gespecificeerd.
 (b) het saldo wordt ten belope van 370 miljoen gefinancierd door leningen; de uitgaven bevatten 35 miljoen effectieve reserves die gestort worden in het "Amortisatiefonds".
 (c) het saldo wordt ten belope van 370 miljoen gefinancierd door leningen; de uitgaven bevatten 30 miljoen effectieve reserves die gestort worden in het "Amortisatiefonds".

BRON : Begrotingsdocumenten.

Na de beperkte kredietstijgingen die de Duitstalige Gemeenschap zich reeds in 1995 had opgelegd werd er in 1996 een verdere, belangrijke, vermindering van de uitgavenkredieten doorgevoerd. Deze komt niet alleen tot uiting in de niet-gesplitste kredieten doch ook, en veel sterker, bij de ordonnanceringskredieten op de gesplitste kredieten die ongeveer gehalveerd worden. Dit is een gevolg van de drastische vermindering van de vastleggingskredieten welke reeds in 1995 plaatsvond en in 1996 nog versterkt wordt doorgetrokken.

Ondanks de aanzienlijke inspanning die geleverd werd blijft er een tekort van 363,0 miljoen (exclusief aflossingen). In de uitgaven zijn evenwel 30,0 miljoen voorzien die effectief gereserveerd worden voor de financiële lasten van de leningen. Voormeld tekort stemt overeen met de middelen die de Duitstalige Gemeenschap voorbehoudt voor haar investeringsprogramma. Dit programma loopt tot het jaar 2000 en, volgens de beleidsverantwoordelijken, zouden daarna de eigenlijke investeringsuitgaven verminderd kunnen worden, waardoor ruimte zou vrijkomen voor de verdere aflossing van deze leningen (74).

De Afdeling kan begrip opbrengen voor de moeilijke budgettaire situatie waarin de Duitstalige Gemeenschap zich bevindt, meer bepaald met betrekking tot de beheersing van haar onderwijsuitgaven.

74 De Duitstalige Gemeenschap hanteert voor de lopende legislatuur de stelregel dat de investeringsuitgaven met leningen mogen gefinancierd worden.

Ten einde haar budget evenwel beheersbaar te houden voorziet de Duitstalige Gemeenschap niet alleen in een geleidelijke opbouw van reserves voor de vergoeding van de financiële dienst voor de aangegane leningen, maar heeft zij via programmadecreet ingegrepen in de uitgaven.

Deze ingrepen, die in 1997 verder zullen aangevuld worden met de herziening van de omkadering m.b.t. het secundair onderwijs evenals de reserves die vanaf 1996 via het Amortisatiefonds worden aangelegd, moeten voor de nodige budgettaire ruimte zorgen om de aflossingen van de leningen mogelijk te maken en de begroting op termijn beheersbaar te houden.

7.3. De aanbevelingen voor 1997-2000.

De Afdeling beveelt het aanhouden van een globaal nulsaldo aan.

Dergelijke scenario zal de Duitstalige Gemeenschap toelaten om op termijn de ontvangsten- en uitgavengroei op mekaar af te stemmen.

In de praktijk komt dit er, op basis van het principe van de intertemporele neutraliteit, op neer dat de Duitstalige Gemeenschap haar investeringsprogramma over een ruimer aantal jaar zou moeten spreiden, eerder dan die spreiding te realiseren via leningsfinanciering.

Voor zover het evenwicht op de begroting tijdens een beperkte overgangperiode niet gerealiseerd wordt dient de Duitstalige Gemeenschap op basis van een meerjarenplan aan te tonen dat de genomen en op stapel staande saneringsmaatregelen voldoende impact zullen hebben om na 2000 de uitgavengroei in overeenstemming te houden met de ontvangstenontwikkeling.

7.4. Besluiten.

De Duitstalige Gemeenschap heeft in 1996 een zeer substantiële inspanning geleverd om haar begroting in de pas te houden. Die inspanning is meer dan het logisch gevolg van het aflopen van het investeringsprogramma 1990-1994.

Dit belet niet dat ook tijdens de komende jaren, rekening houdend met de intertemporele neutraliteit van de uitgaven, belangrijke inspanningen zullen moeten geleverd worden. De Duitstalige Gemeenschap kan daarbij evenwel niet rekenen op (financiële) steun van het Waalse Gewest. Levert de Duitstalige Gemeenschap die inspanning niet dan plaatst ze zich voor de uitdaging de groei van haar lopende uitgaven, voornamelijk in de onderwijs- en welzijnssector, in evenwicht te brengen met haar ontvangstenevolutie, die bijna geen reële groei kennen (75).

Het is aangewezen dat de Duitstalige Gemeenschap onverwijld werk zou maken van meerjarenvooruitzichten die de beheersbaarheid van haar begroting moeten tot uiting brengen.

75 De geleidelijke koppeling van een deel van de basisdotatie aan de reële BNP-groei zal hier enige dynamiek in brengen.

De informatieverstrekking naar de Algemene Gegevensbank en m.b.t. de economische hergroepering (76) verloopt op een correcte wijze.

Vanaf januari 1996 werden de thesaurieresultaten meer gesystematiseerd voorgesteld en tevens gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

76 In de begroting 1996 werden de basisallocaties herwerkt op basis van de economische codes (ESER).

8. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

8.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving.

Navolgende tabel geeft de begrotingscijfers 1994 en 1995 en de uitvoeringstoestand van die begrotingen weer.

Tabel II.25.
Begrotingsevoluties 1994-1995.

	<i>miljoenen</i>					
	Kredieten aangepast	1994 Ordon- nanceringen	Kas	Kredieten aangepast	1995 Ordon- nanceringen	Kas
Ontvangsten <i>(real. %)</i>	1.193,2	1.124,8 <i>94,3%</i>	1.124,8 <i>94,3%</i>	1.933,2	1.677,9 <i>86,8%</i>	1.677,9 <i>86,8%</i>
Uitgaven <i>(real. %)</i>	1.835,8	1.652,8 <i>90,0%</i>	1.660,9 <i>90,5%</i>	1.979,7	1.772,5 <i>89,5%</i>	1.417,3 <i>71,6%</i>
Saldo	- 642,6	- 528,0	- 536,1	- 46,5	- 94,6	260,5

BRON : Begrotingsdocumenten en interne gegevens Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

In 1994 heeft de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor het eerst sinds haar oprichting in 1989, haar begrotingsrealisaties afgesloten met een tekort en dit zowel op ordonnancerings- als op kasbasis. Dit tekort kon evenwel gefinancierd worden met de reserves (1,8 miljard per eind 1993) (77) die ze had opgebouwd.

Ingevolge de overheveling van de provincie Brabant zijn de begrotingsontvangsten en -uitgaven op kredietbasis in 1995 sterk gestegen. Gezien op kredietniveau, de ontvangsten veel sterker zijn toegenomen dan de uitgaven kon bijna het evenwicht bereikt worden.

De uitvoering van de begroting van 1995 sluit, op ordonnanceringsbasis, relatief goed aan bij de begroting. Op zicht van het kasresultaat waren per 31/12/1995 een aantal ordonnancerings- nog niet effectief betaald. Deze zullen op de kaspositie van 1996 wegen.

De financiering van de tekorten stelt voorlopig, gezien de in het verleden opgebouwde reserves, geen thesaurieproblemen.

77 Per 31/12/1994 beliepen de uitstaande vastleggingen 1,2 miljard, waardoor gesteld mag worden dat vanaf 1995 de vastleggings- en ordonnanceringskredieten op de gesplitste kredieten eenzelfde niveau en ontwikkeling zouden moeten kennen.

8.2. De begroting 1996.

In onderstaande tabel worden de ontvangsten- en uitgavenevolutes tussen 1995 en 1996 weergegeven.

*Tabel II.26.
Begrotingen 1995-1996.*

	1995 initieel	1995 aangepast	1996 initieel	% var. 1996i/1995a
Ontvangsten	1.808,8	1.933,2	1.535,1	- 20,6%
Uitgaven	1.808,8	1.979,7	1.749,3	- 11,6%
<i>Saldo</i>	<i>0,0</i>	<i>- 46,5</i>	<i>- 214,2</i>	

miljoenen

BRON : Begrotingsdocumenten.

In de begroting 1996 werd zeer sterk ingegrepen op de begrotingsuitgaven en in het bijzonder op de ordonnanceringskredieten. Dit was o.a. noodzakelijk geworden door de daling van de ontvangsten (- 20% t.o.v. de aangepaste begroting 1995). Die ontvangstendaling is enerzijds een gevolg van de vermindering van de opbrengsten uit beleggingen (daling reserves en daling intrestvoet), doch anderzijds het gevolg van het beleid dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voert t.o.v. het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er werd m.n. overeengekomen dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zou bijdragen in de sanering van de financiële toestand van het Gewest (78).

Dit heeft evenwel tot gevolg dat de begroting van de Commissie sluit met een tekort van 214,0 miljoen. Bovendien dient aangestipt dat de vastleggingskredieten \pm 200,0 miljoen boven de, sterk naar beneden toe herziene, ordonnanceringskredieten liggen. Dit is, rekening houdend met het belangrijke encours dat reeds bestaat m.b.t. de vastleggingen, op langere termijn niet houdbaar.

8.3. De aanbevelingen voor 1997-2000.

De Afdeling herhaalt de aanbeveling dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie dient te streven naar een begroting in evenwicht. Dit zou haar moeten toelaten om in de toekomst de ontvangsten en de uitgaven in dezelfde mate te laten groeien. In de huidige context is dit alleen mogelijk als ook het niveau en de evolutie van de vastleggings- en ordonnanceringskredieten in evenwicht worden gebracht.

78 De Gemeenschapscommissie draagt o.a. een deel van de kosten van de Raad en heeft ingeleverd op de OCMW-dotatie. Er werd evenwel gesteld dat de bijdrage, ten dele, éénmalig zou zijn.

8.4. Besluiten.

Zoals uit de analyse van de begrotingen 1994 en 1995 volgt zijn de reserves sterk verminderd. De reserves volstaan evenwel nog om het vastleggingsencours per 31/12/1995 te vereffenen.

Dit houdt in dat, naar de toekomst toe, de ordonnanceringen en de vastleggingen op de gesplitste kredieten dringend in evenwicht moeten gebracht worden, zoniet dreigt de begroting uit de hand te lopen. Dit is des te belangrijker gezien de ontvangsten (in hoofdzaak een dotatie van de Federale Overheid) geen reële groei kennen, terwijl de uitgaven in belangrijke mate gaan naar de persoonsgebonden sectoren.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie werkt op een correcte wijze mee aan de informatieverstrekking via de Algemene Gegevensbank. Het secretariaat van de Afdeling kan daarnaast beschikken over de thesauriegegevens die evenwel niet in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd worden. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie dient ook nog te zorgen voor een economische hergroepering van haar uitgaven.

9. De Franse Gemeenschapscommissie.

9.1. De uitvoering van de begrotingen en de normnaleving.

De navolgende tabel geeft de begrotingskredieten en hun uitvoering op ordonnancerings- en kasbasis weer voor 1994 en 1995.

Tabel II.27.
Begrotingsevoluties 1994-1995.

	1994			1995		
	Kredieten aangepast	Ordon- nanceringen	Kas	Kredieten aangepast	Ordon- nanceringen	Kas
Ontvangsten <i>(real. %)</i>	6.037,9	5.700,6 <i>94,4%</i>	5.700,6 <i>94,4%</i>	7.763,7	7.401,1 <i>95,3%</i>	7.401,1 <i>95,3%</i>
Uitgaven <i>(real. %)</i>	6.737,5	3.659,8 <i>54,3%</i>	3.164,9 <i>47,0%</i>	8.166,4	7.971,9 <i>97,6%</i>	6.419,0 <i>78,6%</i>
Saldo	- 699,6	+ 2.040,8	+ 2.535,7	- 402,7	- 570,8	+ 982,1

miljoenen

BRON : Begrotingsdocumenten (decreten) en interne gegevens Franse Gemeenschapscommissie.

Vanaf 1 januari 1994 heeft de Franse Gemeenschapscommissie een aantal bevoegdheden van de Franse Gemeenschap overgenomen. Per 1 januari 1995 werden daaraan de bevoegdheden in het kader van de splitsing van de provincie Brabant toegevoegd.

1994 was voor de Franse Gemeenschapscommissie dan ook een inloopjaar. Dit heeft zich vertaald in een zeer beperkt uitvoeringsritme van de begroting voor dat jaar. In 1995 ligt het globale ordonnanceringspercentage op een normaal niveau; het houdt evenwel rekening met een belangrijk bedrag aan aanrekeningen op kredieten die van 1994 naar 1995 overgedragen werden. Eind 1995 werd een even belangrijk pakket kredieten (2,8 miljard of één vierde van de begrotingskredieten) overgedragen naar het volgend jaar.

Op kasbasis werd in 1995 nog een overschot gerealiseerd. Dat overschot zal evenwel onvoldoende zijn om de in 1995 geordonnanceerde, maar nog niet betaalde uitgaven te vereffenen. Over beide jaren genomen volstaan de reserves evenwel voor de vereffening van alle reeds geordonnanceerde bedragen, doch ze zullen ontoereikend zijn om er ook de verplichtingen op de overgedragen kredieten mee te vereffenen.

Op jaarbasis genomen overschrijdt de Franse Gemeenschapscommissie de voor haar vooropgestelde evenwichtsnorm. Gezien de Afdeling evenwel, voor de deelgebieden die hoofdzakelijk met een dotatie gefinancierd worden, toelaat dat de reserves van de vorige jaren worden aangewend, kan men in globo per eind 1995 nog niet spreken van een overschrijding. De belangrijke kredietoverdrachten leggen evenwel een hypotheek op de toekomst.

De totale uitstaande schuld (directe en indirecte) van de Franse Gemeenschapscommissie is in 1995 opnieuw toegenomen door de opname van de volgende tranche van het overbruggingskrediet. Anderzijds werden op de schuld de in 1995 voorziene aflossingen vereffend (zie bijlage II.12.).

9.2. De begroting 1996.

De navolgende tabel vat de begrotingsgegevens (79) van de Franse Gemeenschapscommissie, voor 1995 en 1996 samen.

*Tabel II.28.
Begroting 1995-1996.*

	1995 initieel	1995 aangepast	1996 initieel	miljoenen Evolutie 1996i/1995a
Ontvangsten	6.037,9	7.763,7	7.884,5	+ 1,6%
Uitgaven	6.737,5	8.166,4	7.940,7	- 2,8%
Saldo	- 699,6	- 402,7	- 56,2	

BRON : Begrotingsdocumenten.

De Franse Gemeenschapscommissie is er in geslaagd, ondanks de zwakke ontvangstengroei, die mede veroorzaakt wordt door de inspanning die deze Commissie levert ten behoeve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (80), haar negatief begrotingssaldo zeer sterk te verbeteren.

Op zich genomen zou de begrotingsuitvoering dan ook weinig problemen mogen stellen, ware het niet dat de van 1995 getransporteerde kredieten in het jaar 1996 een zeer sterke weerslag zouden kunnen hebben op de begrotingsuitvoering. Daarnaast dient bovendien gewezen op het relatief hoge niveau van de vastleggingskredieten (0,8 miljard) t.o.v. de ordonnanceringskredieten (0,4 miljard). Een aangehouden discrepantie van dat niveau brengt de begroting automatisch uit evenwicht.

79 Alleen de decretaal geregelde begroting.

80 In principe betreft het hier, ten dele, een éénmalige inspanning.

9.3. De aanbevelingen voor 1997-2000.

De Afdeling hernieuwt de aanbeveling die was opgenomen in de vorige Jaarverslagen waarin gesteld werd dat de Franse Gemeenschapscommissie dient te streven naar een begroting in evenwicht. Dit evenwicht dient eveneens rekening te houden met de aflossing van de overbruggingslening die binnen de totale uitgavenkredieten dient voorzien te worden.

9.4. Besluiten.

De uitgaven van de Franse Gemeenschapscommissie komen geleidelijk op kruissnelheid. Het overschot dat in 1994 werd gerealiseerd, wordt volledig opgeslorpt door de op het einde van dat jaar overgedragen kredieten en de aanrekeningen erop.

De belangrijke kredietoverdrachten die eind 1995 plaatsvonden zullen slechts ten dele vereffend kunnen worden met reserves.

De Franse Gemeenschapscommissie dient, wil zij het vooropgestelde begrotingsevenwicht realiseren, haar uitgavenevolucie af te stemmen op de ontvangstenevolucie.

De informatieverstrekking over de begrotingsuitvoering komt geleidelijk op gang.

In de loop van het jaar 1996 zou de verbetering zich verder moeten doorzetten nu de geautomatiseerde verwerking van de comptabiliteitsgegevens bijna op punt staat en de overgang van het systeem van de gemeentelijke comptabiliteit naar de rijkscomptabiliteit is doorgevoerd.

BIJLAGEN

BIJLAGE I.1.

Budgettaire convergentie en strategieën inzake schuldafbouw : conjuncturele en budgettaire varianten.

Deze bijlage beschrijft het "lastenboek" en de technische inhoud van de getoetste scenario's :

1. Gemeenschappelijk "lastenboek" van de getoetste scenario's.

De basisvereisten waaraan de uitgevoerde simulaties moesten voldoen kunnen als volgt omschreven worden :

- een vermindering van de schuldgraad (bruto, geconsolideerd, "Maastricht"-definitie) van minimaal 10% tussen eind 1993 en eind 1997 (behalve voor de scenario's E);
- een schuldgraad die in geen enkel geval het referentiescenario geschetst in het Advies van mei 1995 overschrijdt;
- een reële groeitendens van de economie (BBP) van 2% (behalve voor het scenario D in 1998-1999) gecombineerd met een differentieel (i-g) (81) van gemiddeld 2,5%;
- basishypothesen voor 1997 die overeenstemmen met deze gedefinieerd in het Advies (deel I), met name een NFB in 1997 van - 2,8%, overeenstemmend met een geraamd primair overschot van 5,8% van het BBP;
- vanaf 1999 wordt verondersteld dat de variatie in de bruto geconsolideerde schuld van de overheid exact overeenstemt met de NFB;
- het respect vanaf 1998 van de norm inzake primair saldo van Entiteit "I" zoals eerder gedefiniëerd (82);
- in het kader van het toekomstig Europees "stabiliteitspact" wordt verondersteld dat het overheidsdeficit op middellange termijn tussen de 0% en -1% van het BBP schommelt (er wordt verondersteld dat het objectief van schuldafbouw niet gerealiseerd wordt door het creëren van toekomstige begrotingsoverschotten).

81 Tussen de impliciete rentevoet op de overheidsschuld en de nominale groei van het BBP.

82 Rekening houdend met de hypothesen inzake het traject van het primair overschot weerhouden voor Entiteit "II" in het kader van het objectief van de stabilisatie van de schuldgraad van de Gemeenschappen en de Gewesten, zou dit overeen stemmen, onder de weerhouden macro-economische hypothesen, met een globaal primair overschot (Entiteiten "I" + "II") van minimaal 6,2% van het BBP in 1999 en later.

2. De beleidsvariabelen.

Men kan drie "beleidsvariabelen" weerhouden die het gezamenlijk respect van de hierboven beschreven vereisten toelaten :

1. Een bijkomende discretionaire inspanning in 2000-2001 in termen van het primair overschot van Entiteit "I" (en dus ook globaal), die zich voegt bij de reeds weerhouden impliciete inspanning (van ongeveer 0,1% van BBP per jaar) op het niveau van deze Entiteit ter compensatie van de stijgende transfers (in het bijzonder van de PB (83)) aan de Gemeenschappen en de Gewesten, naar het einde van de overgangperiode, en dit om het primair overschot op een globaal hoger niveau te stabilizeren.
2. Operaties "buiten NFB" die het niveau van de geconsolideerde schuld beïnvloeden (verkoop overheidsactiva, onderlinge beleggingen (tussen Entiteiten) van kasoverschotten, enz.).
3. Varianten inzake het tijdstip waarop het primair overschot endogeen bepaald wordt en bijgevolg van het tijdstip en het niveau van stabilisatie van de NFB.

In de praktijk resulteren de getoetste alternatieve scenario's uit verschillende combinaties van de variabelen 1 en 2, de derde variabele werd op residuele manier gebruikt om de vereiste van de maximale schuldgraad te respecteren.

Voor het overige, werden de budgettaire basisgegevens en de financiële en macro-economische hypothesen beschreven in het Advies.

3. De beschrijving van de scenario's.

Volgende scenario's werden op deze basis ontwikkeld :

Scenario "A." :

- 220 miljard (of 2,6% van het BBP) aan (netto-) operaties buiten NFB in 1996-1999.
- een "standaard" primair overschot van 6,2% van het BBP vanaf 1999.

Scenario "B." :

- 110 miljard (1,3% van het BBP) aan (netto-) operaties buiten NFB in 1996-1997;
- een "standaard" primair overschot van 6,2% van het BBP in 1999;
- een bijkomende inspanning van 0,2% van het BBP door Entiteit "I" in 2000-2001 die het primair overschot van Entiteit "I" opvoert tot 5,6% van het BBP in 2001 (en het globaal overschot tot 6,4% van het BBP vanaf 2001).

83 En dit als gevolg van het respect van de mechanismen van de Bijzondere Financieringswet van 1989 en de Sint-Michielsakkoorden van 1993.

Scenario "C." (gemengd) :

- 165 miljard (2% van het BBP) aan operaties buiten NFB in 1996-1999;
- een standaard primair overschot van 6,2% van het BBP in 1999;
- een bijkomende inspanning in 2000-2001 van 0,1% van het BBP door Entiteit "I", die het globaal primair overschot opvoert tot 6,3% van het BBP vanaf 2000-2001.

Scenario "D." (groei van 2,2% in 1998-1999):

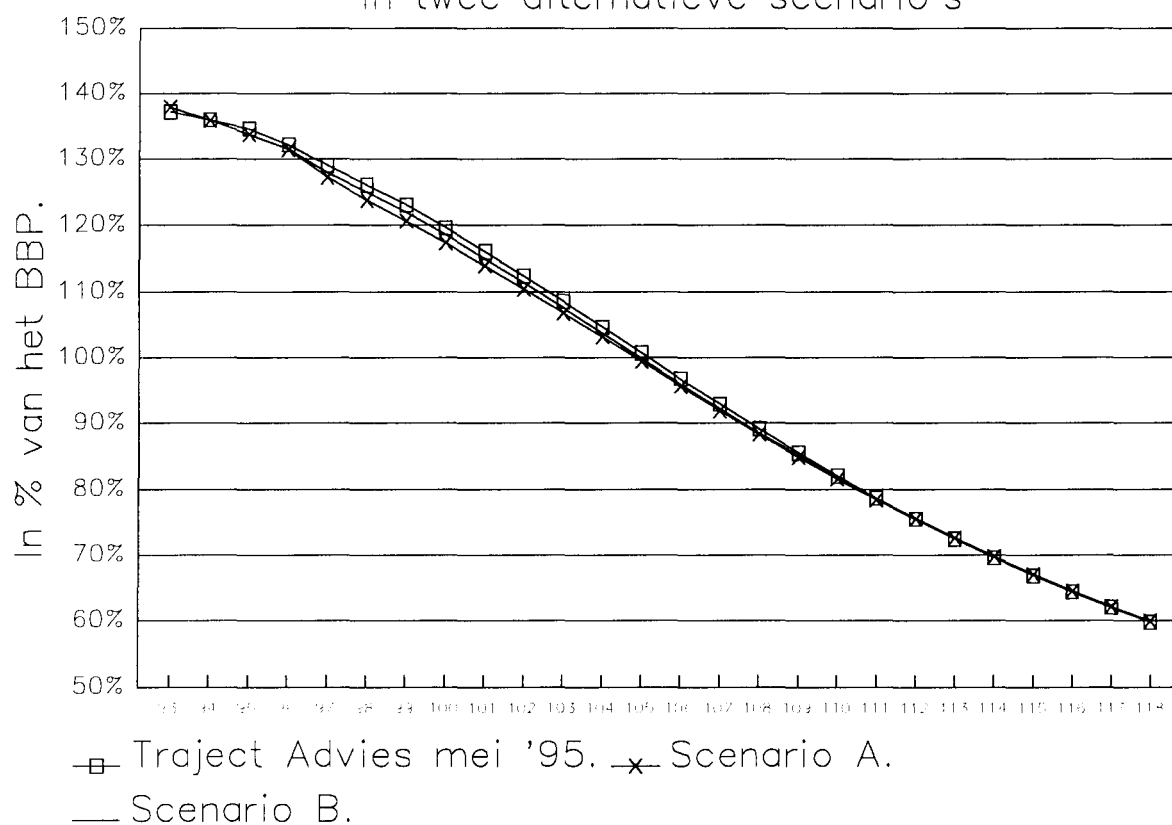
- 110 miljard aan (netto-)operaties buiten NFB in 1996-1997;
- toepassing in 1998-1999 van de regel van conjuncturele boni, die het vereiste primair overschot voor Entiteit "I" vanaf 1999 op 5,5% van het BBP brengt en het vereiste globaal primair overschot op 6,4% van het BBP;
- het "stabilisatiepeil" van de NFB bedraagt in dit scenario -0,3% van het BBP in plaats van -0,2% van het BBP.

Scenario "E." (geen operaties buiten NFB):

- geen netto-operaties buiten NFB in 1996 en daarna; de vermindering van de schuldgraad met 10% naar eind 1997 toe wordt bijgevolg niet gehaald (hij blijft beperkt tot ongeveer 8,8% van het BBP);
- ter compensatie wordt (in vergelijking met scenario "A.") het primair saldo van Entiteit "I." over 4 jaar (1997-2001) verhoogd met 0,4% van het BBP en op 5,8% van het BBP gebracht, dit impliceert een "minimaal" globaal (Entiteit "I" + "II") primair overschot van 6,6% van het BBP vanaf 2001.

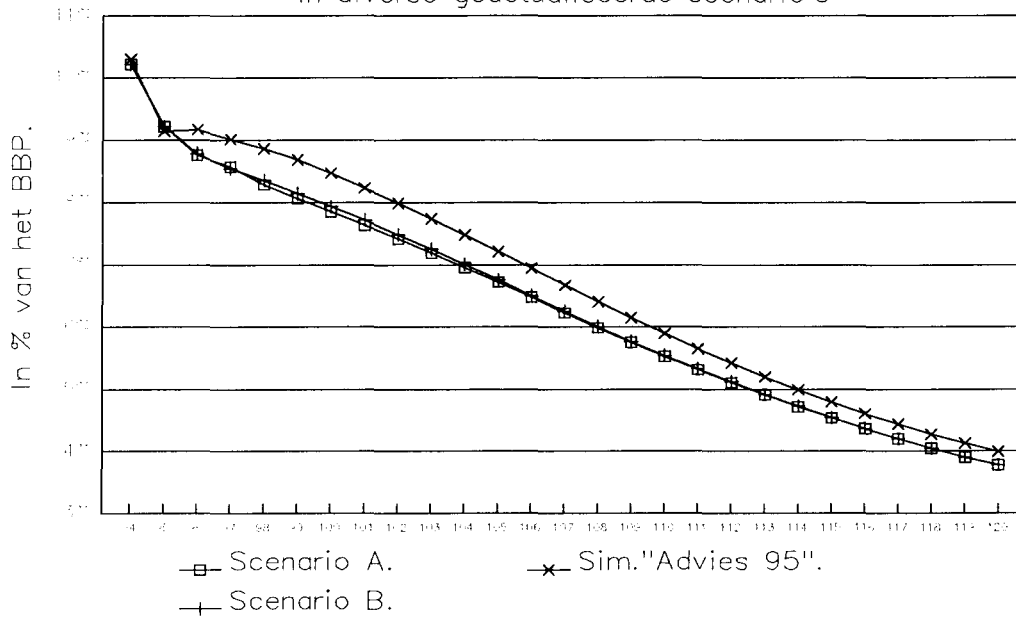
4. Vergelijkende resultaten van de scenario's A en B met het traject van het Advies van mei 1995.

Vergelijkende schuldgraad in twee alternatieve scenario's

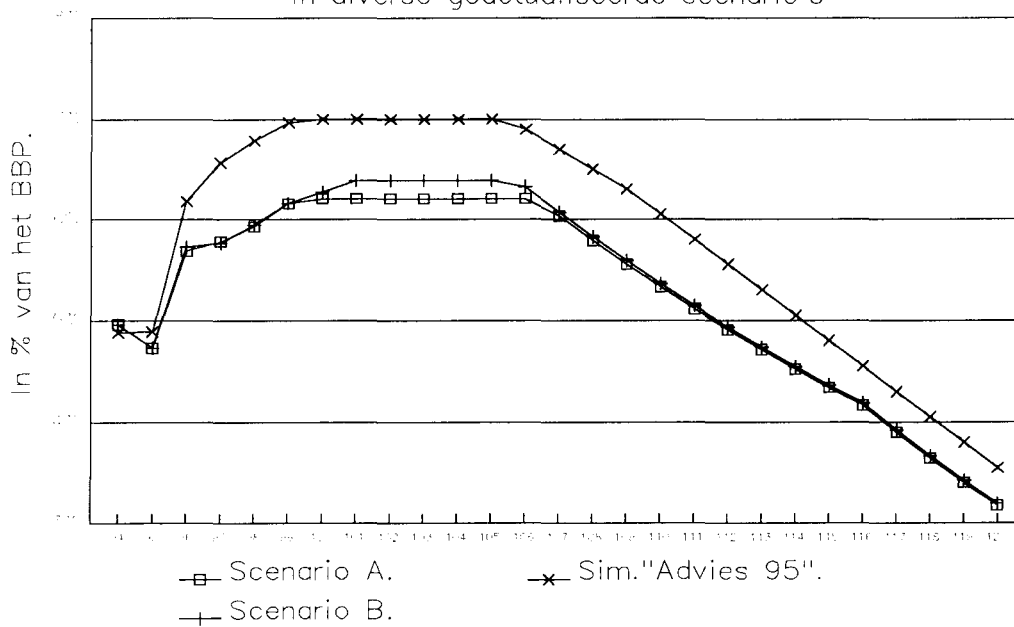
CSF0596C:NLTD96C

Trajecten van de Intrestlasten in diverse geactualiseerde scenario's

11-3-2012 10:29:57

Vergelijkende trajecten van het primaire saldo in diverse geactualiseerde scenario's

11-3-2012 10:30:07

Scenario A

in % van het BBP

	1993	Realisaties			1997	Hypothese of Objectieven						
		1994	1995	1996		1998	1999	2001	2004	2008	2013	2018
Tot. prim. overschot	3,8	5,0	4,7	5,7	5,8	5,9	6,2	6,2	6,2	5,8	4,7	3,6
Intrestlasten	10,5	10,2	9,2	8,8	8,6	8,3	8,1	7,6	7,0	6,0	4,9	4,0
Tot. NFB	-6,7	-5,3	-4,5	-3,0	-2,8	-2,4	-1,9	-1,4	-0,8	-0,2	-0,2	-0,4
Bruto-schuldgraad	137,9	136,0	133,8	131,5	127,2	123,8	120,6	113,9	103,2	88,3	75,2	59,9
Jaarlijkse afwijkingen waarvan :		-1,9	-2,2	-2,3	-4,3	-3,4	-3,2	-3,4	-3,6	-3,7	-3,2	-2,5
operaties buiten NFB			-1,6	-0,9	-1,2	-0,6	0,0					

Scenario B

in % van het BBP

	1993	Realisaties			1997	Hypothese of Objectieven						
		1994	1995	1996		1998	1999	2001	2004	2008	2013	2018
Tot. prim. overschot	3,8	5,0	4,7	5,7	5,8	5,9	6,2	6,4	6,4	5,8	4,7	3,6
- Entiteit "I"	3,9	4,8	4,2	5,3	5,3	5,3	5,3	5,6				
- Entiteit "II"	-0,1	0,2	0,6	0,4	0,5	0,7	0,9	0,8				
Intrestlasten	10,5	10,2	9,2	8,8	8,5	8,4	8,2	7,7	7,0	6,0	4,9	4,0
Tot. NFB	-6,7	-5,3	-4,5	-3,0	-2,8	-2,4	-2,0	-1,3	-0,6	-0,2	-0,2	-0,4
Bruto-schuldgraad	137,9	136,0	133,8	131,6	127,9	125,0	121,8	114,9	103,8	88,6	72,6	59,9
Jaarlijkse afwijkingen waarvan :		-1,9	-2,2	-2,1	-3,8	-2,9	-3,2	-3,5	-3,7	-3,8	-3,2	-2,5
operaties buiten NFB			-1,6	-0,7	-0,6	-0,0						

Bijlage II.1.

Evolutie van de totale ontvangsten 1994–1995.

II.1.
miljarden

	1994		1995		Realisaties (5)	% variatie 1994/1995 (1)/(5)
	Realisaties (1)	Initiële raming (2)	Begrotings- controle (3)	Vermoedelijk (4)		
LOPENDE FISCALE ONTVANGSTEN						
Directe belastingen						
Verkeersbelasting	32314.0	34 900.0	34 300.0	33 600.0	32545.5	0.7%
Belast. op de inverkeerstelling	7608.4	8 100.0	7 900.0	7 750.0	7428.8	-2.4%
Eurovignet			4100	4100	3405.1	
Compenser. heffing inzake accijnzen						
Belast. op spelen en weddenschappi en automat. ontspanningstoestellen	2376.8 1385.8	2 380.0 1 420.0	2 400.0 1 320.0	2 400.0 1 370.0	2194.4 1217.2	-7.7% -12.2%
Onroerende voorheffing	4480.2	4 480.0	4 530.0	4 600.0	5178.1	15.6%
Roerende voorheffing	113829.9	129 400.0	122 100.0	109 500.0	116591.9	2.4%
w.o. : R.V. dividenden	35691.9	40 000.0	38 100.0	36 500.0	36466.6	2.2%
: R.V. andere	78962.3	90 000.0	84 600.0	73 900.0	81199.5	2.8%
: Kohieren	-824.3	-600.0	-600.0	-900.0	-1074.2	30.3%
Voorafbetalingen	233499.5	241 600.0	251 400.0	247 000.0	259831.1	11.3%
Kohieren	-23501.7	-30 200.0	-31 600.0	-28 200.0	-18361	-21.9%
w.o. : Kohieren vennootschappen	-7222.8	2 900.0	-9 000.0	-9 100.0	-939.2	-87.0%
: Kohieren nat.pers.	-18677.5	-34 600.0	-24 400.0	-21 600.0	-21412	14.6%
: Kohieren B.N.V.	2398.6	1 500.0	1 800.0	2 500.0	3990.2	66.4%
Bedrijfsvoorheffing	844682.5	917 000.0	914 570.0	885 200.0	870623.6	3.1%
w.o. : Bronheffing	838033.8	909 000.0	906 970.0	880 000.0	868780.5	3.7%
: Kohieren	6648.7	8 000.0	7 600.0	5 200.0	1843.1	-72.3%
Andere	1131.6	1 400.0	1 300.0	1 200.0	915.7	-19.1%
Totaal Directe belastingen	1 217 807.0	1 310 480.0	1 312 320.0	1 268 520.0	1 281 570.4	5.2%
Douane	38208.2	40 000.0	39 428.0	39 400.0	40030.7	4.8%
Accijnzen en diversen	191688.8	193 300.0	194 400.0	193 510.0	194613.5	1.5%
Totaal Douane en Accijnzen	229 897.0	233 300.0	233 828.0	232 910.0	234 644.2	2.1%
B.T.W.	588919.1	619 900.0	616 300.0	607 500.0	589291.9	0.1%
Registratierechten en diversen	69482.4	74 200.0	74 900.0	67 055.0	66785.9	-3.9%
Totaal B.T.W. en Registratie	658 401.5	694 100.0	691 200.0	674 555.0	656 077.8	-0.4%
Totaal lopende fiscale ontvangsten	2 106 105.5	2 237 880.0	2 237 348.0	2 175 985.0	2 172 292.4	3.1%
LOPENDE NIET-FISCALE ONTVANGSTEN						
Financiën	63568.5	70 121.0	56089.6	57 374.5	53687.9	-15.5%
w.o. N.B.B.		17 205.0	16 054.0	16 811.0		
Andere	58204.4	58 001.8	62 979.8	63 535.7	58468.5	0.5%
Totaal lopende niet-fisc. ontvangsten	121 772.9	128 122.8	119 069.4	120 910.2	112 156.4	-7.9%
LOPENDE ONTVANGSTEN	2 227 878.4	2 366 002.8	2 356 417.4	2 296 895.2	2 284 448.8	2.5%
KAPITAALONTVANGSTEN						
FISCALE	24099.6	25 600.0	25 600.0	25 500.0	25619.6	6.3%
NIET-FISCALE	58455	6 083.3	20 447.2	20 872.9	75404.6	29.0%
KAPITAALONTVANGSTEN	82 554.6	31 683.3	46 047.2	46 372.9	101 024.2	22.4%
TOTAAL	2 310 433.0	2 397 686.1	2 402 464.6	2 343 268.1	2 385 473.0	3.2%

Bijlage II.2.

Evolutie van de totale ontvangsten 1995–1996.

II.2.
miljarden

	1995	1996		% variatie
	Realisaties (1)	Initiële raming (2)	Begrotings- controle (3)	1995/1996 (1)/(3)
LOPENDE FISCALE ONTVANGSTEN				
Directe belastingen				
Verkeersbelasting	32545.5	37 800.0	33 830.0	3.9%
Belast. op de inverkeerstelling	7428.8	7 650.0	7 230.0	-2.7%
Eurovignet	3405.1	4100	4100	20.4%
Compenser. heffing inzake accijnzen		7900	6400	
Belast. op spelen en weddenschapp en automat. ontspanningstoestellen	2194.4	2 400.0	2 030.0	-7.5%
Onroerende voorheffing	1217.2	1 320.0	1 410.0	15.8%
Roerende voorheffing	5178.1	4 850.0	5 130.0	-0.9%
Roerende voorheffing	116591.9	119 600.0	118 400.0	1.6%
w.o. : R.V. dividenden	36466.6	38 400.0	38 400.0	5.3%
: R.V. andere	81199.5	82 300.0	81 000.0	-0.2%
: Kohieren	-1074.2	-1 100.0	-1 000.0	-6.9%
Voorafbetalingen	259831.1	254 200.0	264 500.0	1.8%
Kohieren	-18361	-28 100.0	-15 800.0	-13.9%
w.o. : Kohieren vennootschappen	-939.2	-1 300.0	3 300.0	-451.4%
: Kohieren nat.pers.	-21412	-29 300.0	-22 600.0	5.5%
: Kohieren B.N.V.	3990.2	2 500.0	3 500.0	-12.3%
Bedrijfsvoorheffing	870623.6	944 800.0	922 300.0	5.9%
w.o. : Bronheffing	868780.5	940 800.0	918 300.0	5.7%
: Kohieren	1843.1	4 000.0	4 000.0	117.0%
Andere	915.7	1 150.0	1 110.0	21.2%
Totaal Directe belastingen	1 281 570.4	1 357 670.0	1 350 640.0	5.4%
Douane	40030.7	39 000.0	41 000.0	2.4%
Accijnzen en diversen	194613.5	203 400.0	204 650.0	5.2%
Totaal Douane en Accijnzen	234 644.2	242 400.0	245 650.0	4.7%
B.T.W.	589291.9	635 200.0	626 500.0	6.3%
Registratierechten en diversen	66785.9	69 900.0	69 850.0	4.6%
Totaal B.T.W. en Registratie	656 077.8	705 100.0	696 350.0	6.1%
Totaal lopende fiscale ontvangsten	2 172 292.4	2 305 170.0	2 292 640.0	5.5%
LOPENDE NIET-FISCALE ONTVANGSTEN				
Financiën	53687.9	61 295.1	66 741.7	24.3%
w.o. N.B.B.				
Andere	58468.5	58 815.6	58 558.3	0.2%
Totaal lopende niet-fisc. ontvangsten	112 156.4	120 110.7	125 300.0	11.7%
LOPENDE ONTVANGSTEN	2 284 448.8	2 425 280.7	2 417 940.0	5.8%
KAPITAALONTVANGSTEN				
FISCALE	25619.6	26 200.0	26 200.0	2.3%
NIET-FISCALE	75404.6	29 431.5	25 729.2	-65.9%
KAPITAALONTVANGSTEN	101 024.2	55 631.5	51 929.2	-48.6%
TOTAAL	2 385 473.0	2 480 912.2	2 469 869.2	3.5%

BIJLAGE II.3.

Overlegcomité Federale Regering - Gemeenschaps- en Gewestregeringen, van 19 juli 1994.

1. Het Overlegcomité heeft akte genomen van de aanbevelingen van de Hoge Raad van Financiën, voorgesteld in het Jaarverslag 1994 van de Afdeling "Financieringsbehoeften".
2. Inzake de Gemeenschappen en de Gewesten, werden die aanbevelingen opgesteld op basis van de methodologie die sinds verschillende jaren door de H.R.F. werd toegepast, om op lange termijn de schuldenlast van de deelgebieden te stabiliseren, en zelfs te beperken. Op basis van het Jaarverslag 1994 van de Afdeling "Financieringsbehoeften", stelt het Overlegcomité vast dat de naleving van die aanbevelingen bovendien een bijdrage van entiteit II waarborgt aan de sanering van de Gezamenlijke Overheid, conform met de doelstellingen van het convergentieplan.
3. De Federale Regering en de Gemeenschaps- en Gewestregeringen zullen alles in het werk stellen om de doelstellingen inzake toelaatbare tekorten te verwezenlijken die hen worden toegewezen met het oog op het convergentieplan 1996, namelijk een netto financieringsbehoefte van respectievelijk 2,6% (entiteit I) en 0,4% van het BBP (entiteit II), berekend vanuit een E.S.E.R. standpunt, overeenkomstig de methodologie van het Verdrag van Maastricht.
4. **Detail van de toelaatbare saldi van de Gemeenschappen en de Gewesten (a) (b)**
(vgl. tabel I.1. van het Jaarverslag van de H.R.F. - 1994)

in miljarden

Jaar (b)	Vlaamse Gemeenschap	Franse Gemeenschap	Waalse Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Totaal G&G	N.B.F. (d) pct. van BBP
1995	- 31,4	- 13,2	- 14,4	- 4,3	- 63,2	- 0,6
1996	- 24,3	- 11,6	- 13,1	- 4,1	- 52,9	- 0,4
1997	- 13,6	- 9,5	- 11,1	- 3,6	- 37,9	- 0,3

- (a) Die tabel vermeldt noch de Duitstalige Gemeenschap, noch de Cocof.
- De H.R.F. beveelt het financieel evenwicht aan van de Cocof. Die norm wordt niet vermeld in de tabel hierboven, aangezien de Cocof geen lid is van het Overlegcomité.
- (b) Voor 1994, baseert de H.R.F. zich op opnieuw berekende toelaatbare maximumtekorten van respectievelijk 36,6; 14,6; 15,7 en 4,5 miljard voor de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Voor laatstgenoemde staat het Comité echter een bijsturing toe : 6,9 miljard (in plaats van 4,5 miljard).
- (c) Die cijfers houden rekening met :
- het eigen pad door de Vlaamse Gemeenschap zelf uitgestippeld. In termen van begrotingskredieten betekent dit respectievelijk - 36,8; - 30,9 en - 19,0 miljard;
- de verschuiving van het perspectief van de stabilisatie van het schuldpercentage van het jaar 2000 naar het jaar 2010, voorzien in de Vlaamse norm. Dit betekent een bijkomende vrijwillige bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap tegen het jaar 2000.
- (d) Vanuit een E.S.E.R. standpunt.

5. Bijgevolg zullen ze er met name op toezien dat de evolutie van hun primaire uitgaven verenigbaar is met de naleving van hun respectievelijke doelstelling. Hiertoe zullen het verbruikpercentage en de ordonnanceringskredieten, al naargelang de gevallen, ofwel in de lijn liggen van de trend van de laatste jaren ofwel geleidelijk teruggebracht worden tot een niveau verenigbaar met de doelstelling 1996 van het convergentieplan. Desgevallend zullen het beheer van de kredieten en de vestigingsmachtigingen bijgevolg worden aangepast.

6. In het kader van de opstelling van de begroting 1995, zal de Federale Regering erop toezien dat de netto financieringsbehoefte van de Federale Overheid overeenstemt met de doelstellingen uit het convergentieplan vermeld in het verslag van de H.R.F., hetzij respectievelijk 4,5 pct., 3,6% en 2,8% voor de jaren 1994 tot 1996. Zij zal er bovendien op toezien dat het herstel van het financieel evenwicht van de Sociale Zekerheid dat in hetzelfde plan bepaald wordt, geconsolideerd wordt.

Er dient aan herinnerd te worden dat door de spontane dynamiek van de Belgische overheidsfinanciën, de netto financieringsbehoefte, in het bijzonder van de Federale Overheid, aanzienlijk zal verbeteren gedurende de komende jaren. Dit is grotendeels het gevolg van de toepassing van de nulgroei van de primaire uitgaven in reële termen en van de unitaire elasticiteitsnorm van de ontvangsten.

*

* *

Om de door de H.R.F. gebruikte methodologie te verduidelijken, zal een werkgroep, met name samengesteld uit vertegenwoordigers van het secretariaat van de H.R.F. en uit experts aangeduid door de Gemeenschappen en de Gewesten, de punten onderzoeken die onbeslist blijven.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
VLAAMSE GEMEENSCHAP								
Ontvangsten	342466.3	351346.7	391299.8	407425.1	435626.7	462604.8	491093.3	509728.4
% variatie		2.6%	11.4%	4.1%	6.9%	6.2%	6.2%	3.8%
Uitgaven	363208.8	380185.9	422953.9	441265.2	482519.7	504127.1	521578.2	537311.4
% variatie		4.7%	11.2%	4.3%	9.3%	4.5%	3.5%	3.0%
Saldo	-20742.5	-28839.2	-31654.1	-33840.1	-46893.0	-41522.3	-30484.9	-27583.0
FRANSE GEMEENSCHAP								
Ontvangsten	171460.8	173445.3	183087.3	191596.5	209553.1	214934.4	225533.9	224720.8
% variatie		1.2%	5.6%	4.6%	9.4%	2.6%	4.9%	-0.4%
Uitgaven	183743.9	182321.2	191678.8	198803.4	217464.1	222793.4	233874.9	231498.0
% variatie		-0.8%	5.1%	3.7%	9.4%	2.5%	5.0%	-1.0%
Saldo	-12283.1	-8875.9	-8591.5	-7206.9	-7911.0	-7859.0	-8341.0	-6777.2
WAAELSE GEWEST								
Ontvangsten	89554.7	85219.8	95829.6	101637.9	114344.0	135443.3	149743.9	156575.2
% variatie		-4.8%	12.4%	6.1%	12.5%	18.5%	10.6%	4.6%
Uitgaven	97401.2	101865.8	113889.9	121541.2	131998.1	153521.8	166685.9	172665.7
% variatie		4.6%	11.8%	6.7%	8.6%	16.3%	8.6%	3.6%
Saldo	-7846.5	-16646.0	-18060.3	-19903.3	-17654.1	-18078.5	-16942.0	-16090.5
BRUSSELS HOOFDSTEDEL. GEWEST								
Ontvangsten	29843.4	29656.0	33877.2	42408.8	44960.8	41952.0	47223.6	51102.2
% variatie		-0.6%	14.2%	25.2%	6.0%	-6.7%	12.6%	8.2%
Uitgaven	30262.5	35835.3	44068.1	49074.7	51164.3	50399.8	55105.4	57533.3
% variatie		18.4%	23.0%	11.4%	4.3%	-1.5%	9.3%	4.4%
Saldo	-419.1	-6179.3	-10190.9	-6665.9	-6203.5	-8447.8	-7881.8	-6431.1
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP								
Ontvangsten	2682.5	3211.6	3535.8	3402.4	3572.6	3625.6	3639.5	3683.4
% variatie		19.7%	10.1%	-3.8%	5.0%	1.5%	0.4%	1.2%
Uitgaven	3083.5	3110.0	3495.5	4692.7	3829.9	4399.1	4415.0	4046.4
% variatie		0.9%	12.4%	34.2%	-18.4%	14.9%	0.4%	-8.3%
Saldo	-401.0	101.6	40.3	-1290.3	-257.3	-773.5	-775.5	-363.0
GEMEENSCH. GEMEENSCHAPSCOMM.								
Ontvangsten	2117.7	1570.3	982.8	1166.3	1559.0	1193.2	1933.2	1526.8
% variatie		-25.8%	-37.4%	18.7%	33.7%	-23.5%	62.0%	-21.0%
Uitgaven	2117.7	1570.3	982.8	1904.1	1687.8	1835.8	1979.7	1749.3
% variatie		-25.8%	-37.4%	93.7%	-11.4%	8.8%	7.8%	-11.6%
Saldo	0.0	0.0	0.0	-737.8	-128.8	-642.6	-46.5	-222.5
FRANSE GEMEENSCH. GEMEENSCHAPSCOMM.								
Ontvangsten						6037.9	7763.7	7884.5
% variatie							28.6%	1.6%
Uitgaven						6737.5	8166.4	7940.7
% variatie							21.2%	-2.8%
Saldo						-699.7	-402.7	-56.2
TOTAAL (b)								
Ontvangsten	638125.4	644449.7	708612.5	747637.0	809616.2	865791.2	926931.1	955221.3
% variatie		1.0%	10.0%	5.5%	8.3%	6.9%	7.1%	3.1%
Uitgaven	679817.6	704888.5	777069.0	817281.3	888663.9	943814.5	991805.5	1012744.8
% variatie		3.7%	10.2%	5.2%	8.7%	6.2%	5.1%	2.1%
Saldo	-41692.2	-60438.8	-68456.5	-69644.3	-79047.7	-78023.4	-64874.4	-57523.5

(a) Exclusief de aflossingen op de directe schuld.

Bron : Begrotingsdocumenten.

(b) Inclusief interne transferen

Bijlage II.5.

II.5.

Overzicht van de ordonnancements op de begrotingen van de Gemeenschappen en de Gewesten

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
miljoenen							
VLAAMSE GEMEENSCHAP							
Ontvangsten	325017.5	346216.5	381297.2	398227.4	435877.5	461172.9	492417.9
Uitgaven	333779.4	370109.3	396969.5	428033.4	458753.9	497556.8	509783.0
Lopend	327300.3	352309.2	382649.7	411687.8	443661.0	475502.3	494236.6
Overdrachten	6479.1	17800.1	14319.8	16345.6	15092.9	22054.5	15546.4
Saldo	-8761.9	-23892.8	-15672.3	-29806.0	-22876.4	-36383.9	-17365.1
FRANSE GEMEENSCHAP							
Ontvangsten	168510.3	173407.7	174028.4	188517.9	208649.6	214952.6	219319.8
Uitgaven	175123.6	180324.1	192589.9	197240.9	217509.0	221996.8	228047.7
Lopend	172153.1	175290.7	187352.6	193497.8	213243.5	218117.9	225310.1
Overdrachten	2970.5	5033.4	5237.3	3743.1	4265.4	3878.9	2737.6
Saldo	-6613.3	-6916.4	-18561.5	-8723.0	-8859.4	-7044.3	-8727.9
WAALSE GEWEST							
Ontvangsten	87281.0	84111.6	91521.3	101063.4	111792.9	132752.5	141236.5
Uitgaven	76176.7	101930.0	108565.2	113014.1	123618.6	145015.0	161215.0
Lopend	65116.2	94178.0	105481.5	110668.3	118500.5	137265.1	151600.0
Overdrachten	11060.6	7752.0	3083.7	2345.8	5118.1	7749.9	9615.0
Saldo	11104.3	-17818.4	-17043.9	-11950.7	-11825.7	-12262.5	-19978.5
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST							
Ontvangsten	28662.1	29840.5	33304.9	35745.7	39507.1	40023.8	46483.1
Uitgaven	24627.1	36380.0	37590.3	44341.9	50623.4	48862.9	53271.1
Lopend	21748.5	30026.5	32519.6	39142.7	43695.8	46735.8	50769.8
Overdrachten	2878.7	6353.6	5070.7	5199.2	6927.6	2127.1	2501.3
Saldo	4035.0	-6539.5	-4285.4	-8596.2	-11116.3	-8839.1	-6788.0
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP							
Ontvangsten	1082.5	3339.8	3138.8	3365.6	3471.6	3571.6	3758.7
Uitgaven	1091.5	2839.9	3022.4	3639.8	4041.5	4341.2	4425.1
Lopend	1027.6	2706.1	2971.5	3375.5	3884.0	4125.3	4271.2
Overdrachten	63.9	133.8	50.9	264.3	157.5	216.0	154.0
Saldo	-9.1	499.9	116.4	-274.2	-569.9	-769.6	-666.4
GEMEENSCH. GEMEENSCHAPSCOMM.							
Ontvangsten	0.0	1569.0	2114.0	1170.8	1401.0	1124.8	1677.9
Uitgaven	0.0	1482.1	899.5	883.6	1168.4	1652.8	1772.5
Lopend		1479.3	879.2	811.5	1078.1	1401.4	1539.5
Overdrachten		2.9	20.3	72.1	90.2	251.4	233.0
Saldo	0.0	86.9	1214.5	287.1	232.6	-528.0	-94.6
FRANSE GEMEENSCH. GEMEENSCHAPSCOMM.							
Ontvangsten	-	-	-	-	-	5700.6	7401.1
Uitgaven	-	-	-	-	-	3659.8	7971.9
Lopend	-	-	-	-	-	3659.8	5137.3
Overdrachten	-	-	-	-	-	0.0	2834.6
Saldo						2040.8	-570.8
TOTAAL (b)							
Ontvangsten	610553.3	638485.1	685404.6	728090.8	800699.7	859298.8	912295.0
Uitgaven	610798.3	692931.6	739636.8	787153.7	855714.8	923085.4	966486.3
Lopend	587345.6	655989.7	711854.1	759183.6	827103.0	890841.6	932864.5
Overdrachten	23452.8	37075.8	27782.7	27970.1	26851.3	36652.0	33621.8
Saldo	-245.0	-54446.5	-54232.2	-59062.9	-55015.1	-63786.6	-54191.3

(a) Niet-gesplitste + ordonnancements- + variabele kredieten. Exclusief aflossingen op directe schuld.

(b) Inclusief interne transfersen.

Bron : 1991-1994 Rekenhof, 1995 Algemene Gegevensbank en/of Thesaurietoestand.

Bijlage II.6. EVOLUTIE VAN HET NETTO TE FINANCIEREN SALDO VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTE
Jaarcijfers 1989 – 1995.

II.6.

miljoenen franken

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
VLAAMSE GEMEENSCHAP							
– Ontvangsten	348259	354733	389967	417827	450885	486593	506460
– Uitgaven	308578	376160	403004	445388	482781	506845	529268
– Begrotingsaldo					–31896	–20252	–22808
– Andere verrichtingen							
– N F S	39681	–21427	–13037	–27561	–31896	–20252	–22808
FRANSE GEMEENSCHAP							
– Ontvangsten	175204	175786	186718	193747	213672	217078	219307
– Uitgaven	169509	184565	201700	202928	218297	228083	227492
– Begrotingsaldo					–4625	–11005	–8184
– Andere verrichtingen							
– N F S	5695	–8779	–14982	–9181	–4625	–11005	–8184
WAALSE GEWEST							
– Ontvangsten	86669	81014	103144	102614	113138	135327	143204
– Uitgaven	68935	105490	106053	117194	122822	141930	163039
– Begrotingsaldo					–9684	–6603	–19835
– Andere verrichtingen						1479	3333
– N F S	17734	–24476	–2909	–14580	–9684	–5124	–16502
BRUSSELS HOOFDSTEDEL. GEWEST							
– Ontvangsten (a)	–	57969	36629	35746	39454	40032	46483
– Uitgaven	17868	31359	41707	45656	45439	52328	53328
– Begrotingsaldo					–5985	–12296	–6845
– Andere verrichtingen					53	–395	543
– N F S	–17868	26610	–5078	–9910	–5932	–12691	–6303
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP							
– Ontvangsten	963	2469	4238	3267	3430	3561	3759
– Uitgaven	1048	2638	3147	3656	3997	4165	4351
– Begrotingsaldo					–567	–603	–592
– Andere verrichtingen							9
– N F S	–85	–169	1091	–389	–567	–603	–583
GEMEENSCH. GEMEENSCHAPSCOM.(b)							
– Ontvangsten	–	1569	2114	1171	1401	1073	1678
– Uitgaven	–	1088	829	943	1151	1648	1417
– Begrotingsaldo					250	–575	261
– Andere verrichtingen							
– N F S	–	481	1285	228	250	–575	261
FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE							
– Ontvangsten	–	–	–	–	–	5701	7401
– Uitgaven	–	–	–	–	–	3165	6419
– Begrotingsaldo						2536	982
– Andere verrichtingen							
– N F S	–	–	–	–	–	2536	982
TOTAAL							
– Ontvangsten	611095	673540	722810	754371	821981	889365	928292
– Uitgaven	565938	701300	756440	815764	874487	938164	985314
– Begrotingsaldo					–52506	–48799	–57022
– Andere verrichtingen					53	1084	3884
– N F S	45157	–27760	–33630	–61393	–52453	–47715	–53138

(a) De middelen 1989 werden bij gebrek aan goedgekeurde middelenbegroting slechts doorgestort begin 1990.

(b) Opgericht vanaf 1989; effectief in werking getreden vanaf 1990.

Bron: Schatkistoestand van de Gemeenschappen de en Gewesten.

miljoenen

Toestand per :	31/12/90	31/12/91	31/12/92	31/12/93	31/12/94	31/12/95
1. DIRECTE SCHULD	–	13500.0	40598.0	72493.0	93500.0	152517.1
Vast					70500.0	112670.9
– Financiering NFS					70500.0	88500.0
– Overgenomen indirect					0.0	24170.9
Vlot					23000.0	39846.2
– Financiering NFS					23000.0	28000.0
– Overgenomen indirect					0.0	11846.2
2. INDIRECTE SCHULD	228442.6	243782.3	261637.9	266714.3	268623.7	210595.4
GECONSOLIDEERD	227994.9	243010.1	258975.3	263220.3	264574.5	205206.4
Openbare Werken door de Ondergeschikte Besturen						
Gesubsidieerde werken – wegen	22747.5	22863.6	23208.9	22443.5	21433.4	20817.8
Slachthuizen	98.8	93.3	87.5	81.5	71.2	68.6
Waterwerken	10616.2	10243.6	9850.2	9438.1	8911.7	8576.4
Bejaardenflats	996.9	962.2	925.3	886.2	832.0	801.3
Kinderkribben	86.9	83.3	79.5	75.5	70.1	67.0
Toerisme		3.6	3.6	3.6	3.5	3.5
Schulden van Ondergeschikte Besturen						
Saneringslening	1489.6	1348.4	1188.8	1006.7	800.1	566.8
Grote infrastructuurwerken in de Ziekenhuissector (VFBZ)						
V.F.B.Z. Bejaardenzorg (L)	5474.9	5866.3	4242.7	4279.5	4238.7	4211.0
V.F.B.Z. Volksgezondheid	3555.8	3873.3	6044.4	5914.3	5678.2	5646.1
School – en Universiteitsgebouwen						
Universitaire instellingen : Academische sector	11133.9	11404.9	11166.6	10765.5	10770.0	10462.2
ARDIFIN	3973.4	8085.5	13350.6	13269.2	13179.5	
Waterbeleid en Milieubeleid						
Watervoorziening (VMW)	3428.7	3587.7	3688.2	3993.5	3457.5	3022.4
Leefmilieu – industrie	1072.5	844.2	711.0	582.1	464.1	368.9
VMM (WZK – VMZ)	418.3	1397.5	2259.1	2355.2	2297.2	1674.0
Huisvesting						
Bouw – en aankooppremies	13644.0	12698.6	10540.4	8421.8	6367.9	
Saneringspremies	4906.2	4653.2	3969.4	3277.6	2570.0	
Herfinanciering – bouw en aankooppremies	3994.6	5235.9	9136.1	12136.0	14751.2	
Ex NMH/ Ex NLM	13654.3	7193.2	6047.6	4748.5	7107.0	5233.4
VHM		7409.5	8265.6	12105.7	11210.0	10551.0
Diverse sectoren						
Middenstandsopleiding		726.1	742.7	838.7	967.9	938.9
Philharmonie	31.1	29.4	27.6	25.8	21.9	19.8
O.V.V.Soc. + Pass.	1210.9	1468.4	1303.2	1138.1	911.4	746.3
Ballet van Vlaanderen					170.4	165.1
MUHKA					202.8	197.0
VL.O.S.					464.2	453.1
BRTN	1325.5	1246.8	1081.1	772.9	642.1	527.2
De Lijn	200.9	201.3	197.3	193.2	189.0	184.8
Amortisatiefonds (ALESH)	97344.9	102013.9	105915.9	102462.9	98909.8	97690.5
FNSV	26545.0	26545.0	30941.8	32769.3	32769.3	10322.0
AQUAFIN (a)	44.0	2931.4	4000.1	9235.2	15112.3	21891.2
KORTE TERMIJN						
Investeringsfondsen	447.7	772.2	2662.6	3494.0	4049.2	5389.0
3. ALGEMEEN TOTAAL (1 + 2)	228442.6	257282.3	302235.9	339207.3	362123.7	363112.5

(a) Raming van de afdeling

Bron : Schuldstatistiek, Vlaamse Gemeenschap.

miljoenen

Toestand per:	31/12/90	31/12/91	31/12/92	31/12/93	31/12/93	31/12/94	31/12/95
1. Directe schuld	–	14982.0	24163.0	vóór 28787.9	na 28787.9	39793.0	47977.1
2. Gedebudgetteerde schuld	23819.2	28720.8	31288.6	33339.8	24301.9	23878.6	23183.4
Universitair onderwijs	15897.2	21975.8	22160.4	21715.3	21715.3	21408.3	20832.2
Sportinfrastructuur			251.0	140.3	(c)		
Toerisme		17.0	16.0	(a)	(c)		
Sociale sector	7922.0	6728.0	7089.0	8004.5	(c)	–	–
– Bejaardenflats/Kinderkribben		543.0	551.0				
– Bouw ziekenhuizen – Volksgezondheid		6185.0	6538.0				
Para – communautaire instellingen	–	–	1772.2	3479.7	2586.6	2470.3	2351.2
				(b)			
3. ALGEMEEN TOTAAL 1+2	23819.2	43702.8	55451.6	62127.7	53089.8	63671.6	71160.5

Overbruggingsleningen (d)				11950.0	11950.0	21888.0	31242.5
ten laste van – Franse Gemeenschap/ Waalse Gewest	–	–	–	9000.0	9000.0	16170.0	22581.0
– Franse Gemeenschapscommissie	–	–	–	2950.0	2950.0	5090.0	7177.0
– Gekapitaliseerde intrest	–	–	–	–	–	628.0	1484.5

- (a) Begrepen in de schuld van de sociale sector
 (b) Waarvan 893.1 miljoen werd overgedragen op 1/1/94 aan het Waalse Gewest.
 – Office de promotion de Tourisme: 64.4 miljoen.
 – Fonds voor de gehandicapten: 828.7 miljoen.
 (c) Per 1/1/94 overgedragen aan het Waalse Gewest.
 (d) Globaal overzicht van de uitstaande bedragen

miljoenen

Toestand per :	31.12.1990	31.12.1991	31.12.1992	31.12.1993	31.12.1993	31.12.1994	31.12.1995
				avant	après		
1. DIRECTE SCHULD	0.0	2909.0	17489.0	27173.0	27173.0	32338.0	48799.0
Geconsolideerd		0.0	17000.0	33000.0	33000.0	49000.0	65522.0
Vlottende		2909.0	489.0	-5827.0	-5827.0	-16662.0	-16723.0
2. INDIRECTE SCHULD	136174.7	143893.3	150326.8	151156.7	161102.3	159401.9	156568.5
NATIONALE SECTOREN (S.W.S.)	16274.5	15962.0	15610.0	15214.0	15214.0	14767.0	14264.0
LOKALE BESTUREN	23410.0	23490.0	23895.5	24906.6	24906.6	25118.0	23679.7
- Gesubsidieerde werken, water, slachthuizen (K.B. 1959)	21190.0	21460.0	22075.5	22296.6	22296.6	22720.0	21578.5
- Intercommunales	-	-	-	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0
- Leningen Charleroi-Liège (2,75 mia.)	2220.0	2030.0	1820.0	1610.0	1610.0	1398.0	1101.2
SOCIAAL HUISVESTING (excl. ALESH)	4026.8	4265.9	4560.7	3945.8	3945.8	3757.2	3372.8
- Prefinancieringpremies	2320.0	2620.0	2979.0	2432.0	2432.0	2315.2	2006.8
- S.R.W.L. (leningen 1987 - 1988)	1706.8	1645.9	1581.7	1513.8	1513.8	1442.0	1366.0
LEEFMILIEU - Leningen sanering industriële onderneming.	440.0	390.0	340.0	290.0	290.0	241.6	194.4
WATERVERORZIENING	1700.0	1800.0	3617.2	4028.9	4028.9	5201.5	5099.7
- S.W.D.E.	1700.0	1800.0	1650.0	1522.0	1522.0	1495.0	1393.2
- Lening intercommunale watervoorziening	-	-	1967.2	2506.9	2506.9	3706.5	3706.5
SOCIALE SECTOR (a)	-	-	-	-	8684.0	9257.3	8957.6
- Bejaardenflats, kinderkribben (K.B. 1959)	-	-	-	-	859.0	964.3	940.6
- Ziekenhuissector (K.B. 1959)	-	-	-	-	7825.0	8293.0	8017.0
SPORTSECTOR (a)	-	-	-	-	640.3	612.2	584.1
- I.E.G. Mouscron	-	-	-	-	140.3	112.2	84.1
- Sportinfrastructuur	-	-	-	-	500.0	500.0	500.0
TOERISME - Site des Barrages de l'Eau d'Heure (a)	-	-	-	-	-	15.0	14.1
PERMANENTE VORMING (I.F.P.C.M.) (a)	-	-	-	-	621.3	846.7	816.7
SCHULD SOCIALE HUISVESTING - ALESH	90323.4	97985.4	102303.4	102771.4	102771.4	99585.4	99585.4
terug te betalen door Gewest	46920.9	50751.9	52910.9	53144.9	53144.9	49626.5	51288.4
terug te betalen door Lokale maatschappijen	43402.5	47233.5	49392.5	49626.5	49626.5	49958.9	48297.0
ALGEMEEN TOTAAL (1+2)	136174.7	146802.3	167815.8	178329.7	188275.3	191739.9	205367.5

(a) Schuld m.b.t. tot de bevoegdheden waarvan de uitoefening door de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie is overgedragen vanaf januari 1994

miljoenen

Toestand per :	31.12.1990	31.12.1991	31.12.1992	31.12.1993	31.12.1994	31.12.1994	31.12.1995
					zonder schuld ex-provincie Brabant	met schuld ex-provincie Brabant	
1. DIRECTE SCHULD:	0.0	5084.0	14988.0	20920.0	33611.0	34987.7	41218.1
Geconsolideerd		3000.0	13000.0	21112.0	32497.0	32497.0	45304.0
Vlottende		2084.0	1988.0	-192.0	1114.0	1114.0	-5391.0
Ex-provincie Brabant	/	/	/	/	/	1376.7	1305.1
2. INDIRECTE SCHULD:	43720.2	42976	44346.1	51429.5	46656.5	48917.4	45141.7
LOKALE BESTUREN & AGGLOMERATIE	7370.5	7113.1	6880.0	14620.1	11245.1	11245.1	9526.4
- gesubsidieerde werken	3602.4	3454.9	3335.4	3324.6	2964.6	2964.6	2761.4
- schulden van lokale besturen	3768.1	3658.2	3544.6	11295.5	8280.5	8280.5	6765.0
- B.G.H.G.T.	3768.1	3658.2	3544.6	11295.5	8280.5	8280.5	6765.0
* Thesaurielening 1977 (opname 1915 mio.)	772.1	662.2	548.6	429.5	306.6	306.6	177.9
* Demuyter-lening (opname 4700 mio.)	1996.0	1996.0	1900.0	1900.0	950.0	950.0	0.0
* Hatry I-lening gemeenten (opname 7973,8 mio.)	0.0	0.0	0.0	6070.0	5000.0	5000.0	3500.0
* Hatry I-lening aggro (opname 1000 mio.)	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	0.0	0.0	0.0
* Hulpfonds gemeenten (vroegere Fonds 208)	0.0	0.0	0.0	800.0	800.0	800.0	0.0
* Nieuwe leningen B.G.H.G.T.	0.0	0.0	0.0	0.0	1223.9	1223.9	3087.1
* Te regulariseren met federale Thesaurie (vervallen leningen Demuyter, Hatry I en II)	0.0	0.0	96.0	1096.0	-	-	-
AGGLOMERATIE	258.5	241.0	226.4	214.7	202.3	2463.2	2357.2
- aggro.leningen tlv. Gewest (geb. Vorst, St.Joost)	258.5	241.0	226.4	214.7	202.3	202.3	192.2
- thesaurielening (2) tlv. Gewest dr. consolidatie	/	/	/	/	/	1800.0	1800.0
- investeringslen. (2) tlv. Gewest dr. consolidatie	/	/	/	/	/	460.9	365.0
SOCIALE HUISVESTING – Herfinanciering premies	4.2	2.6	1.4	0.7	0.0	0.0	-
LEEFMILIEU	0.0	0.0	757.0	697.8	653.8	653.8	717.5
- Lening waterzuiveringsinstal.indust.ond. (3)	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.
- Gewestelijk Agentschap voor Netheid	-	-	757.0	697.8	653.8	653.8	717.5
WATERVOORZIENING – B.I.W.D.(ex-B.I.W.M.)	11.5	10.8	10.1	9.3	8.6	8.6	7.7
OPENBAAR VERVOER – M.I.V.B.	14041.4	15031.9	15822.7	16626.8	18739.7	18739.7	18102.5
G.O.M.B. – leningen bij GKB	1025.4	907.9	1362.9	1151.8	864.5	864.5	650.1
- aanschaf industriegronden	1025.4	907.9	912.9	701.8	489.5	489.5	368.9
- militaire hospitaal	-	-	450.0	450.0	375.0	375.0	281.2
BRANDWEER	-	-	603.9	579.6	539.8	539.8	706.9
SCHULD SOCIALE HUISVESTING – ALESH:	21008.7	19668.7	18681.7	17528.7	14402.7	14402.7	13073.3
Terugbetaalbaar door Gewest (4) (5)	12382.0	10137.0	9343.0	8214.0	5778.3	5778.3	4528.3
Terugbetaalbaar door lokale huisvestingsmij.	8626.7	9531.7	9338.7	9314.7	8624.4	8624.4	8545.0
ALGEMEEN TOTAAL (1 + 2)	43720.2	48060.0	59334.1	72349.5	80267.5	83905.1	86359.8

(1) De statistiek houdt, inzake de schulden van lokale besturen, rekening met de al dan niet terugvorderbaarheid in hoofde van het Gewest op deze lokale overheden.

(2) Deze schulden worden voor de normevaluatie tot en met 1994 niet in aanmerking genomen.

(3) Uitstaande schuld is verwaarloosbaar klein.

(4) Rekening houdend met de jaarlijkse bijdrage van 1 mia. van de federale overheid in de aflossing van de schuld van het Gewest t.o.v. van het ALESH gedurende de periode 1991-1995.

(5) Rekening houdend met de schuldherschikking binnen het ALESH die tussen de federale overheid en de Gewesten in het voordeel van deze laatste in de loop van 1994 werd doorgevoerd: schuldvermindering voor Brussels Gewest van 1690,7 mio. per einde 1994.

miljoenen

Toestand per:	31/12/90	31/12/91	31/12/92	31/12/93	31/12/94	31/12/95
Directe schuld	-	-	-	-	-	500.0
Korte termijn	-	-	-	-	-	250.0
Lange termijn	-	-	-	-	-	250.0
TOTAAL	-	-	-	-	-	500.0

miljoenen						
Toestand per:	31/12/90	31/12/91	31/12/92	31/12/93	31/12/94	31/12/95
1. Directe schuld	-	-	-	-	1056.4	996.8
Ex – provinciale	-	-	-	-	1056.4	996.8
2. Indirecte schuld	-	-	-	2950.0	5090.0	7177.0
Overbruggingsleningen	-	-	-	2950.0	5090.0	7177.0
3. ALGEMEEN TOTAAL 1+2	-	-	-	2950.0	6146.4	8173.8

BIJLAGE II.13

Gemeenschappen en Gewesten : Normen, primaire saldi en interestlasten 1996 – 2000.

miljarden

(a) (b) (c) (d)	Vlaamse Gemeenschap		Franse Gemeenschap				Waalse Gewest		Brussels Hoofdstedelijk Gewest		TOTAAL DEELGEBIEDEN			
	verschil t-(t-1)		overbruggingskrediet excl.	incl.	verschil t-(t-1) excl.obk.	incl. obk.	verschil t-(t-1)		verschil t-(t-1)		overbruggingskrediet excl.	incl.	verschil t-(t-1) excl.obk.	incl. obk.
1996:														
Norm	-25.2		-11.7	-6.1			-13.2		-4.5		-54.5	-48.9		
Primair saldo	-4.2		-5.5	0.1			-2.9		1.3		-10.8	-5.2		
Interestlasten	21.0		6.2				10.2		5.7		43.7			
1997:														
Norm	-13.2	12.0	-9.6	-6.6	2.2	-0.5	-11.0	2.1	-4.3	0.1	-38.1	-35.1	16.5	13.8
Primair saldo	9.6	13.8	-2.6	0.4	2.9	0.3	0.1	3.0	1.7	0.4	9.4	12.4	20.2	17.6
Interestlasten	22.7	1.7	6.9		0.7		11.1	0.9	6.0	0.3	47.5		3.8	
1998:														
Norm	-0.9	12.3	-8.2	-6.2	1.3	0.4	-8.6	2.4	-4.3	-0.0	-22.1	-20.0	16.0	15.1
Primair saldo	22.8	13.2	-0.7	1.4	1.9	1.0	3.3	3.2	2.0	0.3	28.1	30.1	18.6	17.8
Interestlasten	23.6	0.9	7.6		0.6		11.9	0.8	6.3	0.3	50.1		2.6	
1999:														
Norm	13.5	14.3	-5.7	-5.7	2.6	0.5	-6.0	2.6	-2.6	1.8	-0.8	-0.8	21.3	19.2
Primair saldo	37.2	14.4	2.4	2.4	3.1	1.0	6.5	3.2	4.1	2.1	50.9	50.9	22.8	20.7
Interestlasten	23.7	0.1	8.1		0.5		12.5	0.6	6.6	0.3	51.6		1.5	
2000:														
Norm	15.8	2.3	-3.7	-3.7	2.0	2.0	-7.3	-1.3	-3.2	-0.6	1.7	1.7	2.4	2.4
Primair saldo	38.6	1.4	4.8	4.8	2.4	2.4	5.6	-0.8	3.6	-0.4	53.4	53.4	2.5	2.5
Interestlasten	22.8	-0.9	8.5		0.4		12.9	0.4	6.8	0.2	51.7		0.1	

(a) Met "nom" wordt bedoeld: het maximaal toelaatbaar gecorrigeerd tekort.

(b) Met "primair saldo" wordt bedoeld: het gecorrigeerd primair saldo, overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.

(c) Interestlasten geraamd door de Afdeling.

(d) De afkorting "obk." staat voor "overbruggingskrediet".